

การศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่อง
ทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 - 7 ปี จากการเตรียม
ความพร้อมโดยใช้แบบฝึกหัดกิจกรรมศิลปะ

ปริญญานิพนธ์
ของ
ศิริพร สหัสสานนท์

๒ ๕๐๖๖๐
เสนอต่อ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ
พฤษภาคม 2544
ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

157605

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้

คณะกรรมการควบคุม

 ประธาน

(ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู)

 กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง)

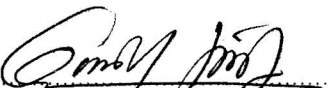
คณะกรรมการสอบ

 ประธาน

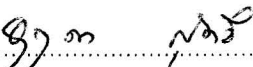
(ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู)

 กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษณีย์ โพธิสุข)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์อรุดา สุตมี)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 11 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2544

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีด้วยความกรุณา ความเอาใจใส่ และให้คำปรึกษาตลอดจนข้อเสนอแนะจาก ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู และผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง ซึ่งเป็นคณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์อรุดา สุตมี ผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษาพิเศษขอนแก่น อาจารย์สมศักดิ์ เพชรแผ่ศรี อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนศึกษาศึกษาสงเคราะห์บางกรวย และคุณดวงเดือน จินดาตวง นักกายภาพบำบัด มูลนิธิคริสเตียนเพื่อเด็กพิการ ผู้ซึ่งได้ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คุณวสันต์ แสนเวียน ผู้อำนวยการมูลนิธิคริสเตียนเพื่อเด็กพิการ เจ้าหน้าที่และเด็กๆ ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณพี่ๆ น้อง และเพื่อนๆ นิสิตปริญญาโทวิชาเอกการศึกษาพิเศษทุกท่านที่ให้ข้อเสนอแนะ และเป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยดีตลอดมา

คุณค่า และประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เพื่อเทอดพระคุณของ บิดา มารดา คณะครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ทำให้ผู้วิจัยมีทักษะ พร้อมทั้งจะถ่ายทอด และเป็น กำลังใจให้กับเพื่อนร่วมอุดมการณ์ เพื่อพัฒนางานการศึกษาพิเศษของไทยให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

ศิริพร สหัสสานนท์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
	ความสำคัญของการวิจัย	5
	ขอบเขตของการวิจัย	5
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	5
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.)	10
	ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.).....	10
	สาเหตุที่ทำให้เด็กเกิดความพิการทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.).....	11
	ประเภทของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.).....	13
	ความหมายของการบำบัดรักษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพของที่มี ความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.)	14
	ประเภทของการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ.....	15
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก	16
	ความหมายของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก.....	16
	ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก.....	17
	ความสำคัญของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก.....	20
	ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก.....	21

การสร้างความสามารถ ในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก.....	23
วิจัยที่เกี่ยวกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก.....	24
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับกิจกรรมศิลปะ.....	26
ความหมายและหน้าที่ของกิจกรรมบำบัด.....	26
ความหมายและองค์ประกอบของกิจกรรมศิลปะ.....	27
ความสำคัญของกิจกรรมศิลปะ.....	29
การจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย.....	32
ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมศิลปะกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก.....	37
ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมศิลปะ.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมศิลปะ.....	41
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับแบบฝึก.....	42
ความหมายของแบบฝึก.....	42
หลักในการสร้างแบบฝึก.....	43
ลักษณะของแบบฝึกที่ดี.....	45
ขั้นตอนในการใช้แบบฝึกประกอบการสอน.....	46
ประโยชน์ของแบบฝึก.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แบบฝึก.....	47
สมมุติฐาน.....	48
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	49
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	49
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	50
วิธีดำเนินการทดลอง	53
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	58
ความมุ่งหมาย สมมุติฐาน และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	58
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	61
อภิปรายผล.....	61
ข้อเสนอแนะ.....	64
บรรณานุกรม.....	66
ภาคผนวก.....	72
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	189

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แผนการทดลอง.....	53
2 ตารางเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการซี.พี.).....	56
3 ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.).....	57
4 ตารางแสดงค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC).....	75

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายจัดการศึกษาแก่เด็กก่อนประถมศึกษาทุกกลุ่ม ทั้งเด็กปกติเด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษ โดยจัดให้ครอบคลุมพื้นที่ให้โอกาสแก่เด็กทั้งในเมือง และชนบทอย่างทัดเทียมกัน ทั้งนี้เป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลที่จะเร่งขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาในทุกรูปแบบให้ทั่วถึงโดยเน้นการพัฒนาความพร้อมทุกด้านทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา (กรมวิชาการ. 2529 : คำนำ) หลังจากทีสหประชาชาติได้ประกาศให้ ปี พ.ศ.2524 ปีคนพิการสากล รัฐบาลมีความสนใจในปัญหาของคนพิการมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) มีกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็ก บางประเภทที่พิการทางร่างกายหรือสมองซึ่งมีการบริการของรัฐบาลในสัดส่วนที่น้อยกว่าเด็กพิการประเภทอื่น ความมุ่งหมายในเรื่องนี้ก็เพื่อให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษาระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ โดยมีเป้าหมายในการดำเนินการให้รัฐบาล และเอกชนจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล) ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา (โกเมธ ปิ่นแก้ว. 2540 : บทนำ) การให้ความเสมอภาคแก่ประชาชนเป็นงาน และหน้าที่ของรัฐบาล ปัจจัยอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ประชาชนเกิดความเสมอภาค คือการให้บริการทางการศึกษาซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานแห่งการดำรงชีวิต เพราะมนุษย์เมื่อได้รับการศึกษาจะสามารถพัฒนาของความคิด การกระทำของตนเอง และสามารถสื่อความคิดซึ่งกัน และกันได้ดีขึ้น หากได้รับการพัฒนาให้ถูกต้องทาง ยังมีคนพิการอีกไม่น้อยที่นอกจากจะไม่ใช่ภาระแก่สังคมแล้ว ยังสามารถทำประโยชน์แก่สังคม การให้การศึกษาเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งจัดเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่งของสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่ง. 2539 : บทนำ)

ประเทศที่พัฒนาแล้ว ส่วนมากประชากรในประเทศนั้นๆ จะเป็นผู้ที่มีความสูงได้รับการพัฒนาแล้ว ซึ่งเครื่องมือที่ใช้พัฒนาประชากรหรือทรัพยากรมนุษย์ คือการให้การศึกษา โดยมนุษย์ทุกคนควรได้รับสิทธิ ในการศึกษาเท่าเทียมกัน หรือได้รับตามความเหมาะสมไม่ว่ามนุษย์ผู้นั้นจะเป็นคนปกติหรือ คนพิการ ควรต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ได้รับการศึกษา หรือมีการเรียนรู้ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง และมีกระบวนการเพื่อให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และไม่เป็ภาระต่อสังคม โดยทั่วไปคนพิการมีชีวิตรอยู่ด้วยความ

โดดเด่นอย่างว่าและรู้สึกตัวเองว่าเป็นภาระต่อสังคมอย่างมาก ฉะนั้นคนพิการส่วนมากจึงมีสภาพจิตใจไม่ปกติค่อนข้างจะก้าวร้าวรุนแรง เอาแต่ใจ ตีอรั้นเนื่องจากความกดดันในใจ (ปรานีพันธ์ จารุวัฒนพันธ์. 2540 : บทนำ , 1)

ต่อมา คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษาพิเศษ (ด้านคนพิการ) เพื่อเร่งขยายการจัดการศึกษา, ส่งเสริมให้หน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรชุมชน องค์กรคนพิการ และผู้ปกครองคนพิการ, การปลูกจิตสำนึก และสร้างเจตคติ, การใช้เทคโนโลยี, การผลิตและพัฒนาบุคลากร และการขยายและพัฒนาการบริการ ระยะเริ่มแรกสำหรับคนพิการ ในการจัดการศึกษาทั้งใน และนอกระบบโรงเรียน รวมทั้ง การศึกษาตามอัธยาศัยอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และครบวงจร โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสเข้ารับบริการการศึกษาในรูปแบบการศึกษาปกติ และการศึกษาพิเศษ ตามความเหมาะสม และมีคุณภาพ ทั้งนี้ให้เน้นการศึกษาแบบนำความรู้สู่การปฏิบัติการ โดยเชื่อมโยงความรู้ระหว่างความเป็นไทย และใช้ภูมิปัญญาชุมชนกับการเป็นพลเมืองโลก ซึ่งใช้เทคโนโลยีที่พัฒนาแล้วอย่างรวดเร็ว (กรมสามัญศึกษา. 2543 : 322 – 333)

สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องจากสมองพิการ (Cerebral Palsy) หรือเรียกว่า ซี.พี. เกิดจากความบกพร่องทางการเคลื่อนไหว และความบกพร่องในการพัฒนา ด้านอื่นๆ (คู่มือกิจกรรมบำบัด. ม.ป.ป. : 74) ระยะเวลาที่พัฒนาการเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีผลกระทบรุนแรงต่อความพิการมากยิ่งขึ้นกว่าเด็กปกติทั่วไป การตระหนักถึงความพิการ และการมีภาวะเสี่ยงสูงของเด็กหากเกิดขึ้นเร็วกว่าเท่าใดโอกาสที่จะสามารถลดปัญหาล้มเหลวทางการเรียน และแก้ไขความพิการของเด็กก็จะยิ่งสูงขึ้นเท่านั้น ตลอดเวลาสองทศวรรษที่ผ่านมา ทั้งผู้ปกครอง และบุคคลในวิชาชีพการแพทย์ จิตวิทยา และการศึกษาเห็นพ้องร่วมกันว่าเราอาจป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาทางการเรียนรู้ ทางสังคม ทางอารมณ์ และทางการศึกษา หากมีการค้นพบ และให้การช่วยเหลือแก่เด็กก่อนที่จะเริ่มต้นอย่างจริง การที่สามารถค้นพบเด็กพิการ และดำเนินการให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมระหว่างปีแรกๆ ของชีวิตจะช่วยให้เด็กพิการส่วนใหญ่สามารถเรียนรู้ที่จะนำสิ่งต่างๆ ในระดับสูงขึ้นได้ สภาพความพิการของเด็กจำนวนมากสามารถแก้ไขได้ และสำหรับเด็กที่มีความพิการถาวรก็สามารถบรรเทาความรุนแรงของปัญหา และ/หรือป้องกันปัญหาที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นหากไม่ได้รับการช่วยเหลืออย่างทันท่วงทีได้มาก แม้จะไม่ทั้งหมด แต่ในรายที่มีปัญหารุนแรงมากๆ ก็อาจช่วยให้เด็กมีชีวิตดีขึ้นมาก (ศรีนคร วิทยะสิรินันท์. 2535 : บทนำ)

วัยเด็กเป็นวัยพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาบุคคลทั้งนี้เพราะเด็กจะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ต่อไปในอนาคตเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับเด็กจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจอยู่ตลอดเวลาและควรค่าแก่การสนับสนุนเป็นอย่างยิ่ง ผลที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับเด็กนี้จะช่วยให้มีข้อมูลที่สมบูรณ์สามารถนำมาวางแผนเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ

ต่อไป (สุวรรณี สิริเลิศตระกูล. 2539 : บทนำ) คุณค่าของการค้นพบ และการช่วยเหลือระยะแรกของการค้นพบ และการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการในอายุ 4 – 7 ปี อาจกล่าวสรุปได้ดังนี้

1. กิจกรรมการป้องกันความพิการไม่ให้เกิดขึ้นหรือไม่ให้เพิ่มขึ้นอาจช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะต่างๆ ที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนรู้ต่อไป
 2. สภาพความพิการบางอย่างอาจสามารถแก้ไขได้ด้วยการให้ความช่วยเหลือตั้งแต่แรกเริ่ม และนักการศึกษาพิเศษ เชื่อว่าเด็กทุกคนรวมทั้งพัฒนาการแต่ละด้าน เด็กพิการมีขั้นตอนเช่นเดียวกันโดยในแต่ละช่วงวัยของชีวิตนั้นจะมีงานพัฒนาการประจำวัยซึ่งเด็กแต่ละคนจะต้องเรียนรู้และบรรลุจุดประสงค์ หากเด็กคนใดไม่สามารถประสบผลสำเร็จในการพัฒนาดังกล่าวจะมีผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ และบรรลุจุดประสงค์ในการพัฒนาการช่วงต่อไป แต่ความบกพร่องบางประการทำให้เด็กพิการแตกต่างจากเด็กปกติในเรื่องของอัตรา และวิธีการส่งเสริมพัฒนาการซึ่งพัฒนาการของเด็กดีขึ้น สามารถส่งเสริมให้เป็นไปได้ดีขึ้นโดยอาศัยการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมทางกายภาพ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่างๆ กับตัวเด็กพิการ ทั้งนี้โดยมีขอบเขตตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน (ครินทร์ วิริยะสินธุ์. 2535 : 3 – 4)
- จุดเริ่มต้นสำหรับการพัฒนาความสามารถ ของเด็ก ๆ ว่าที่จริงแล้วก็คือนิ้วมือของพวกเขาเอง ในการใช้มือของเด็กที่มีความคิดช่างประดิษฐ์ และความมั่นใจมากเพียงไร ปฏิริยาโต้ตอบกัน และกันระหว่างมือของเขากับเครื่องมือที่ใช้ในการทำงานของเขาก็ยังสลับซับซ้อนละเอียดอ่อนมากขึ้นเท่านั้น และการเคลื่อนไหวที่จำเป็นต่อปฏิริยาโต้ตอบซึ่งกัน และกันนั้นยิ่งสลับซับซ้อนมากขึ้นไปด้วยปัจจัยสร้างสรรค์ในใจของเด็กก็จะมีชีวิตชีวามากขึ้น และการเคลื่อนไหวที่ใช้กับปฏิริยาโต้ตอบกัน และกัน ก็ยิ่งแม่นยำ และมีไหวพริบมากขึ้นเพียงนั้น เด็กใช้มือได้ชำนาญคล่องแคล่วเพียงไร เด็กก็ยิ่งเฉลียวฉลาดมากยิ่งขึ้นเท่านั้น (มันทน์ เกษมม.ม.ป.ป. : 198 – 199) ปัญหาอย่างหนึ่งเกี่ยวกับการพัฒนากล้ามเนื้อให้กับเด็กคือ ครูส่วนใหญ่จัดกิจกรรมไม่เหมาะสมทั้งนี้เพราะขาดความรู้ และทักษะในการจัดกิจกรรมตลอดจนสื่อต่างๆ ทั้งที่บุคคลทั่วไปต้องใช้กล้ามเนื้อในการทำพฤติกรรมต่างๆ ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นขณะตื่นนอนหรือขณะนอนหลับกล้ามเนื้อที่ใช้ในการเคลื่อนไหวหรือประกอบภารกิจประจำของคนเราที่มีโอกาสได้ออกกำลังกายมากที่สุดให้อวัยวะอื่นๆ ของร่างกายมีประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้น นอกจากนี้พฤติกรรมการใช้กล้ามเนื้อจะส่งผลให้มีความสามารถที่จะแสดงทักษะ ในการพัฒนาด้านอื่นๆ เป็นพื้นฐานของการพัฒนาด้านสติปัญญาและด้านภาษา (สุจิตรา สุขเกษม. 2538 : บทนำ)

เทคนิคอย่างหนึ่งที่ใช้ในการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก และใช้เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี คือกิจกรรมสร้างสรรค์ ทางศิลปะเพราะเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความ

สนใจ ความสามารถ และสอดคล้องกับหลักพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างดีทั้งยังช่วยให้กล้ามเนื้อ และตาสัมพันธ์กันช่วยผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์และส่งเสริมความคิดอิสระความคิดจินตนาการ การรู้จักการทำงานด้วยตัวเองฝึกการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ทั้งความคิด และการกระทำซึ่งสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานศิลปะและยังนำไปสู่การเรียนรู้เขียนอ่านต่อไป (พรมารินทร์ สุทธจิตต์. 2529 : 24)

จุดมุ่งหมายสำคัญในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเน้นให้มีการส่งเสริมที่มีปัญหาด้านการเคลื่อนไหวของแขน มือ หรือนิ้วมือ ร่วมด้วย พัฒนาการเรื่องความพร้อมทุกด้านให้มีคุณภาพพัฒนาการด้านร่างกาย ก็เป็นด้านหนึ่งที่จะต้องส่งเสริมเพื่อให้เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ และมัดเล็กไปตามวัยให้เหมาะสมเมื่อเด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่แล้วความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กควรให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะมีความสำคัญในการเตรียมความพร้อมในการเขียนตลอดจนการใช้มือ และฝึกสัมผัสในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว กิจกรรมที่พัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กที่สำคัญได้แก่การฝึกสัมผัส การเคลื่อนไหวของนิ้วมือ และการฝึกความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

กิจกรรมศิลปะมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กอย่างยิ่ง เพราะระหว่างที่เด็กกระทำกิจกรรม เด็กได้พัฒนาทางร่างกาย โดยการปฏิบัติด้วยมือให้สัมพันธ์กับการมองเห็น ซึ่งในการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กที่สำคัญคือ การพัฒนานิ้วมือถือเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับความสามารถของเด็ก ยิ่งเด็กได้มีโอกาสใช้มือได้คล่องแคล่วเพียงใด ย่อมช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา นอกจากนี้ คอฟแมนและคอฟแมนพบว่าการเพิ่มความสามารถในการใช้มือด้วยการฝึกกิจกรรมศิลปะ เช่นวาดภาพ ระบายสี การฉีก การปะ การปั้นจะนำไปสู่ความสามารถในการเขียนได้ดียิ่งขึ้นทั้งนี้เพราะการเขียนที่ดีจะต้องมีการประสานกันอย่างดีระหว่างสายตามือมีการควบคุมกล้ามเนื้อ และสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กให้สามารถเคลื่อนไหวอย่างว่องไวจะมีความสัมพันธ์อย่างมากกับการพูดจาชัดถ้อยชัดคำและความคิดอันฉับไวของเด็กอีกด้วย (สุจิตรา สุขเกษม. 2538 : บทหน้า , 3)

จากที่กล่าวข้างต้นจะเห็นว่าความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กมีความสำคัญต่อการเรียนรู้อย่างมาก ทำให้เด็กมีความสามารถในการหยิบจับสิ่งของได้มั่นคงขึ้นรวมถึงเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การเขียนต่อไป ในการส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กไม่ว่าจะเป็นเด็กปกติ หรือเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องจากสมองพิการ ควรส่งเสริมให้พัฒนาขึ้นได้ด้วยกิจกรรมต่างๆ มากมายรวมทั้งกิจกรรมศิลปะ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี จากการเตรียมความพร้อมโดยใช้แบบฝึกหัดกิจกรรมศิลปะ ว่าจะมีผลหรือไม่ อย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถ ในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี จากการเตรียมความพร้อมโดยใช้แบบฝึกหัดกิจกรรมศิลปะ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ(ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี ที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะ กับเด็กที่ได้รับการฝึกกิจกรรมบำบัด

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการศึกษาครั้งนี้มีประโยชน์คือ ทำให้ครู ผู้ปกครองของเด็กพิการที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) และนักการศึกษาพิเศษได้ทราบความแตกต่างด้านความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) ที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะ และไม่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะ และสามารถจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กพิการที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) ได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเด็กชาย - หญิงอายุ 4 – 7 ปี ที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) ที่มีปัญหาด้านการเคลื่อนไหวของแขน มือ หรือนิ้วมือ ร่วมด้วย ซึ่งกำลังเตรียมความพร้อมอยู่ในศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพเด็กพิการของมูลนิธิคริสเตียนเพื่อเด็กพิการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) คือเด็กที่มีปัญหาด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย และการทรงตัวซึ่งเกิดจากความผิดปกติของสมองเฉพาะส่วนที่ควบคุมการเคลื่อนไหวซึ่งอาจเป็นการทรงตัว ทำให้เด็กไม่สามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของแขน ขา และร่างกายได้ อาจมีอาการเกร็ง หรือ ตัวอ่อน ไม่มีแรง บางคนเป็นเพียงเล็กน้อย หรือเพียงบางส่วน เช่น เฉพาะแขน ขา ข้างเดียว หรือ สองข้าง เป็นเด็กชาย – หญิงที่มีปัญหาด้านการเคลื่อนไหวของแขน มือ หรือนิ้วมือ ร่วมด้วย อายุระหว่าง 4 – 7 ปี ที่กำลังเตรียมความพร้อมอยู่ในศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถภาพเด็กพิการ ของมูลนิธิคริสเตียนเพื่อเด็กพิการ จำนวน 12 คน เลือกโดยวิธี เฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และนำกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทั้ง 12 คน มาเลือกโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 7 คน และกลุ่มควบคุม 5 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระคือ การฝึกกิจกรรมศิลปะ ให้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ(ซี.พี.)ที่มีปัญหาด้านการเคลื่อนไหวของแขน มือ หรือนิ้วมือ ร่วมด้วย โดยมีการฝึกกิจกรรม 2 ลักษณะคือ

1. การฝึกกิจกรรมศิลปะ
2. การฝึกกิจกรรมบำบัด

ตัวแปรตามคือ ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ใช้เวลาในการทดลอง 2 เดือนๆ ละ 4 สัปดาห์ๆ ละ 5 วัน ๆ ละ 1 ครั้งๆ ละ 40 นาที

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แบบฝึกหัดกิจกรรมศิลปะ หมายถึง สื่อการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นกระบวนการในการทำงานที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออกในเรื่องการวาดรูป การขีดเขียน การปั้น

การฉีกกระดาษ การระบายสี การตัด – ปะ การเลาะแบ่งเปื่อยก การขยำกระดาษ การฝนสี การสลัดสี การพิมพ์ภาพ การดึงเชือกสี การกลิ้งสี การประดิษฐ์เศษวัสดุ และการลากเส้น ต่างๆ เพื่อใช้ฝึกทักษะพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็ก ของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ อายุ 4 – 7 ปี ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเน้นในเรื่องความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อบริเวณข้อมือ อุ้งมือ ฝ่ามือ นิ้วมือ ไปจนกระทั่งถึงปลายนิ้วมือ อันจะนำไปสู่การเขียนที่มีประสิทธิภาพ สามารถเขียนได้คล่องแคล่ว และเป็นการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อมือและสายตา

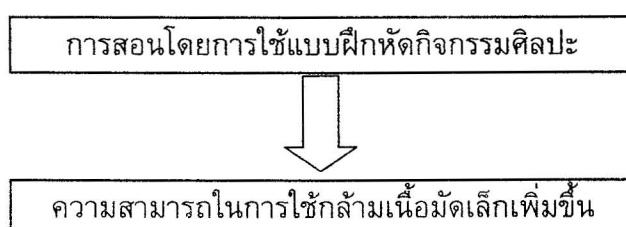
2. กิจกรรมบำบัดหมายถึง กิจกรรมที่ใช้ฝึกทักษะในการทำงาน, กิจวัตรส่วนตัว, กิจกรรมที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพของร่างกาย และจิตใจให้ดีขึ้น

3. ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กหมายถึง การทำงานประสานสัมพันธ์กันของกล้ามเนื้อมือร่วมกับตา ของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 - 7 ปี โดยเฉพาะทักษะด้านการขีดเขียน และระบายสี ซึ่งวัดออกมาเป็นคะแนนโดยใช้แบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2535 พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก วัดได้จากผลต่างของคะแนน Pretest และ Posttest มาเปรียบเทียบ

4. ความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมอง หมายถึง เด็กที่มีปัญหาด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย และการทรงตัว ซึ่งเกิดจากความผิดปกติของสมอง เฉพาะส่วนที่ควบคุมการเคลื่อนไหว ซึ่งอาจเป็นการทรงตัว ทำให้เด็กไม่สามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของแขน ขา และร่างกายได้ อาจมีอาการเกร็ง หรือ ตัวอ่อนไม่มีแรง บางคนเป็นเพียงเล็กน้อย หรือเพียงบางส่วน เช่นเฉพาะ แขน ขา ข้างเดียว หรือสองข้าง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีกรอบแนวคิดดังนี้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ
 - 1.1 ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ
 - 1.2 สาเหตุที่ทำให้เกิดมีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ
 - 1.3 ประเภทของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ
 - 1.4 การบำบัด และการฟื้นฟูสมรรถภาพของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
 - 2.1 ความหมายของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
 - 2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
 - 2.3 ความสำคัญของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
 - 2.4 ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
 - 2.5 การสร้างความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
 - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับกิจกรรมศิลปะ
 - 3.1 ความหมาย และหน้าที่ของกิจกรรมบำบัด
 - 3.2 ความหมาย และองค์ประกอบของกิจกรรมศิลปะ
 - 3.3 ความสำคัญของกิจกรรมศิลปะ
 - 3.4 การจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 3.6 ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมศิลปะกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
 - 3.7 ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมศิลปะ
 - 3.8 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปะ

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแบบฝึก

- 4.1 ความหมายของแบบฝึก
- 4.2 หลักในการใช้แบบฝึก
- 4.3 ลักษณะของแบบฝึก
- 4.4 ขั้นตอนในการใช้แบบฝึกประกอบการสอน
- 4.5 ประโยชน์ของการใช้แบบฝึก
- 4.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แบบฝึก

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.)

ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.)

ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

มูลนิธิธิดานุเคราะห์คนพิการ ได้กล่าวว่าเด็กที่มีความพิการทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ คืออาการแสดงในทารกหรือเด็กเล็กที่พัฒนาการล่าช้า โดยเฉพาะด้านการเคลื่อนไหว ถ้ามีความผิดปกติทางการเคลื่อนไหววัยอยู่ในช่องปาก จะทำให้พูดช้า หรือพูดไม่ชัด หากมีความผิดปกติทางสมองเกี่ยวกับเซอว์ปัญญา ก็จะช้าทางภาษา และการปรับตัวทางสังคม และที่สำคัญทางกล้ามเนื้อไม่แข็งแรง อ่อนปวกเปียกมีการตึงตัวของเอ็น และข้อต่างๆ ทำให้แข็งและเกร็ง (มูลนิธิธิดานุเคราะห์คนพิการ. 2540 : 1)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กล่าวว่า เด็กที่มีความพิการทางร่างกาย (สมองพิการ) คือเด็กที่มีปัญหาทางการเคลื่อนไหว หรือการทรงตัว ที่เกิดจากความผิดปกติของสมอง เฉพาะส่วนที่ควบคุมการเคลื่อนไหว ซึ่งอาจเป็นทั้งตัว ทำให้เด็กไม่สามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของแขน-ขา และร่างกายได้ อาจมีอาการเกร็ง หรือตัวอ่อนไม่มีแรง บางคนเป็นเพียงเล็กน้อย หรือบางส่วน เช่นเป็นเฉพาะแขน หรือ ขาข้างเดียว หรือสองข้าง เด็กสมองพิการอาจมีความพิการอื่นร่วมด้วย ซึ่งจัดเป็นความบกพร่องซ้ำซ้อน เช่น บกพร่องทางสติปัญญา บกพร่องทางการเห็น บกพร่องทางการได้ยิน เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 12)

สุพัชรา ชัมเจริญ ได้กล่าวว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ หมายถึงสภาพผิดปกติของอวัยวะอันเนื่องจากการกระทบกระเทือนของระบบประสาท ซึ่งไม่รวมความพิการทางประสาทสัมผัส เช่นตาบอด หูหนวก ทำให้มีความลำบากต่อการควบคุมและประสานงานการเคลื่อนไหวส่วนแขน ขา และศีรษะ อันเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา และการเคลื่อนไหวร่างกายในการเคลื่อนที่ (สุพัชรา ชัมเจริญ. 2537 : 1)

สาเหตุที่ทำให้เด็กเกิดความพิการทางร่างกายเนื่องจากสมองพิการ (ซี.พี.) ได้มีผู้กำหนดสาเหตุ ที่สำคัญดังนี้

มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการ ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดสมองพิการ ดังนี้

ระยะเวลา	ลักษณะอาการ	การป้องกัน
1. ช่วงที่อยู่ในครรภ์	- มารดาอาจมีการติดเชื้อ เช่นโรคหัดเยอรมัน - มารดาเป็นโรคเบาหวาน - มารดาเป็นโรคความดันโลหิตสูงที่ควบคุมไม่ได้ ซึ่งส่งผลให้มีการทำลายของเนื้อสมองเด็กในครรภ์ได้	- การฉีดวัคซีนป้องกันหัดเยอรมันในหญิงทุกคนก่อนมีการตั้งครรภ์ - ควรได้รับการตรวจจากแพทย์อย่างใกล้ชิด
2. ช่วงระยะการคลอด	- การคลอดก่อนกำหนด ซึ่งสมองและร่างกายเด็กยังเจริญเติบโตไม่เต็มที่ - การคลอดยาก อาจทำให้สมองเด็กขาดออกซิเจน - การได้รับบาดเจ็บบริเวณศีรษะจากการคลอด - หรือภาวะต่างๆ ช่วงหลังการคลอด	- ต้องไปพบแพทย์ตามที่แพทย์กำหนดอย่างสม่ำเสมอเพื่อการดูแลเอาใจใส่
3. ช่วงหลังคลอด	- การติดเชื้อสมอง - การบาดเจ็บที่สมอง - การเจ็บป่วยร้ายแรงอื่นๆ มีผลให้เกิดพยาธิสภาพ - แผลเป็นที่เนื้อสมอง	- นำไปฉีดวัคซีนป้องกันโรค - การเลี้ยงบุตรด้วยความเอาใจใส่

(มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการ. 2540 : 1)

สุพัชรา ชีมเจริญ ได้แบ่งสาเหตุของความพิการทางร่างกาย เนื่องมาจากสมอง ออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. ระยะที่ทารกยังอยู่ในครรภ์มารดาพบเป็นสาเหตุของซี.พี.ประมาณ 30 % ในต่างประเทศมีรายงานสาเหตุมาจากพันธุกรรมด้วย สาเหตุต่างๆ ได้แก่

1.1 ภาวะการเกิดจาก การขาดออกซิเจน

1.2 ภาวะของการติดเชื้อจากการดาระหว่างการตั้งครรภ์เช่นในมารดาที่เป็นโรคหัดเยอรมัน ในระยะ 3 เดือน ของการตั้งครรภ์

1.3 มารดาเป็นโรคบางอย่าง เช่น โรคเบาหวาน ทำให้มีโอกาเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์เป็นพิษได้บ่อยๆ เด็กอาจจะมีเลือดออกในสมองได้ อีกประการหนึ่งที่มารดาเป็นโรคเบาหวาน ทารกที่อยู่ในครรภ์มีขนาดใหญ่กว่าปกติทำให้คลอดเป็นไปด้วยความลำบาก

1.4 การเกิดสภาวะที่กลุ่มเลือดของมารดาและทารกคนละกลุ่ม ไม่เข้า หมู่กัน เด็กคลอดออกมาจะมีอาการตัวเหลือง เนื่องมาจาก BILIRUBIN ในเลือดสูงกว่าปกติ เกิดอาการที่เรียกว่า KERNICTERUS ขึ้น ซึ่งพบเป็นสาเหตุบ่อยๆ ของ ซี.พี. ชนิด อะทีตอยด์ (Athetoid)

1.5 ความผิดปกติของสมองโดยกำเนิด เช่น สมองไม่เจริญ สมองเล็ก สมองลีบข้างเดียว เป็นต้น

2. ระยะระหว่างคลอด พบว่าเป็นสาเหตุของ ซี.พี. มากที่สุด 60 % สาเหตุต่างๆ ได้แก่

2.1 ภาวะของการขาดออกซิเจนในเด็กระหว่างการคลอด เนื่องจากการคลอดยากลำบาก การคลอดผิดปกติ เช่น ในกรณีที่ศีรษะเด็ก และเชิงกราน ของมารดาไม่ได้สัดส่วนกัน ศีรษะถูกกดนานเกินหรือในรายที่รกพันรอบคอ เด็กออกมา รกถูกกด ทำให้เกิดการขาดออกซิเจนได้ ในรายที่ทารกคลอดต้องใช้เครื่องมือช่วย เช่นการใช้คีมหนีบออกมา หรือการใช้เครื่องดูดดึงศีรษะ อาจเกิดอันตรายต่อศีรษะได้

2.2 ภาวะของการเกิด หรือ อาการหายใจไม่ออก เนื่องจากการสำลัก เอาน้ำคร่ำเข้าไป มีการอุดตันช่องทางเดินของลมหายใจ

2.3 การช่วยคลอดโดยใช้ยาเร่งปวด เช่นฉีดยาชาหรือยาสลบวิธีนี้ จะทำให้ ความดันโลหิตต่ำกว่า 80 ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ออกซิเจนของเด็กลดลง

2.4 เด็กที่คลอดก่อนกำหนด นอกจากสมองจะเจริญไม่สมบูรณ์ยังพบว่า ผังเส้นเลือดของเด็กพวกนี้ค่อนข้างจะบางกว่าปกติ มีโอกาสที่เลือดจะออกในสมองได้

3. ระยะหลังคลอด พบเป็นสาเหตุประมาณ 10 % สาเหตุต่างๆ ได้แก่

3.1 ภาวะ การติดเชื้อของเด็ก เช่นโรคเยื่อสมองอักเสบ โรคสมองอักเสบ

3.2 ประสบอุบัติเหตุ อันตรายต่อสมอง เช่น กระจกโลก แตก ร้าว มีเลือด

ออกภายในสมอง เป็นต้น

3.3 ภาวะของสารที่เป็นพิษ เช่นพิษจากสารตะกั่ว

3.4 สมองขาดออกซิเจนภาวะอื่นๆ เช่นอาจจะเป็นอาการแทรกซ้อนจากการผ่าตัด การดมยา (สุพัชรา ชีมเจริญ. 2537 : 3 - 4)

มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการ ได้กล่าวถึงลักษณะความบกพร่องอื่นๆ ที่อาจพบได้ในเด็กที่มีความพิการทางร่างกาย เนื่องมาจากสมองพิการ คือ

อาการ	ลักษณะทั่วไป
1. การมองเห็น	เมื่อเด็กมีอายุมากกว่า 6 เดือน อาจพบว่าเด็กมีตาเหล่ ควรจะไปรับการตรวจ โดยจักษุแพทย์
2. การได้ยิน	ถ้าพบว่าเด็กไม่ตอบสนอง เมื่อเรียกชื่อ ควรไปตรวจ และรับการบำบัดรักษา
3. การรับประทานอาหารและพูด	การรับประทานอาหาร และการพูดปกติ นั้น จะต้องเกิดจากการควบคุม การเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อรอบปาก ลิ้น ไปจนถึงกล้ามเนื้อ ภายในคอ ถ้าเด็กมีปัญหาในการรับประทานอาหารจะส่งผล ให้มีการพูดที่ผิดปกติตามไปด้วย ดังนั้นการฝึกเด็กให้รับประทานอาหาร ได้ดีจะช่วย พัฒนาการพูดด้วย
4. การเรียนรู้ช้า	เด็กอาจจะเรียนรู้ช้า ส่วนใหญ่เนื่องจากขาดประสบการณ์ และมีข้อจำกัดในการเคลื่อนไหว ทำให้เรียนรู้ช้ากว่าเด็กปกติ
5. อาการลมชัก	ถ้าผู้ปกครองสังเกตเห็นว่า เด็กมีอาการกระตุก และแสดงอาการนั้นซ้ำๆ โดยเพียงชั่วครู่ ควรจะนำไปพบแพทย์ ตรวจวินิจฉัยว่ามีปัญหาโรคลมชักหรือไม่

(มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการ. 2540 : 4)

ประเภทของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) ได้มีผู้แบ่งประเภทไว้ดังนี้

มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการ ได้แบ่งประเภทของความพิการไว้ดังนี้

1. แบบแข็งเกร็ง (Spasticity) จะมีแขน ขาเกร็งเคลื่อนไหวช้า และยาก ส่วนที่แข็งเกร็งจะปรากฏตามส่วนต่างๆ ของร่างกายคือ

1.1 แบบครึ่งซีก (Spastic Hemiplegia) จะมีแขน และขาซีกหนึ่งแข็งเกร็ง โดยแขนจะมีลักษณะงอ และหมุนบิดเข้าไปข้างใน มือกำแน่น ส่วนขาจะงอหมุนเข้าข้างใน และ

ยื่นด้วยปลายเท้าเฉพาะข้างที่มีอาการเกร็ง

1.3 แบบครึ่งท่อน (Spastic Diplegia) จะมีอาการเกร็งของขา มากกว่า แขน ซึ่งแขนจะทำงานได้แต่ไม่ปกติ ส่วนลักษณะของขาจะหมุนเข้าด้านใน และหนีบ กางขา ลำบาก เด็กกลุ่มนี้จะยืนจะเดินในลักษณะเขย่งปลายเท้าเป็นส่วนใหญ่

1.4 แบบทั้งตัว (Spastic Quadriplegia) จะมีอาการเกร็งทั้งตัว การขยับ ศีรษะทำได้ยากลำบาก แขนจะมีลักษณะงอ และหมุนบิดเข้าข้างใน มือกำ ขาจะอยู่ในลักษณะ หนีบ และหมุนเข้าข้างใน ส่วนปลายเท้าจะอยู่ในลักษณะเขย่งปลายเท้า

2. แบบเคลื่อนไหวไม่ได้ (Athetoid) จะมีอาการกล้ามเนื้อแขน ขาเปลี่ยนแปลง อาการเกร็งในลักษณะแข็ง และอ่อนสลับกันร่วมกับ มีการบิดหมุนของแขน ขา โดยไม่ตั้งใจ ที่ใบหน้าอาจจะเห็นว่ามีอาการคล้ายกล้ามเนื้อหน้ากระตุก มักพูดไม่ค่อยชัด ทำให้มีปัญหา ในการสื่อสารกับคนทั่วไป

3. แบบควบคุมการทรงตัวไม่ดี (Ataxia) จะมีอาการเคลื่อนไหวแบบสั่น ที่สังเกตเห็นชัดคือ ขณะที่กำลังใช้มือหยิบจับสิ่งของ ขณะยืนจะยืน ในลักษณะกางขาออกมาก เนื่องจากมีปัญหาในการทรงตัว และการปรับสมดุลของร่างกาย (มูลนิธิโรคกระดูกคนพิการ. 2540 : 2-3)

ความหมายของการบำบัดรักษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพของเด็กที่มีความบกพร่องทาง ร่างกายเนื่องจากสมองพิการ

ได้มีผู้ให้ความหมายของการฟื้นฟูไว้ดังนี้

กิตติศักดิ์ อุบล ได้กล่าวถึงความหมายของการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือคนพิการให้สามารถปรับปรุงตัวในทางเศรษฐกิจ และสังคม เพื่อให้บำเพ็ญประโยชน์ได้สูงสุดตามสมรรถภาพที่เขาได้อยู่เพื่อให้บุคคลทั่วไปเข้าใจ และ เห็นคุณค่าของคนพิการ (กิตติศักดิ์ อุบล. 2528 : 11)

สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ได้กล่าวถึงความหมายของการ ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ หมายถึง การเสริมสร้างสมรรถภาพ หรือการเสริมสร้างความ สามารถของคนพิการ ให้มีสภาพที่ดีขึ้น โดยอาศัยวิธีการทางการแพทย์ การศึกษา ทางสังคม และ การฝึกอาชีพเพื่อให้คนพิการได้มีโอกาสทำงาน หรือดำรงชีวิตในสังคมทัดเทียมคนปกติ (สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ. 2534 : 1)

บุญเทียม วัฒนธำรงค์ และคณะ กล่าวว่า การฟื้นฟูสมรรถภาพ เป็นกระบวนการ ที่จะยกระดับความสามารถ หรือเพิ่มทักษะในการทำกิจกรรม ในการปฏิบัติภารกิจประจำวัน และดำรงชีวิตอยู่ในชุมชน หลังจากที่เจ็บป่วย หรือได้รับอุบัติเหตุ ให้อยู่ในระดับใกล้เคียง กับความสามารถที่มีอยู่มากที่สุดเพื่อให้ผู้นั้นสามารถดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนได้อย่างปกติสุข

โดยพึ่งตัวเองมากที่สุด เป็นภาระแก่ครอบครัวและชุมชนน้อยที่สุด (บุญเทียม วัฒนธำรงค์ และคณะ. 2541 : 23)

เรวัต ผ่องสุวรรณ ได้กล่าวถึงความหมายไว้ 2 ประการคือ

ประการแรก การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ ได้แก่ การใช้มาตรการทางการแพทย์ทุกอย่าง เพื่อให้คนพิการคืนสู่สภาพปกติโดยเร็วที่สุด มาตรการเหล่านี้ ส่วนหนึ่งอยู่ในสาขาการแพทย์ทางกายภาพ และนำมาใช้เป็นเครื่องมือช่วยบำบัดรักษาโดยทางยา หรือผ่าตัด ที่แพทย์เป็นผู้ดำเนินการ

ประการที่สอง ความหมายของการฟื้นฟู ในด้านสังคมสงเคราะห์ คือ การปรับสภาพคนพิการให้กลับสู่การใช้ประโยชน์ของร่างกาย จิตใจ สังคม และทางเศรษฐกิจ หรือทางอาชีพอย่างสมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะทำได้ (เรวัต ผ่องสุวรรณ. 2536 : 27 - 28)

ประเภทของการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

ได้มีผู้แบ่งประเภทของการฟื้นฟูสมรรถภาพไว้ดังนี้

กิตติศักดิ์ อุบล ได้แบ่งการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ (Medical Rehabilitation)

เป็นการรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ป่วยพิการที่อาจเกิดขึ้นจากผลของโรคต่างๆ หรือจากอุบัติเหตุนานาชนิดที่เกิดขึ้น ให้เขาเหล่านั้นสามารถมีชีวิตอยู่อย่างคนทั่วไป หรือใกล้เคียงที่สุดทั้งในด้านสภาพจิตใจ การประกอบอาชีพ การอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2. การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา (Educational Rehabilitation)

เป็นการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถ บุคลิกภาพ และเพื่อสร้างลักษณะนิสัยที่ถูกต้องและจำเป็นให้เกิดแก่เด็กที่ด้อยโอกาสทางด้านสติปัญญา และเด็กที่มีปัญหาอื่นๆ เพื่อให้เขามีโอกาสศึกษาเล่าเรียนได้ตามความสามารถและเหมาะสมกับสภาพความพิการ นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน และการดำรงชีวิต ยังชีพได้อย่างปกติ เช่นคนทั่วไป

3. การฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคม (Social Rehabilitation) เป็น

การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการที่บกพร่องทางสังคมให้สู่สภาพปกติหรือเกือบปกติ พร้อมทั้งปรับปรุงสิ่งแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งบริการต่างๆ เพื่อให้คนพิการมีสิทธิใช้ร่วมด้วยได้ อันเป็นผลให้คนพิการสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ (กิตติศักดิ์ อุบล. 2528 : 11-12)

เรวัต ผ่องสุวรรณ ได้แบ่งการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการตามหลักวิชา มีอยู่ 4 ประการคือ

1. การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการทางการแพทย์ ได้แก่ การช่วยเหลือคนพิการให้ได้รับการบำบัดรักษาถูกต้อง และทันสมัย เช่น การผ่าตัดเพื่อแก้ไขความพิการ

การจัดหาเครื่องช่วยคนพิการ เช่น แขน ขาเทียม เครื่องช่วยฟัง เป็นต้น รวมทั้งการฟื้นฟูสมรรถภาพทางสาขาข้างเคียงการแพทย์ ซึ่งได้แก่ การให้การรักษาทางกายภาพบำบัด และ อาชีวะบำบัด รวมทั้งการให้คำแนะนำ การป้องกันโรคภัยที่ก่อให้เกิดความพิการ

2. การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการทางการศึกษา ได้แก่การช่วยเหลือพิการให้ได้รับการศึกษาอบรมเช่นเดียวกับคนปกติทั่วไป โดยเริ่มต้นตั้งแต่การศึกษาสำหรับคนพิการ ไปจนถึงการให้การศึกษาอบรมคนพิการผู้ใหญ่ เพื่อวางแผนทางในการเตรียมตัวที่จะรับฝึกอาชีพโดยได้จัดหลักสูตรวิชาการเตรียมฝึกอาชีพเพื่อเป็นแนวทางในการเข้ารับการศึกษา และฝึกอบรมในชั้นอาชีพต่อไป

3. การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการด้านสังคม ได้แก่การช่วยเหลือคนพิการโดยการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้คนพิการ ได้รับความสะดวกสบาย และได้รับสิทธิเท่าเทียมกับคนทั่วไป ความมุ่งหมายเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติของสังคมที่ดีต่อคนพิการ ให้สังคมมีท่าทีที่ดีต่อผู้พิการเลิกตั้งข้อรังเกียจ และยอมรับผู้พิการไว้ในฐานะเท่าเทียมกับคนปกติอื่นๆ ให้การศึกษาแก่ประชาชนให้ทราบความเจริญก้าวหน้าในวิทยาการด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ วางแผนทางสังคมทั้งระยะยาว และระยะสั้น ในการฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยเน้นไปในทางป้องกัน และแก้ไขความพิการให้หมดไปหรือลดน้อยลงส่งเสริมให้คนพิการเข้าใจสังคมและเสริมสร้างความเป็นอยู่ของคนพิการให้อย่างสะดวกสบายโดยการปรับปรุงแก้ไขสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับคนพิการช่วยให้คนพิการได้พัฒนาความเข้าใจตนเองอย่างถูกต้อง และยอมรับความสามารถของตนเอง อันจะเป็นประโยชน์ในการปรับตัวอย่างเหมาะสม และดำรงชีวิตในสังคมที่ร่วมกับคนปกติได้ดีขึ้น

4. การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ ได้แก่ การช่วยเหลือคนพิการด้วยการฝึกอบรมวิชาชีพให้มีความรู้ความสามารถพิเศษในอาชีพสาขาใดสาขาหนึ่ง ซึ่งสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ (เรวัตร ฝ่องสุวรรณ. 2536 : 28 - 29)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำแนกตามหัวข้อต่อไปนี้

ความหมายของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

ฟอร์แมน และฟลีท กล่าวว่าคือ ความสามารถในการบังคับเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อแขน มือ และนิ้วมือ ในการทำกิจกรรมต่างๆ โดยสัมพันธ์กับการใช้สายตา (Forman and Fleet . 1980 : 3)

กรวิภา สรรพกิจจำนง กล่าวว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก หมายถึง ประสิทธิภาพในการทำงานของกล้ามเนื้อแขน มือ นิ้วมือ ที่ประสานสัมพันธ์กันดี ทำให้

สามารถกระทำการกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนช่วยเหลือตัวเองในชีวิตประจำวันได้อย่างถนัด เช่นการหยิบจับสิ่งของต่างๆ การแต่งตัว การรับประทานอาหาร เป็นต้น (กรวิภา สรรพกิจจำนง. 2532 : 6 – 7)

รัชณี รัตนา กล่าวว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก หมายถึงความสามารถในการทำงานประสานสัมพันธ์กันดีระหว่างกล้ามเนื้อตา กล้ามเนื้อมือ นิ้วมือ ทำให้สามารถทำกิจกรรมต่างๆ อย่างถนัด และมีประสิทธิภาพ (รัชณี รัตนา. 2533 : 7)

เอื้อพร สัมมาทิพย์ กล่าวว่าทักษะกลไกกล้ามเนื้อเล็กคือ ความสามารถในการใช้มือและนิ้วมือในการทำกิจกรรมต่างๆโดยสัมพันธ์กับการใช้สายตา (เอื้อพร สัมมาทิพย์. 2537 : 221)

อดิศักดิ์ เพิ่มพวง กล่าวว่า ความสามารถด้านกล้ามเนื้อเล็ก หมายถึงประสิทธิภาพในการทำงานของกล้ามเนื้อแขน มือ นิ้วมือ ที่ประสานสัมพันธ์กันดี ทำให้สามารถกระทำการกิจกรรมได้ (อดิศักดิ์ เพิ่มพวง. 2538 : 17)

พรณี ข.เจนจิต ได้เน้นว่าเป็นความสามารถในด้านการปรับตัวที่เด็กมีทักษะใช้มือในการปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ เช่น การช่วยเหลือตัวเอง การแต่งตัว การทำงานต่างๆ ตลอดจนการเล่น (พรณี ข.เจนจิต. 2538 : 85)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กล่าวว่าความสามารถด้านกล้ามเนื้อเล็ก หมายถึงความสามารถในการบังคับควบคุมกล้ามเนื้อนิ้วมือในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างมั่นคง คล่องแคล่ว (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2538 : 16)

กรรณิการ์ สุขบท กล่าวว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก หมายถึง การทำงานที่ประสานสัมพันธ์กันของกล้ามเนื้อแขน มือ นิ้วมือ และประสาทสัมผัส ทำให้สามารถกระทำการกิจกรรมต่างๆ และช่วยเหลือตัวเองในชีวิตประจำวันได้อย่างคล่องแคล่ว มีประสิทธิภาพตามความถนัด (กรรณิการ์ สุขบท. 2539 : 18)

โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กหมายถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการบังคับการเคลื่อนไหว และการประสานสัมพันธ์กันดีระหว่างกล้ามเนื้อตา และกล้ามเนื้อมือ นิ้วมือในการประกอบกิจกรรมต่างๆ และการช่วยเหลือตัวเองในชีวิตประจำวัน

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก

กีเซลส์ (สุจิตรา สุขเกษม. อ้างอิงมาจาก ประมวล คัดค้าน 2524 : 178 -179) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาพัฒนาการ กล่าวว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กสามารถแบ่งออกเป็นระยะ และมีขั้นตอนพัฒนาการกล้ามเนื้อเล็กมีความสำคัญต่อชีวิตเพราะ

เป็นรากฐานของบุคคล เมื่อเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ พฤติกรรมของบุคคลจะมีอิทธิพลมาจากสภาพความพร้อมทางร่างกายได้แก่กล้ามเนื้อ และประสาทต่างๆ (สุจิตรา สุขเกษม. 2538 : 24)

กีเซลส์ (วิลาวรรณย์ เผือกพ่วง. อ้างอิงมาจาก Gesell.1940 : 14) ได้แบ่งพัฒนาการเด็กออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. พฤติกรรมด้านการเคลื่อนไหว (Motor Behavior) เป็นความสามารถของร่างกายที่ครอบคลุม ถึงการบังคับอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย และความสัมพันธ์ทางด้านการเคลื่อนไหวทั้งหมด

2. พฤติกรรมด้านการปรับตัว (Adaptive Behavior) เป็นความสามารถในการประสานงานระหว่างระบบการเคลื่อนไหวกับระบบความรู้สึก (Motor Sensory Coordination) เช่นการประสานงานระหว่างมือกับตา (Eye – Hand Coordination) ซึ่งดูได้จากความสามารถในการใช้มือของเด็ก (Manipulation) เช่นในการตอบสนองต่อสิ่งที่เป็นลูกบาศก์ การสั่นกระดิ่ง การแกว่งกำไล ฯลฯ ฉะนั้น พฤติกรรมด้านการปรับตัวจึงสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางด้านการเคลื่อนไหว

3. พฤติกรรมทางด้านภาษา (Language Behavior) ประกอบด้วยวิธีการสื่อสารทุกชนิด เช่น การแสดงออกทางด้านหน้าตา ท่าทาง การเคลื่อนไหวทางด้านร่างกาย ความสามารถในการเปล่งเสียง และภาษาพูด การเข้าใจในการสื่อสารกับผู้อื่น

4. พฤติกรรมด้านนิสัยส่วนตัวและสังคม (Personal – Social Behavior) เป็นความสามารถในการปรับตัวของเด็กระหว่างบุคคลและบุคคลกับกลุ่ม ภายใต้ภาวะแวดล้อม และสภาพความเป็นจริง นับเป็นการปรับตัวที่ต้องอาศัยการเจริญของสมอง และระบบการเคลื่อนไหว ประกอบกันในส่วนที่เกี่ยวกับการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก กีเซลส์ พบว่า ก่อนที่คนเราจะทำอะไรง่าย ๆ เช่นหยิบอาหารใส่ปากนั้น มีการเรียนรู้หลายขั้น (วิลาวรรณย์ เผือกพ่วง. 2536 : 21–22)

ขั้นแรก ใช้มือตะปบ ขั้นต่อมา จับของด้วยมือ 4 นิ้ว ดัดกันกับฝ่ามือ โดยเริ่มหัดหิ้วมือจึงค่อยเลื่อนมาช่วยจับ

ขั้นสุดท้าย คือการหยิบของด้วยหัวแม่มือกับปลายนิ้ว ยิ่งไปกว่านั้น กีเซลส์ และคณะ ได้ตั้งข้อสังเกตว่า การควบคุมปฏิบัติการแห่งกล้ามเนื้อของคนเรามีพัฒนาการเริ่มจากศีรษะจรดเท้า เรียกว่า Cephalo Caudal Sequence คือหันศีรษะ ได้ก่อน ขันคอ และ จึงคว่ำ คืบ นั่ง คลาน ยืน เดิน และวิ่ง ตามลำดับการควบคุมปฏิบัติการกล้ามเนื้อ ยังมีพัฒนาการเริ่มจากใกล้ลำตัวก่อนเรียกว่า Proximodistal Sequence เช่น แขน ขา ทารก ย่อมบังคับ การเคลื่อนไหว แกว่งแขน ขา ได้ก่อน มือ และเท้า เด็กใช้แขนคล่องแคล่วก่อนมือ และใช้มือคล่องก่อนนิ้ว ดังนั้นเด็กเล็กๆ เมื่อต้องการจับอะไรก็คว้าทั้งตัว ต่อมาจึงยื่นออกไป เฉพาะแขน แล้วจึงใช้มือ และนิ้วดังกล่าวถ้าจะให้เด็กเล็กๆ เขียนหนังสือมักจะได้นิ้วโต

เพราะกล้ามเนื้อมือยังไม่คล่อง ได้แต่วาดแขนออกไปกว้างๆ ต่อเมื่อการบังคับกล้ามเนื้อบรรลุนิติภาวะแล้ว จึงสามารถเขียนตัวเล็กๆ ได้เพราะสามารถบังคับกล้ามเนื้อมือและนิ้ว

ลักษณะพัฒนาการทางร่างกาย (Physical Characteristics)

อดิศักดิ์ เพิ่มพวง ได้กล่าวถึงลักษณะพัฒนาการของร่างกายว่า

1. เด็กชอบการเคลื่อนไหว มีความกระฉับกระเฉง คล่องแคล่ว ว่องไวไม่ชอบอยู่นิ่งเฉยกิจกรรมที่ต้องเป็นกิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหวและสามารถควบคุมร่างกายได้ดีมีความพอใจรู้สึกสนุกสนานกับการได้เล่นหรือลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย ก็ควรเป็นกิจกรรมที่เน้น การลงมือกระทำด้วยตนเอง และกิจกรรมที่เกี่ยวกับเด็กต้องใช้พลังกำลัง เช่นการปีนป่าย การวิ่งกระโดด หรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหว ดังนั้น การที่ครูจะให้เด็กนั่งเฉย และฟังครูพูด หรือสอนเป็นส่วนใหญ่ อาจทำได้ยาก และได้น้อยเต็มที่ แต่ถ้าครูให้เด็กมีส่วนร่วมแสดงกระทำลงมือปฏิบัติ เด็กก็จะเกิดการเรียนรู้ และสนองตอบความต้องการของตนด้วย

2. จากลักษณะความต้องการการเคลื่อนไหวทางร่างกายของเด็ก ทำให้ครูควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

3. กล้ามเนื้อของเด็กเจริญอย่างรวดเร็ว แต่กล้ามเนื้อมัดใหญ่จะเจริญมากกว่า กล้ามเนื้อมัดเล็ก การประสานงานระหว่างกล้ามเนื้อมือ และตา ยังไม่ดีนัก เด็กจึงไม่สามารถควบคุมมือและนิ้วให้เขียนหนังสือได้ หรือต่ายังพุ่งมองวัตถุเล็กๆ ไม่ได้ จึงควรหลีกเลี่ยง การบังคับให้เด็กเขียนหนังสือ หรือเพ่งมองวัตถุเล็กๆ แต่ภาพหรือสิ่งของที่จะให้เด็กดูจะต้องมีขนาดใหญ่รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์การสอนที่ใช้เช่นดินสอเทียนและการประสานงานระหว่างกล้ามเนื้อมือและต่ายังไม่ดีพอเด็กในวัยนี้มักจะงุ่มง่ามและต้องใช้เวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องใช้นิ้วมือ เช่น การติด ถอด กระดุมเสื้อ การผูกเชือกกรองเท้า เป็นต้น

4. เด็กมีกระดูกยังไม่แข็งแรงพอ เช่น กระดูก กะโหลกศีรษะ ฟันระเวงอย่าให้เด็กหกล้มรุนแรง หรือหกล้มหัวฟาดอย่างแรง เพราะอาจจะทำให้กระดูกกระเทือนเป็นอันตรายได้

5. อัตราพัฒนาการระหว่างเด็กชายกับเด็กหญิง จะไม่เท่ากัน ในระยะนี้ เด็กหญิงจะพัฒนาเร็วกว่า เด็กชายในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็ก

6. เด็กเริ่มเขียนวาดภาพได้ และพอสังเกตได้ว่าเด็กถนัดมือไหน ส่วนใหญ่เด็กจะถนัดมือขวา แต่ถ้าพบว่าเด็กถนัดมือซ้าย ก็อาจจะลองแนะนำให้ใช้มือขวา แต่ไม่ควรไปบังคับเด็กเปลี่ยนมือโดยเด็ดขาด เพราะจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกไม่ดีต่อตนเอง และมีปัญหาทางอารมณ์ หรือปัญหาทางการปรับตัวได้ (อดิศักดิ์ เพิ่มพวง. 2538 : 20 - 21)

ความสำคัญของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

สุจิตรา สุขเกษม กล่าวว่า ความสามารถของเด็กในการใช้มือ นิ้วมือ และแขน ซึ่งเป็นการประสานกันของกลไกทางสมอง และกายภาพนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเขียน เด็กจะสามารถเขียนสิ่งใดได้ก็ต่อเมื่อมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อ และสายตา ทำงานประสานสัมพันธ์กันได้ดีซึ่งความสามารถดังกล่าว เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะนำไปสู่การเขียนในชั้นประถมศึกษา ทั้งนี้การเขียนมิได้หมายถึงการเขียนตัวอักษรตามความหมาย ของผู้ใหญ่เท่านั้น แต่การที่เด็กสามารถบังคับควบคุมการทำงานของกล้ามเนื้อและ สายตาให้ขีดเขียนเส้นไปมาในลักษณะต่างๆ ได้ ถือเป็นความสามารถขั้นเริ่มต้นที่จะนำไปสู่การเขียนที่แท้จริง (สุจิตรา สุขเกษม. 2536 : 23)

อดิศักดิ์ เพิ่มพวง กล่าวว่า การสอนคัด-เขียน อย่างเป็นทางการ จึงไม่มีความจำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัยเพราะการฝึกกล้ามเนื้อ ฝึกความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาจากกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่นการปั้นดินเหนียว การพิมพ์ภาพด้วยมือ การใช้สีเขียน สีน้ำ การปะภาพ ตลอดจนประสบการณ์อื่นๆ ที่เด็กควรได้รับในการเตรียมความพร้อมด้านการเขียน ได้แก่การลากเส้นเสรี การลากเส้นตามรอย การลากเส้นตามแบบอย่าง การวาดระบายสี ฯลฯ รวมถึงวิธีการจับดินสอ ดินสอสี เหล่านี้คือกิจกรรมที่เหมาะสมกับพัฒนาการ และความสามารถของเด็ก ในการเตรียมความพร้อมด้านการเขียน ทั้งนี้ ไทดีแมน และ บัทเทอร์ฟิลด์ (Tidyman and Butterfield) ได้ให้ข้อสังเกตลักษณะเด็กที่มีความพร้อมในการเขียนดังนี้

1. สามารถบังคับการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อแขน มือและนิ้วให้สัมพันธ์กันขณะขีดเขียนและลากเส้น
2. สามารถจำภาพได้อย่างแม่นยำถูกต้อง มีการประสานงานของตาและมือดี การเขียนที่ต้องอาศัยการประสานงานอย่างดี ระหว่างสายตากับมือ ตลอดจนการควบคุมกล้ามเนื้อ และแขนนอกจากนี้การเรียนรู้ยังต้องอาศัยความแม่นยำของการรับรู้รูปร่าง และสัญลักษณ์ต่างๆ อีกด้วย (อดิศักดิ์ เพิ่มพวง. 2538 : 22)

สรุป อาจกล่าวได้ว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กมีความสำคัญต่อเด็กคือ การที่เด็กเคลื่อนไหว กล้ามเนื้อ ตา มือ นิ้วมือ และแขนในการขีดเขียน และลากเส้นได้ดี เป็นการประสานสัมพันธ์ทำให้สามารถทำกิจกรรมต่างๆ และช่วยเหลือตัวเองในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสามารถการใช้กล้ามเนื้อเล็ก

อดิศักดิ์ เพิ่มพวง (อดิศักดิ์ เพิ่มพวง. 2538 : 15 ; อ้างจาก น้อยฤดี จงพยุหะ กับ ประสงค์ ปิ่นจินดา และ ศิริรัตน์ เจริญศักดิ์. 2518 : 108 – 109) ได้กล่าวถึงความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กตามผลการศึกษาค้นคว้าทดลองของ กีเซลส์ เพิ่มเติมดังนี้

เด็กอายุ 3 ขวบ

- สามารถลากเส้นได้ดีขึ้น ไม่ยุ่งเหยิง ไม่ลากซ้ำๆ
- สร้างหอคอยได้โดยใช้แท่งลูกบาศก์ 9-10 แท่ง
- สามารถม้วนกระดาษได้ตามยาว และตามกว้าง แต่ยังไม่สามารถม้วน

กระดาษตามเส้นทแยงมุมได้

เด็กอายุ 4 ขวบ

- เขียนวงกลมได้ดีกว่าเมื่ออายุ 3 ขวบ และเขียนจากซ้ายไปขวา แต่ยังเขียนรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนทาบแบบไม่ได้ แต่สามารถเขียนเครื่องหมาย X ได้
- สามารถพับกระดาษได้ 3 ทบ และพับขวางได้อีก 1 ครั้ง ซึ่งวัย 3 ขวบ ทำไม่ได้

เด็กวัย 5 ขวบ

- สามารถลากเส้นได้ตรงแสดงถึงการรอกงาม และพัฒนาการของระบบประสาท ลากมุมแหลม มุมป้าน หักมุมลงข้างล่างได้ สร้างรูปสามเหลี่ยมได้
- สนใจการล้างถ้วยชาม

เด็กอายุ 6 ขวบ

- อาบน้ำ แต่งตัวเองได้ ผูกเชือกรองเท้าได้ (อดิศักดิ์ เพิ่มพวง. 2538 : 23)

สมาคมคหกรรมศาสตร์ แห่งประเทศไทย กล่าวถึงพัฒนาการทางกล้ามเนื้อเล็กเกี่ยวกับทักษะการใช้กล้ามเนื้อมือของทารกว่า เริ่มแสดงความสนใจในการใช้มือป้อนอาหารเองเมื่ออายุ 8 เดือน จะจับขวดนมเองได้และในเดือนต่อมาจะเอาออกจากปากและใส่เข้าปากได้เองโดยไม่ต้องมีผู้ช่วย

อายุ 1 ขวบ ถือด้วยสองมือได้

อายุ 15 เดือน จับช้อนและพยายามตักอาหารใส่ปาก ทักษะของมือพัฒนาขึ้นจนทำให้ทารกแต่งตัวเองได้บ้างแล้ว เช่นถอดเสื้อ ในตอนปลายปีแรก ทารกส่วนมากดึง ถุงเท้า รองเท้า และถอดหมวกออกเองได้ แต่เมื่อสมวัยจะถอดเสื้อผ้าทุกชิ้น นอกจากจะเป็นเสื้อผ้าที่มีกระดุมในวัยขวบหนึ่งทารกจะพยายามใส่เสื้อผ้าเองสามารถจับดินสอ และขีดเขียนได้ก่อน 2 ขวบ ทารกมีความสามารถในการเปิดหีบเปิดฝาขวดหรือ เปิดหนังสือต่อท่อนไม้ ร้อยลูกปัดขนาดใหญ่ ตัดกระดาษด้วยกรรไกร และขีดเขียนด้วยดินสอสีได้ เด็กบางคนพยายามโยนหรือกลิ้งลูกบอลในตอนนี้ได้แล้ว แต่ยังทำได้ไม่ดีจนกว่าจะอายุ 2 ขวบ

เด็ก 2 ขวบ จะเพลินกับการใส่กระดุมเสื้อ โดยเฉพาะกระดุมรูปร่างและสีแปลกๆ ในระยะ 1-2 ปีต่อมา เด็กจะใส่และแกะกระดุมเสื้อเองได้ และเมื่ออายุ 6 ขวบ ก็จะสามารถใส่กระดุมในที่ยากๆ ได้ เช่น ที่ข้างหลัง คอ และ ป่า

การโยนลูกบอล เป็นการเล่นที่เด็กวัยนี้ชอบมาก การโยนและรับลูกบอลได้ดีและเร็วเท่าใด โอกาสที่จะเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเพื่อนเล่นยังมีมากขึ้นเท่านั้น เด็ก 5 - 6 ขวบ ส่วนมากขว้าง และรับลูกบอลได้อย่างคล่องแคล่ว

เด็ก 3 ขวบ สามารถใช้ค้อนตอกตะปูไม่ได้ และเมื่ออายุถึง 6 ขวบ ก็จะสามารถใช้ทักษะช่างไม้สร้างวัตถุง่ายๆ ได้ เช่น เรือ หรือ รถลาก ทักษะอื่นๆ ที่ใช้มือซึ่งพัฒนาขึ้นในวัยนี้ นอกจากที่กล่าวมาแล้ว มือใช้กรรไกรตัดกระดาษไปตามรูป บันดินน้ำมัน เย็บผ้าด้วยเข็มเล่มโตๆ วาดเขียนด้วยดินสอและสีน้ำ วาดและเขียนรูปที่มีเค้าหน้าคนได้ (สมาคมคหเศรษฐศาสตร์ แห่งประเทศไทย. 2525 : 94 - 125)

สุนีย์ ธีรดากร ได้กล่าวถึงพัฒนาการของเด็กในด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กดังนี้

เด็กอายุ 2 ขวบ ชอบเล่นของเล่นที่ออกแรงมาก เช่น ดิน หรือ ดอก ด้วยค้อนตอกหรือสวมน้ำ ของสองสิ่งที่มีรูปร่างเหมาะสมมือ และมีสีสะดุดตา

เด็กอายุ 3 ขวบ กล้ามเนื้อแข็งแรง สามารถบังคับให้มือเคลื่อนไหวได้ดีขึ้น ใช้มือหยิบ จับอาหาร ตลอดจนใช้ช้อนตักอาหารเข้าปากได้ ช่วยตัวเองในการแต่งกาย เช่น ถอด และใส่กระดุมเสื้อได้ โดยให้ผู้ใหญ่ช่วย สามารถจับดินสอขีดเขียนได้

เด็กอายุ 4 ขวบ ใช้มือถนัดขึ้น หยิบวัตถุเล็กๆ ได้ ควรฝึกให้เด็กใช้มือทำกิจกรรมต่างๆ ให้มากขึ้น เช่น ฝึกการขีดเขียน ตัดกระดาษ บันดินน้ำมัน เล่นของเล่นที่สวมเข้าและดึงออกได้ วัยนี้สามารถช่วยตัวเองในการแต่งตัว ล้างมือ แปรงฟัน

เด็กอายุ 5-6 ขวบ สามารถฝึกพับกระดาษ ตัดกระดาษ และเล่นเกี่ยวกับการก่อสร้างได้ดี ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามรูปได้ บันดินน้ำมัน วาดเขียนด้วยดินสอและสีน้ำได้ (สุนีย์ ธีรดากร. 2523 : 123)

ประนต คำจิณม กล่าวถึงพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กที่เกี่ยวกับความสามารถในการขีดเขียน (Scribble) ว่า เด็กจะเริ่มสนใจการขีดเขียนในระยะหลังปีแรก ซึ่งการขีดเขียนในระยะแรกนี้จะมีลักษณะเป็นเส้นคดไปคดมาต่อเนื่องกัน และเป็นลักษณะเส้นแนวขวาง ต่อมาเมื่อมือสามารถเคลื่อนไหวแบบวงกลมได้ การขีดเขียนแบบเส้นโค้งหรือวงกลมจะเริ่มปรากฏขึ้น ปลายปีที่ 2 เด็กจะมีความละเอียดลออในการขีดเขียนเพิ่มขึ้นโดยดูได้จากการทำงานภายในขอบเขตที่กำหนดไว้ในแผ่นกระดาษ ระยะต่อไปเด็กจะกล้าทดลองขีดเขียนให้มีความซับซ้อนมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็มีการผันแปรปริมาณของแรงกดบนแท่งดินสอด้วยซึ่งสอดคล้องกับราศี ทองสวัสดิ์ ที่กล่าวถึงพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กว่า ความสามารถในการขีดเขียนและการวาดภาพของเด็กเล็กจะเริ่มใช้มือขีดเขียนเป็นเส้นยุ่งๆ ก่อน ยังไม่สามารถขีดหรือเขียนเส้นตามความต้องการได้ เส้นจึงไม่ค่อยประติดประต่อกัน ลักษณะการจับแท่งสี ยังไม่สามารถ

จับแบบ 3 นิ้ว แต่จะจับในลักษณะกำหนดทั้ง 5 นิ้ว การบังคับมือยังทำไม่ได้ดี การขีดจึงมักหลุดพ้นจากกระดาษแล้วเริ่มเขียนใหม่

เมื่อเด็กอายุ 2 ขวบ เส้นก็ยังไม่สม่ำเสมอ การบังคับมือยังทำไม่ได้ และภาพก็ยังไม่มีความหมาย ระยะปลายปีที่ 2 หรือต้น 3 ขวบจึงสามารถขีดเขียนเส้นให้มีความหนักเบาสม่ำเสมอ สามารถบังคับมือได้แต่ภาพก็ยังไม่มีความหมายนักในระยะปลาย 3 ขวบหรือต้น 4 ขวบ จึงเริ่มบังคับมือได้ เส้นมีความหนักเบาสม่ำเสมอ และการวาดภาพมีความหมายมากขึ้น (ประณต คำนิม. 2526 : 107 - 108)

จากเอกสารที่กล่าวมาสรุปได้ว่า พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก และความสามารถของทักษะการใช้มือ การขีดเขียนล้วนเป็นไปตามหลักของพัฒนาการ เด็กทุกคนจะสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ที่ควรจะทำให้ได้ในเวลาต่างกัน เนื่องจากอัตราการเจริญเติบโตที่ต่างกัน อายุ และความสามารถในการแสดงพฤติกรรมนั้น มิได้ตั้งขึ้นเป็นบรรทัดฐานสำหรับเด็กทุกคน ครูจะต้องเข้าใจหลักความพร้อมและควรให้เด็กมีการพัฒนาตามความสามารถและกฎของธรรมชาติ ดังนั้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กควรจัดให้เหมาะสม และสอดคล้องกับการพัฒนาและความสามารถของเด็ก

การสร้างความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

ฮิลเดรท มีความเห็นว่าวิธีส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กทำได้โดยให้เด็กฝึกทักษะในการใช้มือวาดรูป ระบายสีด้วยนิ้วมือ บั่น เย็บ ถัก สวม ตัด ปะกระดาษและเล่นของเล่นเป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ นอกจากจะช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กที่สัมพันธ์กับการเขียนแล้วยังช่วยให้การประสานงานระหว่างตาและมือเป็นไปอย่างกลมกลืน ในขณะเดียวกันพัฒนาการด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการเขียนก็จะเจริญงอกงามไปด้วย และจะส่งผลต่อความพร้อมในการเขียนได้เร็วยิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ (Hildreth. 1956 : 584) บาคเกอร์ ที่ได้กล่าวว่า การให้เด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การวาดภาพ และ การทำงานหัตถศึกษา จะช่วยให้เด็กได้ฝึกการประสานงานของกล้ามเนื้อได้เป็นอย่างดี (Baker. 1955 : 192 - 195) และโฟล์ค ได้เสนอแนะว่าวัสดุต่างๆ เช่น หนังสือ ของเล่น รูปภาพ จะช่วยให้เด็กได้พัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กได้เร็วขึ้น (Folk .1941 : 77- 82)

แอนเดอร์สัน และลาฟฟ์ ได้แยกวิธีการฝึกความพร้อมทางการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กเป็น 3 แบบคือ

แบบที่ 1 ฝึกกล้ามเนื้อ และฝึกการบังคับเครื่องมือที่ใช้เขียนให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของมือด้วยการเล่นต่างๆ เช่น เล่นโทรศัพท์ จัดโต๊ะ เปลี่ยนเสื้อตุ๊กตา ตัดกระดาษด้วยกรรไกร เขียนภาพด้วยนิ้วมือ บั่นดินเหนียว ถักสาน การฝึกใช้ชอล์กเขียนบนกระดานดำ หรือใช้สีเทียนในกระดาษแผ่นใหญ่ๆ

แบบที่ 2 เพิ่มความสามารถของเด็กในการใช้ภาษา พวกที่ฝึกแบบนี้เชื่อว่า เป็นการหาประโยชน์มิได้เพื่อให้เด็กเรียนเขียนก่อน ที่เขาจะสามารถอธิบายสิ่งที่เขาคิดได้ เด็กเริ่มเรียนจะต้องมีประสบการณ์อย่างมากเพื่อที่จะแสดงความคิดด้วยตนเองได้ เมื่อเด็ก ได้ฟังเรื่องราวต่างๆ เขาจะต้องได้รับการกระตุ้น ให้ได้มีโอกาสวิพากษ์วิจารณ์ และการออก ความคิดเห็นโดยเสรี การเขียนจึงเป็นเครื่องมืออันพิเศษในการขยายคำพูด ความเข้าใจ ตลอดจนถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดให้ผู้อื่นทราบ

แบบที่ 3 ให้การฝึกฝนเกี่ยวกับพื้นฐาน ในการเขียนโดยตรง เริ่มแรก ใช้เขียน กระดานดำก่อน เพื่อให้เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ เข้าใจรูปร่างตัวอักษรที่แท้จริง และรู้จักวิธี เขียน เด็กจะได้รับการเขียนวงกลมเป็นอันดับแรก โดยมีการกำหนดทิศทางที่เริ่มต้นให้เช่น เขียนรูปนาฬิกา ขนมหกลมๆ ลูกบอล ฟองสบู่ เป็นต้น ต่อจากนั้นก็เชื่อมโยงวงกลมกับเส้นตรง เช่น ให้อวดภาพ เกวียนมีล้อ วาดภาพไถ่วงมีขนไก่ที่หาง (Anderson and Lapp. 1979 : 102)

ฟิชเชอร์และเทอร์รี่กล่าวถึงการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กก่อนที่จะเรียนเขียนว่า ควรจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ก่อนการเรียนเขียนดังนี้

1. การวาดรูปบรรยายสิ่งที่จัดที่ให้อวดบนพื้นหรือกระดานที่ใช้ขีดตั้งเส้นต่างๆ ที่เด็ก ต้องใช้ในการเขียนอักษร เช่น เส้นตรง วงกลม หรือเส้นพื้นฐานต่างๆนั้นจะพบได้จากการวาด ของเด็ก
2. การออกแบบให้เด็กได้ออกแบบเอง เช่น ลวดลายที่ขอบรูปภาพ ขอบจุลสาร ที่ห่อหนังสือ รูปทรงขอบถุงกระดาษความคิดในการออกแบบของเด็กจะมาจากลีลาเส้นและอื่นๆ
3. ถาดทรายหรือเกลือ ทำได้ง่ายและเด็กจะรู้สึกสนุกสนานมากในการใช้นี้วาด เล่น
4. ระบายสีด้วยนิ้วมือ (Fisher and Terry. 1977 : 284)

จากเอกสารที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การสร้างความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กทำได้โดยให้เด็กฝึกทักษะในการใช้มือหยิบ จับ สัมผัสวัตถุ และทำกิจกรรมต่างๆให้เด็กได้เล่น อย่างสม่ำเสมอการจัดกิจกรรมที่เร้าความสนใจจะช่วยให้เกิดความสนุกเพลิดเพลิน และไม่เกิดความคับข้องใจ ทั้งยังช่วยส่งเสริมให้การประสานงานระหว่างสายตาและมือเป็นไปอย่างกลมกลืน ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการเขียนในระดับประถมต่อไป

งานวิจัยเกี่ยวกับความสามารถใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

ได้มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กไว้ดังนี้

สมใจ ตั้งนิกร ได้ศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยใน โครงการของอนุบาลชนบท จังหวัด สุรินทร์ ที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ แตกต่างกัน

ผลการวิจัย ปรากฏว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์หมุนเวียนที่ไม่ได้จัดตามแผนการจัดประสบการณ์ แต่ใช้วัสดุทดแทนจากธรรมชาติที่มีอยู่โดยทั่วไปในห้องเรียน สามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กได้ดีกว่า กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์หมุนเวียนที่จัดตามแผนจัดประสบการณ์ (สมใจ ตั้งนิกร. 2531 : 49)

กรวิภา สรรพกิจจำนง ได้ศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสาธิตอนุบาลล่ออุทิศ ที่ได้รับการฝึกกิจกรรมสร้างสรรค์แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แยกอิสระมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก สูงกว่า กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบชี้นำ (กรวิภา สรรพกิจจำนง. 2533 : 30)

วิลาวัณย์ เผือกพ่วง ได้ศึกษาพฤติกรรมการความเอื้อเฟื้อ ความมีระเบียบวินัย และความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการประสบการณ์สร้างสรรค์ (ศิลปศึกษา) โดยใช้คำถามประกอบมีพฤติกรรมทางสังคมด้านความเอื้อเฟื้อความมีระเบียบวินัย และความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กสูงกว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์สร้างสรรค์ (ศิลปศึกษา) แบบปกติ (วิลาวัณย์ เผือกพ่วง. 2536 : 69)

อดิศักดิ์ เพิ่มพวง ได้ศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกจากการ์ตูนโครงร่างแตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกล้ามเนื้อเล็กจากภาพการ์ตูนโครงร่างแบบเส้นประ สูงกว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกล้ามเนื้อเล็กจากภาพการ์ตูนโครงร่างแบบลอกตามแบบ (อดิศักดิ์ เพิ่มพวง. 2538 : 42)

สุจิตรา สุขเกษม ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมศิลปะที่มีต่อความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปฐมวัย ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะ มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กสูงกว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปฐมวัยที่ได้รับการสอนศิลปะตามแผนการสอนของโรงเรียน (สุจิตรา สุขเกษม. 2538 : 71)

กรรณิการ์ สุขบท ได้ศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็ก ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเรียนได้เข้าวัย 50 – 70 ที่ฝึกได้โดยการใช้เกมการฝึกกล้ามเนื้อเล็ก ผลการวิจัยปรากฏว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ได้รับการฝึกด้วยเกมการฝึกกล้ามเนื้อเล็กที่มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กได้สูงกว่า (กรรณิการ์ สุขบท. 2539 : 49)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะ

ความหมายและหน้าที่ของกิจกรรมบำบัด

กิจกรรมบำบัด (Occupational Therapy) คือการใช้งานหรือกิจกรรมที่มีเป้าหมาย เพื่อการรักษาโดยอาศัยการทำงานร่วมกันระหว่างร่างกาย และจิตใจของผู้ป่วยกิจกรรมที่มีเป้าหมายได้แก่ สุขอนามัยส่วนตัว ทักษะในการทำงาน และกิจกรรมด้านนันทนาการ ในปี ค.ศ. 1977 พระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลป์วิชาชีพกิจกรรมบำบัด ของสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดความหมายคำว่า “ กิจกรรมบำบัด ” คือ การประยุกต์กิจกรรม หรืองานใดๆ ที่ผู้กัมัต บุคคลไว้ไม่ให้ยุ่งวุ่น มาใช้ในการประเมิน การวินิจฉัย และการรักษาบุคคลที่มีปัญหา หรือ อุปสรรคในการทำงาน หรือทำกิจกรรมอันเนื่องมาจากโรคหรือการบาดเจ็บทางกาย ความผิดปกติของจิตใจ ความพิการโดยกำเนิดหรือความพิการในด้านพัฒนาการช้ากว่าวัย เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ ได้มากที่สุดเท่าที่ระดับความสามารถจะอำนวยให้ เพื่อป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ และเพื่อบำรุงรักษาสุขภาพโดยการฝึกหัดทักษะในด้านกิจวัตรประจำวัน การประดิษฐ์ และดัดแปลงเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับคนพิการ การจัดกิจกรรมการรักษาเพื่อเพิ่มสมรรถภาพของร่างกาย และเพิ่มทักษะในการทำงาน

หน้าที่ของกิจกรรมบำบัด

งานกิจกรรมบำบัดคือ การรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ป่วยผู้พิการทุกเพศ ทุกวัยที่มีปัญหาในด้านต่อไปนี้

1. ด้านพัฒนาการ
2. ด้านการรับรู้
3. ด้านอายุรกรรม
4. ด้านศัลยกรรม
5. ด้านระบบประสาท
6. ด้านกระดูกและข้อ
7. ด้านจิตเวช
8. ด้านสังคม (อรพรรณ วิญญูวรรณ. 2530 : 5 - 6)

รูปแบบของกิจกรรมบำบัด

รูปแบบของกิจกรรมบำบัด คือแนวความคิดที่นักกิจกรรมบำบัดกำหนดให้เป็นหลักในการคิดวางแผน และการให้บริการแก่ผู้ป่วยพิการ รูปแบบของกิจกรรมบำบัดได้พัฒนาเปลี่ยนแปลงมาเป็นระยะ และมีวิวัฒนาการของรูปแบบต่างๆ มาเป็นลำดับดังนี้

1. รูปแบบของงานที่ช่วยขจัดความเกียจคร้าน
2. รูปแบบของการฝึกหัดอาชีพ
3. รูปแบบของทำงานฝีมือ

บุคคลที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้นั้น จะต้องอาศัยความสามารถของร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของการกระทำ 5 ประการคือ

1. การรับรู้ (Sensory) คือการรับรู้ด้วยสัมผัสทั้งห้า ได้แก่ การเห็น การได้ยิน การสัมผัส การได้กลิ่น และการรับรส
2. การเคลื่อนไหว (Motor) คือการทำงานของกล้ามเนื้อเพื่อการเคลื่อนไหวต่างๆ เช่น พลิกตัว นั่ง ยืน เดิน
3. สถิติปัญญา (Cognition) คือความสามารถในการรับรู้ การเข้าใจ เหตุการณ์ต่างๆ ได้แก่ การอ่าน การพูด การฟัง การเขียน และการแก้ไขปัญหา
4. สัมพันธภาพภายในจิตใจ (Intrapersonal) คือการรู้จัก การเข้าใจ การยอมรับตนเอง ทั้งในด้านความสามารถ และความด้อยสามารถ ได้แก่การรับรู้อารมณ์ของตนเอง รู้ค่านิยมของตนเอง รู้ขีดความสามารถของตนเอง
5. สัมพันธภาพกับคนอื่น (Interpersnal) คือการรู้จักติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลในวัยและฐานะต่างๆ ได้แก่ การยิ้มให้ผู้ที่พบเห็น

เมื่อองค์ประกอบของการกระทำ 5 ประการ ได้รับการพัฒนาในระดับที่ดีแล้วก็จะนำไปสู่ความสามารถในการทำกิจกรรมต่างๆ ของบุคคลคือ

1. การบำรุงรักษาตนเอง (Self maintenance) คือความสามารถในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแล การบำรุงรักษาร่างกายของตนเอง ได้แก่ การรับประทานอาหาร การแต่งตัว การแปรงฟัน การอาบน้ำ
2. การงานต่างๆ (Productivity) คือ งานที่บุคคลในแต่ละวัย แต่ละบทบาททำเป็นประจำ และก่อให้เกิดผลผลิต หรือเกิดประโยชน์ต่อตนเอง และครอบครัว เช่น การเรียนหนังสือในเด็กวัยเรียน การทำงานอาชีพ การทำงานบ้าน การดูแลตนเอง และครอบครัว
3. การใช้เวลาว่าง (Leisure) คือ การทำกิจกรรมต่างๆ ในยามว่างจากงานประจำ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อความสนุกสนาน แล้วก่อให้เกิดผลดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ได้แก่ เกม กีฬา งานอดิเรก และกิจกรรมต่างๆ ทางสังคม (อรรถพรณ วิญญูวรรณ. 2530 : 9 –14)

ความหมายและองค์ประกอบของกิจกรรมศิลปะ

กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่มุ่งให้เด็กได้รับการพัฒนาการ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ได้อย่างเหมาะสมตามวัยมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายและความสำคัญของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

ปีเตอร์สัน กล่าวว่า เด็กทุกคนต้องการที่จะแสดงออกทางด้านความคิด และความรู้สึกต่าง ๆ ศิลปะเป็นแนวทางที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออก อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดความรู้สึก, ความเข้าใจ รวมทั้งบุคลิกภาพ และความเป็นอิสระของเด็กออกมาเป็นสิ่งที่ถ่ายทอดจากประสบการณ์ และจินตนาการของเด็กแต่ละคน (Peterson .1958 : 101)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความหมายว่า เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้ทำอย่างเสรีซึ่งจะช่วยพัฒนาเด็กทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยครูพึงระลึกเสมอว่า ศิลปะสำหรับเด็กมิได้เน้นให้เด็กทำได้สวยงามหรือเหมือนจริง แต่เพื่อให้เด็กได้พัฒนาครบทุกด้านจากกิจกรรม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ม.ป.ป. : 1)

นพพร แซ่เลื่อง กล่าวว่า เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก ซึ่งกิจกรรมมีลักษณะที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างเสรี สามารถถ่ายทอดความรู้สึกได้ ส่งเสริมการตัดสินใจ และทักษะในการสร้างเป็นผลงานที่มีได้เน้นความสวยงามจะช่วยให้เด็กมีความสุขมีความพอใจเกิดการนับถือตนเองและผู้อื่นได้ (นพพร แซ่เลื่อง. 2539 : 34)

ชไมมน ศรีสุรักษ์ กล่าวว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จัดขึ้นให้เด็กเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา สามารถพัฒนาเด็กได้ทุกด้าน และเป็นกิจกรรมทำให้เกิดกระบวนการกลุ่มส่งเสริมให้เด็กพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสมได้ เมื่อเด็กมีปฏิสัมพันธ์กันจึงควรเปิดโอกาสได้คิดวางแผน และทำงานร่วมกันจะทำให้เด็กรู้จักร่วมมือ และพัฒนาทักษะการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา โดยเฉพาะส่งเสริมพัฒนาการทางการทำงานอย่างเป็นขั้นตอนเหมาะสม (ชไมมน ศรีสุรักษ์. 2540 : 44)

จากความหมายของกิจกรรมศิลปะ สรุปได้ว่า เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย (กล้ามเนื้อมัดเล็ก) สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และสังคมของเด็ก ซึ่งเปิดโอกาสให้เด็กแสดงออกได้อย่างอิสระ สามารถถ่ายทอดความรู้สึก ความเข้าใจ และส่งเสริมทักษะด้านต่างๆ ให้กับเด็ก

ในการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาเด็กตามจุดมุ่งหมายได้นั้นจึงต้องเข้าใจถึงองค์ประกอบที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมศิลปะประสบผลสำเร็จ ซึ่ง เกคินี นิสัยเจริญ ได้กล่าวว่า องค์ประกอบที่จะช่วยให้ครูสามารถจัดกิจกรรมศิลปะได้สำเร็จนั้น ครูต้องมีการเตรียมการทั้งตัวผู้เรียน และ วัสดุอุปกรณ์ ดังนี้

1. การเตรียมผู้สอน ครูที่จัดกิจกรรมศิลปะเป็นผู้มีความกระตือรือร้น รักการสอน การศึกษาค้นคว้าหาความชำนาญในกิจกรรมและควรรู้ว่าจะเสนออะไรให้สอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน ควรใช้เนื้อหาใด แล้วใช้สื่อการสอนอย่างไรจึงจะเหมาะสม

2. การเตรียมตัวผู้เรียน เนื่องจากเด็กแต่ละวัยมีพัฒนาการทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไม่เท่าเทียมกัน แม้แต่ในวัยเดียวกันก็มีวุฒิภาวะต่างกัน การจัดกิจกรรมจึงต้องคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญ โดยเฉพาะกิจกรรมศิลปะ เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ทักษะเกี่ยวกับมือและสายตาที่สัมพันธ์กัน ซึ่งควรศึกษาพัฒนาการเด็กที่อยู่ในห้องเรียน ควบคู่ไปด้วย

3. การเตรียมสื่อการเรียนการสอน (วัสดุอุปกรณ์) สื่อการเรียนการสอนมีอยู่ทั่วไปทุกหนแห่งมีหลายชนิดครูจะต้องพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมและวัยของเด็ก (เกศินี นิสัยเจริญ. 2527 : 5 – 6)

ความสำคัญของกิจกรรมศิลปะ

สัตยา สายเชื้อ กล่าวว่า กิจกรรมศิลปะ ที่จะส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้จะต้องมีความเข้าใจในพัฒนาการความเจริญเติบโต คุณค่าของความพยายาม การประเมินความคิดสร้างสรรค์ที่แสดงออก และรู้ถึงคุณค่าความงามตามธรรมชาติ และความงามที่มนุษย์สร้างขึ้น (สัตยา สายเชื้อ. 2541 : 44)

จิตทนายวรรณ เตือนนาย กล่าวว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่มีคุณประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ มิได้มีจุดมุ่งหมายให้เด็กทำงานเพื่อความสวยงามเหมือนจริง แต่เป็นด้านสติปัญญา ทำให้เด็กรู้จัก การสังเกต กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีเหตุผล ตลอดจนการคิดแก้ปัญหาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งหากเด็กได้รับการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยย่อมเป็นการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ในระดับต่อไป (จิตทนายวรรณ เตือนนาย. 2541 : 25)

กรวิภา สรรพกิจจานง กล่าวว่า เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ ส่งเสริมอิสรภาพในการทำงาน มีสุนทรีย์ภาพต่อสิ่งแวดล้อม เด็กรู้จักชื่นชม และมีพัฒนาการที่ดีต่อสิ่งต่างๆ เป็นสิ่งที่ควรได้รับการพัฒนา เด็กเกิดความพอใจ และสนุกสนานในขณะที่เด็กทำกิจกรรมศิลปะ สร้างสรรค์ต่างๆ เด็กควรทำตามความพอใจ และมีความสนุกสนาน การพูดคุย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน เป็นการเปิดโอกาสที่เด็กจะแสดงออกซึ่งความคิดเห็นของเขา และเป็นการพัฒนาภาษาไปด้วย กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ช่วยลดความตึงเครียดทางอารมณ์ การทำงานสร้างสรรค์เป็นการผ่อนคลายอารมณ์ ลดความกดดัน ความก้าวร้าว ช่วยสร้างนิสัยการทำงานที่ดี ช่วยพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อ และสายตา และช่วยให้เด็กรู้จักสำรวจ ค้นคว้า ทดลองซึ่งเป็นการเปิดโอกาสที่จะใช้ความคิดริเริ่ม และจินตนาการของเด็กเอง (กรวิภา สรรพกิจจานง. 2532 : 26 – 27)

ราศี ทองสวัสดิ์ ได้เน้นถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปะว่ามีใช้มีความสำคัญ ที่ให้เด็กทำงานเพื่อความสวยงามเหมือนจริง แต่เป็นการช่วยพัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรง การฝึกประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา เพื่อเป็นพื้นฐานการเขียนที่ดี ตลอดจนช่วยพัฒนา อารมณ์จิตใจ เด็กมีความเพียร มีความรู้เป็นพื้นฐาน มีสมาธิในการทำงาน และรู้จักรับผิดชอบ การได้ทำงานเป็นกลุ่มช่วยให้เรียนรู้ การเข้าสังคม การแบ่งปัน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาทำให้เด็กรู้จักมีเหตุผลในการทำงานจึงควรให้กำลังใจในการทำงานกับเด็กอย่างสม่ำเสมอ ให้เกิดความมั่นใจ กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออกเต็มที่ (ราศี ทองสวัสดิ์. 2529 : 103 – 104)

พรมารินทร์ สุทธจิตตะ เห็นว่ากิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี คือ กิจกรรมสร้างสรรค์ทางศิลปะ เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถ และ สอดคล้องกับหลักพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างยิ่ง ทั้งยังช่วยให้กล้ามเนื้อและตาสัมพันธ์กัน ช่วยผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ และช่วยส่งเสริมความคิดอิสระ ความคิดจินตนาการ การรู้จักทำงานด้วยตนเอง ฝึกการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ทั้งความคิด และการกระทำ ซึ่งสามารถถ่ายทอดมาเป็นผลงานศิลปะ และยังสามารถนำไปสู่การเรียนรู้เขียนอ่านอย่างสร้างสรรค์ต่อไป อีกด้วย (พรมารินทร์ สุทธจิตตะ. 2559 : 24)

สุจิตรา สุขเกษม ได้สรุปความสำคัญของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ดังนี้

1. เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระส่งเสริมอิสรภาพในการทำงาน ครูควรวาง วัสดุ อุปกรณ์ไว้ในที่ที่เด็กจะหยิบได้ตามความพอใจ และในขณะเดียวกันเด็กก็จะสามารถ แลกเปลี่ยนความคิดของตนกับเพื่อนๆ ได้
2. เด็กมีสุนทรีภาพต่อสิ่งแวดล้อม เด็กรู้จักชื่นชมและมีทัศนคติที่ดีต่อ สิ่งต่างๆ เป็นสิ่งที่ควรได้รับการพัฒนาโดยฝึกให้เด็กเห็นว่าทุกๆ อย่างมีความหมายสำหรับ ตัวเขา ส่งเสริมให้รู้จักสังเกตเห็นสิ่งที่ผิดแปลกในสิ่งธรรมดาสามัญ
3. เด็กเกิดความพอใจ และสนุกสนานในขณะที่เด็กทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ต่างๆ เด็กควรทำตามความพอใจ และมีความสนุกสนาน การพูดคุย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน เป็นโอกาสที่เด็กจะแสดงออกซึ่งความคิดของเขา และเป็นการพัฒนาภาษา ไปด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความสามารถทางสร้างสรรค์ จะช่วยให้เด็กตระหนักถึงคุณค่า ของความเป็นมนุษย์ ช่วยส่งเสริมให้เรามีกำลังใจ เข้าใจตนเองว่ามีความคิดที่ดี มีความสามารถ หลายอย่าง องค์กรประกอบที่จะช่วยให้เด็กเกิดความพอใจ สนุกสนานในขณะที่ทำกิจกรรม คือเวลา และสถานที่ เด็กต้องการเวลาทำงานมากพอที่เขาจะทำได้เสร็จตามความพอใจ และเด็ก ต้องการเนื้อที่กว้างขวางพอที่จะทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างสนุกสนาน
4. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ช่วยลดความตึงเครียดทางอารมณ์การทำงาน สร้างสรรค์เป็นการผ่อนคลายอารมณ์ ลดความกดดัน ความขัดข้องใจ ความก้าวร้าวลง ซึ่งกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จะช่วยให้เด็กแสดงออก และผ่อนคลายอารมณ์อย่างดีที่สุด

5. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ช่วยสร้างนิสัยการทำงานที่ดีในขณะที่ได้ทำงานต่าง ๆ ครูควรสอนระเบียบและนิสัยในการทำงานควบคู่ไปด้วย

6. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อ จากการตัดกระดาษ ประติรูปภาพ วาดภาพด้วยมือ การต่อภาพ ฯลฯ กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ จะส่งเสริมให้เด็กแสดงความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างมือ และสายตาควบคู่กันไปด้วย

7. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ช่วยให้เด็กรู้จักสำรวจค้นคว้าทดลอง เด็กชอบทำกิจกรรมและใช้วัสดุต่างๆ ซ้ำๆ กันเพื่อสร้างสิ่งต่างๆ ซึ่งเป็นโอกาสที่จะใช้ความคิดริเริ่ม และจินตนาการของเขา ค้นคว้า สำรวจ ฝึกฝน และสร้างสิ่งใหม่ๆ ขึ้นจากวัสดุซ้ำๆ กัน ดังนั้นครูจึงควรหาวัสดุต่างๆ ไว้ให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการทดลองของตนเอง (สุจิตรา สุขเกษม. 2538 : 36 – 37)

จากเอกสารข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมศิลปะมีความสำคัญต่อการพัฒนาการของเด็กด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านอารมณ์ สติปัญญา ร่างกาย โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อมัดเล็ก กับสายตา ทางสังคม สุนทรียภาพ และการสร้างสรรค์ สำหรับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ทุกอย่างที่เด็กทำด้วยมือจะเป็นการช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก ซึ่งเป็นพื้นฐานในการจับดินสอต่อไป

จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมศิลปะ

จิตทนายวรรณ เดือนฉาย ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปศึกษา) ไว้ในแผนจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก

1. เพื่อฝึกกล้ามเนื้อมือ
2. เพื่อฝึกประสาทสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
3. เพื่อฝึกให้เด็กมีความอดทน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รับผิดชอบ
4. เพื่อให้รู้จักชื่นชมในสิ่งสวยงาม เกิดความเพลิดเพลิน
5. เพื่อฝึกให้อารมณ์แจ่มใส ร่าเริง
6. เพื่อให้เกิดโอกาสฝึกปรับตัวเอง ทำกิจกรรมร่วมกัน
7. เพื่อฝึกการแสดงออก มีความมั่นใจในตนเอง
8. เพื่อฝึกให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
9. เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ
10. เพื่อฝึกการสังเกต จำและคิด
11. เพื่อพัฒนาภาษาและอธิบายผลงานของตนเองได้

(จิตทนายวรรณ เดือนฉาย. 2541 : 26)

วราภรณ์ รักวิจัย กล่าวว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีจุดมุ่งหมายที่จะฝึกเด็กให้ได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมเสรีที่เด็กทุกคนสามารถทำได้เมื่อตนเกิดความต้องการ พอใจ และสนใจ (วราภรณ์ รักวิจัย. ม.ป.ป. : 49)

สรุปได้ว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมเสริมมีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกให้เด็กได้แสดงออกซึ่งความสามารถของตนเอง อย่างผู้มีลักษณะสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นผลให้เด็กได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

การจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

ในการจัดกิจกรรมศิลปะให้กับเด็ก ต้องคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญโดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก การเลือกกิจกรรม ควรเลือกกิจกรรมที่ช่วยฝึกให้เด็กเป็นคนช่างสังเกต คิดหาเหตุผล ฝึกการสร้างสรรค์ ฝึกลักษณะนิสัย ฝึกความพร้อมในการเรียน และช่วยให้เด็กได้พัฒนาทางร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญาไปพร้อมๆ กัน

เยาวพา เดชะคุปต์ กล่าวว่า ศิลปะเป็นแนวทางที่จะช่วยให้เด็กได้แสดงความสามารถ และความรู้สึกรักนึกคิดของตนเอง ออกมาในรูปของภาพ หรือสิ่งของเด็กจะใช้ศิลปะ เพื่อเป็นสื่ออธิบายสิ่งที่เขาทำ เห็น รู้สึก และคิดออกมาเป็นผลงาน การจัดกิจกรรมให้แก่เด็กจะช่วยให้เด็กมีโอกาสค้นคว้า ทดลอง และสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนให้ผู้อื่น และโลกที่อยู่รอบตัวเขาได้เข้าใจ (เยาวพา เดชะคุปต์. 2528 : 96)

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ยังให้แนวคิดว่าการจัดกิจกรรมศิลปะให้แก่เด็กอนุบาล มีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงหลายประการคือ

1. จะต้องจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะให้ได้ทุกวัน โดยครูผู้สอนต้องเตรียมอุปกรณ์ที่เด็กต้องการใช้ให้พร้อม เช่น สีเทียน สีน้ำ ดินน้ำมัน และเศษวัสดุต่างๆ ไว้ตามโต๊ะล่วงหน้า
2. ก่อน让孩子เข้าทำกิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะ ควรใช้วิธีปล่อยให้เด็กเข้าทำกิจกรรมอย่างมีระเบียบซึ่งอาจจะทำให้หลายๆ วิธี เพื่อให้เด็กเข้ากลุ่มได้เช่น ผู้สอนอาจถามว่าเมื่อเช้าใครรับประทานข้าวกับผัก ก็ให้เข้ากลุ่มเดียวกันแล้วถามอย่างอื่นต่อไป จนเด็กเข้ากลุ่มเพื่อทำกิจกรรมได้หมด
3. การจัดโต๊ะกิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะ ควรจัดให้เป็นโต๊ะรวม ที่เด็กสามารถล้อมวงกันทำงาน ได้มีโอกาสใช้ของร่วมกัน เช่น โต๊ะสำหรับวาดภาพด้วยสีเทียน และโต๊ะสำหรับวาดภาพด้วยสีน้ำ เป็นต้น
4. ตลอดเวลาที่เด็กทำงาน จะต้องเดินดู เพื่อคอยเขียนชื่อหลังกระดาษ และคอยให้กำลังใจเด็ก แต่ไม่มีหน้าที่ไปชี้แนะ ว่าให้เด็กทำอะไร
5. หากเด็กทำเศษวัสดุหล่น ควรแนะนำให้เด็กเก็บทุกครั้ง
6. หากเด็กทำงานไม่ถูกต้อง ต้องไม่บอกให้เด็กแก้ไข อย่างไร ตรงไหน แต่จะใช้คำถามที่จะช่วยให้เด็ก ได้คิดหาคำตอบเอาเอง ซึ่งจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ และมีความมั่นใจในตนเอง

7. หากพบว่าเด็กคนหนึ่งคนใดชอบเล่นอยู่ที่เดียวโดยไม่ยอมลุกให้คนอื่นบ้าง ต้องให้คำแนะนำแก่เด็ก ให้รู้จักการแบ่งปัน และแนะนำให้ทำกิจกรรมต่อไปในวันรุ่งขึ้น

8. เมื่อเด็กทำงานเสร็จ ควรตรวจผลงานของเด็ก เพื่อพัฒนาการทางภาษา และจินตนาการกับความคิดสร้างสรรค์

9. ไม่ควรมองผลงานของเด็กด้วยความขบขัน แต่ต้องแสดงให้เห็นว่าผลงานที่เด็กตั้งใจทำนั้น มีค่าเสมอ

10. เมื่อใกล้จะหมดเวลา ต้องให้เด็กเก็บของเข้าที่ทุกครั้ง

ในการจัดกิจกรรมประจำวัน ต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาพัฒนาการและจิตวิทยาเด็ก โดยใช้ระยะเวลา ในการทำกิจกรรมที่เหมาะสมดังนี้

เด็กอายุ 3 – 4 ขวบ ใช้เวลาทำกิจกรรม 10 – 12 นาที

เด็กอายุ 5 – 6 ขวบ ใช้เวลาทำกิจกรรม 20 – 30 นาที

สำหรับวิชาศิลปะ จะใช้ระยะเวลานานขึ้น ตั้งแต่ 40 – 60 นาที หรือมากกว่านั้น

ตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์ได้อธิบายว่า การทำงานศิลปะเป็นวิธีที่เด็กจะได้ระบาย อารมณ์ ความกดดัน และความต้องการของจิตใจได้สำนึก โดยที่เด็กจะวาดภาพสัญลักษณ์ ที่สัมพันธ์กับความรู้สึก และภาพภายในความคิดของเด็ก มากกว่าการพยายามแสดงออกเป็นจริงของสิ่งภายนอกตัว และทฤษฎีพัฒนาการของโลเวนเฟลด์ (Lowenfeld) กล่าวว่าเด็กวัย 4 – 7 ปี อยู่ในขั้นพัฒนาการทางศิลปะที่เรียกว่า ขั้นก่อนแบบแผน (The Preschematic Stage) ในขณะนี้เด็กเริ่มตระหนักเรื่องรูปทรงที่เด็กวาดซึ่งมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และเริ่มต้นการสื่อสารด้วยภาพโดยใช้สัญลักษณ์ที่พยายามแสดงออกมาเป็นรูปคน และจะไม่ลอกแบบสิ่งของตรงหน้าคน นอกจากนี้เด็กยังให้ความสนใจในเรื่อง ของ สี วัสดุ เนื้อหาสาระ รวมทั้ง แรงจูงใจ ในการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ดังนี้คือ (นวพร แซ่เลื่อง 2539 : 37)

1. สี เด็กในขั้นนี้สนใจและตื่นเต้นกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งของกับการวาด โดยให้ความสำคัญกับรูปทรงมาก การใช้สีจะไม่ตรงตามความเป็นจริงแต่เด็กมีความตื่นตัวในการทดลองเกี่ยวกับสี ประสบการณ์ที่จัดให้แก่เด็กควรให้เด็กได้ค้นพบด้วยตัวเอง และทดลองอย่างต่อเนื่อง

2. วัสดุ เด็กวัยนี้รู้สึกสนุกกับการแสดงออกถ้าสิ่งที่มีความหมายต่อ ประสบการณ์ของเขา ศิลปะควรเปิดโอกาสให้เด็กประสบความสำเร็จในการใช้วัสดุ และให้ความสำคัญต่อกระบวนการสร้างสรรค์งาน

3. เนื้อหาสาระ หัวข้อที่นำมาให้เด็กวาด จะต้องมีความหมายสำหรับเด็กที่เกี่ยวกับส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น ฉันกำลังแปรงฟัน

4. การสร้างแรงจูงใจ เด็กวัย 4 – 7 ปี กำลังอยู่ในช่วงที่สังเกตคุณสมบัติของสิ่งแวดล้อม การสร้างแรงจูงใจที่ดีที่สุดคือ กระตุ้นให้เด็กสังเกตส่วนต่างๆ ของร่างกาย สนทนา และตั้งคำถามให้เด็กระลึกถึงประสบการณ์เดิม หรือสังเกตคุณสมบัติของวัตถุสิ่งของเป็นต้น

(จิตทนายธรรม เดือนฉาย 2541 : 27)

วิรุณ ตั้งเจริญ กล่าวว่า เด็กอายุ 4 – 7 ปี มักจะสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในลักษณะของความตื้อรั้น หรือการทำลายต่อธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยไม่คำนึงถึงความจริงที่มองเห็นได้ การเขียนรูปทรงต่างๆ ของเด็กจะเขียนตามความรู้ความเข้าใจหรือประสบการณ์ที่มีอยู่กับสิ่งนั้น เช่น เขียนภาพใบหน้าขนาดใหญ่กว่าตัว เพื่อแสดงความสำคัญของใบหน้าคนที่มีต่อความรู้สึกของเด็ก หรือการเลือกใช้สีจะเลือกใช้ตามความหมายเฉพาะบุคคลที่เห็นว่าสียาวนใจสำหรับเขา ซึ่งอยู่นอกเหนือความจริง ตามธรรมชาติสิ่งแวดล้อม (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2526 : 13)

กล่าวสรุปว่า การจัดกิจกรรมศิลปะ ที่มุ่งให้เกิดประโยชน์แก่เด็ก คือการส่งเสริมให้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ โดยต้องมีการศึกษาถึงพัฒนาการ และธรรมชาติของเด็กในด้านการแสดงออกทางศิลปะ โดยต้องเป็นกิจกรรมที่จะเอื้อให้เด็กประสบความสำเร็จ และมีอิสระในการทำงานการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เป็นการสร้างแรงจูงใจในการทำสิ่งต่างๆ ให้บรรลุผลตามความต้องการ และความสามารถของเด็ก

แนวการจัดกิจกรรมศิลปะ

การจัดกิจกรรมศิลปะ สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้คิดอย่างอิสระ คิดจินตนาการตามความต้องการและความสามารถของเด็ก มุ่งให้เด็กเป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์งาน เป็นผู้นำความคิด และจินตนาการอย่างกว้างขวาง ช่วยให้เด็กมีอิสระภาพ และกระตือรือร้นต่อการรับรู้สิ่งต่างๆ ได้โดยเราต้องมีความเชื่อมั่นในตัวเด็ก กระตุ้นให้กำลังใจ และสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกตามทักษะความสามารถของเด็กในวัยนี้พึงกระทำ เพื่อให้เด็กได้รับผลสำเร็จในการทำกิจกรรมตามความสามารถจะช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง

ฮิลเดอบรอนด์ กล่าวถึงแนวการจัดกิจกรรมด้านศิลปะไว้ดังนี้คือ

1. เน้นกระบวนการ การทำงานของเด็กมากกว่าคำนึงถึงผลงานที่เด็กทำ
2. สนับสนุนการแสดงออกทางด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยหลีกเลี่ยงการให้เด็กลอกเลียนแบบ หรือวาดภาพระบายสีจากภาพในสมุดภาพเพราะทำให้เด็กไม่ได้ใช้ความคิดอิสระ
3. ชื่นชมในผลงาน และความก้าวหน้าของเด็ก
4. วางแผนและเตรียมกิจกรรมต่างๆ สำหรับเด็กให้พร้อม
5. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้เด็กสามารถหยิบได้ง่ายและสะดวกในการใช้
6. หลีกเลี่ยงคำถามที่ว่า “กำลังทำอะไรอยู่ ” หรือ “ เค้าว่าสิ่งที่เด็กทำคืออะไร ”
7. ฝึกฝน และแนะนำให้เด็กได้ลองฝึกปฏิบัติด้วยตนเองรู้จักการแสดงออก และทัศนคติที่ดีต่อศิลปะ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามวุฒิของเด็กด้วย

8. ให้ความรู้ในด้านศิลปะ เช่น เรื่องสี ขนาด และรูปร่างของภาพ
(Hilderbrand 1975 : 228 – 229)

สัญลักษณ์ สุวรรณรัตน์ ได้กล่าวถึงแนวในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
ดังต่อไปนี้

1. จัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ทุกวัน โดยครูผู้สอนจัดเตรียม
อุปกรณ์ที่เด็กต้องการใช้ไว้ให้พร้อมตามโต๊ะล่วงหน้า
2. ก่อนให้เด็กเข้ากิจกรรมควร ใช้วิธีปล่อยเด็กเข้าทำกิจกรรม
อย่างมีระบบเพื่อให้เด็กเข้ากลุ่มได้ เช่น ให้เด็กที่รับประทานข้าวกับผักชนิดเดียวกันเข้ากลุ่มเดียวกัน
3. จัดโต๊ะกิจกรรมให้เป็นโต๊ะรวมที่เด็กสามารถล้อมวงกันทำงาน
และมีโอกาสใช้ของร่วมกัน
4. ครูจะต้องเดินดูเด็กเพื่อคอยให้กำลังใจเด็ก แต่มิใช่การไปชี้แนะ
ให้เด็กทำอะไร
5. แนะนำให้เด็กเก็บเศษวัสดุที่ตกหล่นทุกครั้ง
6. กรณีที่เด็กทำงานไม่ถูกต้องควรใช้คำถามที่ช่วยให้เด็กได้คิดหา
คำตอบเอง ซึ่งจะ让孩子เกิดความภาคภูมิใจ และมีความเชื่อมั่นในตัวเอง
7. ไม่ควรมองผลงานของเด็กด้วยความขบขันต้องแสดงให้เห็นว่า
ผลงานนั้นมีค่าเสมอ

8. เมื่อใกล้หมดเวลาต้องให้เด็กเก็บของเข้าที่เองทุกครั้ง
(สัญลักษณ์ สุวรรณรัตน์. 2533 : 14 – 15)

เลิศ อานันท์นะ กล่าวว่า ในการจัดกิจกรรมศิลปะที่ดีจะต้องมีความยืดหยุ่นและ
เปลี่ยนแปลงได้ เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างเสรี ไม่ยึดติดกับผลงานสำเร็จรูป มีโอกาส
สำรวจ ทดลอง ค้นคว้า ด้วยวัสดุนานาชาติ อย่างอิสระปราศจากการออกคำสั่ง ดังนั้นแนว
การจัดกิจกรรมควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. จัดเตรียมสภาพแวดล้อม และสร้างบรรยากาศให้น่าสนใจ
สนุกสนาน
2. กำหนดกิจกรรมให้มีการแสดงออกอย่างเสรีในลักษณะที่
เลือกได้ตามความสนใจ หรือยืดหยุ่นได้และง่าย
3. จัดแบ่งพื้นที่ให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระมีบรรยากาศที่ยั่ว
ท้าทาย
4. ครูผู้สอนควรใช้คำพูดที่ยั่ว และท้าทาย แทนการออกคำสั่ง
ให้เด็กทำตาม
5. ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ โดยการสำรวจ ทดลอง และค้นคว้า

ด้วยตนเอง

6. ในบางกิจกรรมที่จำเป็นต้องแสดงการสาธิตให้เด็ก ๆ ดูเป็นแนวทาง ควรเสนอแนะให้พอเกิดความสนใจ และเปิดโอกาสให้เด็กลงมือปฏิบัติตามความคิดของตน

7. ก่อนลงมือปฏิบัติงานศิลปะควรแนะนำให้เด็กสวมเสื้อกันเปื้อน ซึ่งอาจเป็นเสื้อผ้าเก่าๆ ของพ่อแม่ และซักให้สะอาดภายหลังที่ใช้แล้ว
(เลิศ อานันทนะ. 2535 : 56 – 57)

พีระพงษ์ กุลพิศาล กล่าวว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กอายุ 5 – 6 ขวบ ควรมีลักษณะที่แยกออกมาเด่นชัด มีกระบวนการ และจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน กิจกรรมก่อให้เกิดการทำงานที่ประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ประสบการณ์ตรงจากนอกห้องเรียน หลีกเลียงกิจกรรมที่มีผลงานเหมือนกันทั้งห้อง มีอิสระในการทำงานตามความพอใจของเด็ก โดยไม่กำหนดพื้นที่อย่างเข้มงวด และให้เด็กได้ทำงานเป็นกลุ่มบ้าง ครูจะต้องแสดงความรัก ความห่วงใย และพยายามใช้คำพูดที่กระตุ้นจินตนาการของเด็ก (พีระพงษ์ กุลพิศาล. 2538 : 37 – 38)

สรุปว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สำหรับเด็กปฐมวัย สิ่งที่ควรคำนึงถึงคือ กระบวนการทำงานของเด็ก โดยสนับสนุนให้เด็กแสดงออกอย่างเต็มที่ และกิจกรรมศิลปะควรมีเนื้อหาให้มากซึ่งเอื้อต่อการพัฒนากล้ามเนื้อเล็กของเด็ก โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกด้วยตนเองอย่างเสรีในกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับวัย และความสนใจ มีความท้าทาย ยืดหยุ่น มีบรรยากาศที่ยั่วเย้า สนุกสนาน มีความพร้อมในด้านอุปกรณ์ สภาพแวดล้อม และมีกิจกรรมศิลปะที่หลากหลายเป็นต้น

ประเภทของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น ควรมีลักษณะหลากหลายเช่น ให้เด็กมีโอกาสทดลอง ค้นคว้า และสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองได้อย่างเหมาะสม สิ่งที่น่าสนใจในกิจกรรมควรมีหลายลักษณะแตกต่างกันไป มีความเข้าใจตรงตามความต้องการ และไม่ยุ่งยาก ซับซ้อนเกินความสามารถของเด็ก (นวพร แซ่เลื่อง 2539 : 40)

จิตทนายวรรณ เตือนฉาย ได้สรุปถึงเนื้อหาศิลปะชั้นอนุบาล 2 ไว้ดังนี้

1. การปูพื้นฐานให้เด็กมองเห็นความสวยงามทางศิลปะ ได้แก่ ฝึกให้เด็กสังเกต และสัมผัสสิ่งต่างๆ รอบตัว ที่มีรูปร่างเหมือนกัน หรือแตกต่างกัน ให้เด็กช่วยกันจัดแจกัน จัดมุมห้อง หรือนำสิ่งประดิษฐ์สำเร็จรูปมาตกแต่งห้องเรียน เป็นต้น
2. การวาดภาพระบายสี ได้แก่ การวาดภาพโดยเสรี การป้ายสี ด้วยพู่กัน การระบายสีเทียน ในวิชาต่างๆ หรือระบายสี ตามรูปทรง เรื่องราวที่กำหนด และพา

เด็กออกไปศึกษาอกสถานที่ แล้วกลับมาเขียนภาพ เป็นต้น

3. การทดลองเกี่ยวกับสี ได้แก่ การละเลงสี หยดสี ทาสี เป่าสี ผสมสี โรยสี และกลิ้งสี เป็นต้น

4. การพิมพ์ภาพ ได้แก่ พิมพ์ภาพด้วยวัสดุต่างๆ แม่พิมพ์ ตรายางหรือส่วนต่างๆ ของช่วงแขน และการพิมพ์ภาพลายนิ้ว โดยใช้ดินสอ หรือดินสอสี เป็นต้น

5. การปั้น ได้แก่ การปั้นด้วยแป้ง ดินเหนียว ดินน้ำมัน ให้เป็น รูปทรง ปั้นเป็นเรื่องราว ปั้นเป็นขนม ปั้นตามใจชอบ และการเล่นก่อทราย

6. การพับ ฉีก ตัด ปะ ได้แก่ การฉีก หรือตัด และปะ เป็นเรื่องราวต่างๆ การพับหรือม้วนกระดาษเป็นรูปทรงต่างๆ และนำมาประดิษฐ์สิ่งต่างๆ และการพับผ้าเช็ดหน้า ใบตอง โยมะพร้าว ตามใจชอบ เป็นต้น

7. การประดิษฐ์ ได้แก่ การประดิษฐ์ภาพเครื่องห้อยแขวน ประติษฐ์ของเล่น ของใช้ การร้อยวัสดุต่างๆ การเย็บหรือการสาน เป็นต้น

8. การเขียนภาพผนัง โดยใช้กระดาษต่อกันเป็นแผ่นใหญ่ และ ให้เด็กช่วยกันเขียนภาพตามความมุ่งหมาย

9. งานต่อประกอบ โดยตัดกระดาษ ฉีกกระดาษ พับกระดาษ หรือหาวัสดุต่างๆ มาประกอบ (จิตทนายารณ เดือนฉาย. 2541 : 29 – 30)

ชัยณรงค์ เจริญพานิชย์กุล กล่าวถึงกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็กอนุบาล ได้แก่ กิจกรรมวาดเส้น (Drawing) กิจกรรมระบายสี (Painting) กิจกรรมภาพพิมพ์ (Print making) กิจกรรมประติมากรรม (Sculpture) และกิจกรรมประดิษฐ์ตกแต่ง (Crafts) (ชัยณรงค์ เจริญพานิชย์กุล. 2533 : 7)

สรุปได้ว่า กิจกรรมศิลปะเหมาะกับเด็กได้แก่ กิจกรรมเล่นสี กิจกรรมวาดเส้นระบายสี การพิมพ์ภาพ การปั้น งานกระดาษ และประติมากรรม เป็นต้น โดยเน้นความหลากหลายของกิจกรรมเป็นสำคัญ โดยควรฝึกให้เด็กเรียนรู้และฝึกด้วยตนเอง

ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมศิลปะกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก

สุจิตรา สุขเกษม กล่าวถึง เรื่องของการสร้างความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็ก ว่า พัฒนาการของกล้ามเนื้อในระยะแรกยังเจริญไม่เต็มที่ กล้ามเนื้อยังอ่อน มีสารแข็ง และโปรตีนอยู่น้อย และยังคงติดกับกระดูกไม่แน่น การประสานระหว่างมือกับตา ยังไม่ดี จึงควรจัดกิจกรรมศิลปะ เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก โดยมีอุปกรณ์ให้เด็กได้ฝึกหัดวาด หรือเขียนโดยใช้ดินสอ หรือกระดาษขนาดใหญ่ และแม้ว่าเด็กจะโตขึ้น เมื่ออายุ 5 – 6 ขวบแล้ว แต่มือก็ยังแข็งแรงไม่พอ กระดูกข้อมือน้อยอ่อน ควรที่จะจัดกิจกรรมที่สามารถฝึกความแข็งแรง

ของมือต่อไป ซึ่งได้แก่ การเล่นแท่งไม้เป็นรูปทรงต่างๆ การระบายสีด้วยนิ้วมือโดยใช้มือทั้งสองละเลงสีบนกระดาษ (Finger Paint) การปั้นดินเหนียว การใส่ หรือ ถอด เครื่องเล่นต่างๆ หรือแม้แต่การเลือกจับก้อนกรวด เมล็ดพืช ก็ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อได้ (สุจิตรา สุขเกษม. 2538 : 44 – 45)

กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็กมีดังนี้

1. การปั้น (Modeling) เป็นกิจกรรมที่เด็กได้มีโอกาสใช้มือขยำ ทูบ บีบ คลึง วัสดุประเภทดินเหนียว แป้ง หรือดินน้ำมัน ฯลฯ ทำให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก และความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อ มือ สายตา สร้างประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส

2. การประดิษฐ์ (Pasting) เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างมือ ตา และพัฒนาการเคลื่อนไหวต่างๆ จากการประดิษฐ์สิ่งต่างๆ เช่น ประดิษฐ์ตุ๊กตาจากเศษผ้า ใยมะพร้าว เป็นต้น

3. การฉีก – ตัด – ปะ (Cutting and Tearing) กิจกรรมนี้เป็นการฝึกการควบคุมกล้ามเนื้อ และตาของเด็กได้เป็นอย่างดี จากการที่เด็กได้มีโอกาสจับกรรไกร เพื่อตัดกระดาษ หรือ การฉีก เป็นต้น

4. การระบายสี (Painting) เป็นกิจกรรมที่ให้โอกาสเคลื่อนไหวอย่างอิสระจากการระบายสี หรือ การลากเส้นเป็นรูปทรงต่างๆ นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกเด็กให้มีสมาธิในการทำงานอีกด้วย

5. การวาดภาพด้วยนิ้วมือ (Finger Paint) เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก จากการใช้อวัยวะต่างๆ เช่น นิ้วมือ แขน ฝ่ามือ ในการวาดภาพ

6. การเล่นบล็อก กิจกรรมการเล่นบล็อกเป็นรูปต่างๆ ตามความคิดของเด็กช่วยส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อ ในการใช้มือหยิบจับบล็อก พลาสติก หรือบล็อกไม้

กล่าวสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมศิลปะ กับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก จะเป็นในลักษณะที่ส่งผลซึ่งกัน และกัน คือ เมื่อเด็กมีความสามารถปฏิบัติกิจกรรมศิลปะได้อย่างดี แสดงว่าเด็กมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กทั้งกล้ามเนื้อมือดีตามไปด้วย และถ้าเด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กได้ดี ความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะ หรือผลงานด้านศิลปะของเด็กจะดีตามไปด้วย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก กับพัฒนาการด้านศิลปะจะมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งพัฒนาการเหล่านี้จะเป็นไปตามแผนเฉพาะเป็นระยะมีได้เกิดขึ้นโดยการบังคับ

ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมศิลปะ

องค์กร อินรัมพรีย์ และคนอื่นๆ ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการให้เด็กมีโอกาสแสดงออกอย่างอิสระจะช่วยให้เกิดผลด้านต่างๆ ดังนี้

1. เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน การทำงานของเด็กอย่างพอใจในการทำงานของตนเอง ช่วยให้เด็กเกิดความเพลิดเพลินในการเรียน

2. มีความเชื่อมั่นในตนเองการให้เด็กแสดงออกอย่างอิสระโดยไม่กำหนดแบบอย่างตายตัวจะทำให้เด็กมั่นใจในการทำงานของตนเองมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากผลงานของตนเองได้เป็นที่ยอมรับในการแสดงออกมากกว่า การเลียนแบบ เด็กจะได้รับการพัฒนาในด้านการเป็นผู้กล้าคิด กล้าทำ แต่ทั้งนั้น ผู้สอนต้องตระหนักถึงขอบเขตของเด็กที่แสดงออกอย่างเหมาะสมด้วย

3. มีความคิดสร้างสรรค์ เด็กที่กล้าแสดงออกจะเป็นความคิด เป็นตัวของตัวเอง มีความฉับไวในการคิด การกระทำที่ไม่เป็นการลอกเลียนแบบของผู้อื่น

4. ความเป็นผู้มีเหตุผล ความสามารถในการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นโดยไม่ยึดถือความเห็นของตัวเองเป็นที่ตั้ง มีเหตุผลในการเลือก หรือตัดสินใจสิ่งต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

5. เป็นที่รู้จักสังเกต การสังเกตช่วยให้การทำงานของเด็กลำดับขั้นตอน สามารถบรรลุจุดมุ่งหมาย ได้อย่างรวดเร็ว ช่วยทำให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น และเป็น การฝึกให้เด็กรู้จักทำงานอย่างมีลำดับขั้น

6. ความสามารถในการประยุกต์ ให้มีความสามารถในการจัดแปลง ประสพการณ์ ที่ได้พบเห็นมาใช้ในกิจกรรมทางศิลปะ

7. ความเป็นผู้กล้าตัดสินใจ ความสามารถในการแสดงออกมีส่วนต่อการ เป็นผู้กล้าตัดสินใจ

8. การเป็นผู้มีความสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การแสดงออกอย่างฉับไว ต้องอาศัยความสามารถในการแก้ปัญหา (องค์กร อินรัมพรีย์ และคนอื่นๆ. 2536 : 279 – 283)

เลิศ อานันทนะ ได้กล่าวถึงการที่เด็กได้รับการส่งเสริมพัฒนาด้วยศิลปะที่เหมาะสม จะสามารถพัฒนาความสามารถด้านต่างๆ คือ

1. พัฒนาด้านสติปัญญา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ จากการที่เด็กได้สำรวจ ทดลอง ค้นคว้า วัสดุต่างๆ ชนิด เด็กจะมีการแก้ปัญหา เลือกสรร ตัดสินใจ วางแผน การลงมือกระทำจริง รวมทั้งการวิจารณ์ และการประเมินค่าในผลงานที่ตนแสดงออกจะสำเร็จขึ้นมา ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้ได้ตอบสนองต่อลักษณะนิสัยของเด็ก ที่อยากรู้อยากเห็น และขี้วุ่น ทำหาย ทำให้เด็กแสดงออกอย่างอิสระเสรี ภายใต้บรรยากาศ ที่สนุกสนานเพลิดเพลิน

2. พัฒนาด้านร่างกาย ส่งเสริมพัฒนาการทำงานที่ประสานสัมพันธ์กัน ระหว่างการใช้กล้ามเนื้อมือและสายตา (Eye-Hand Coordination) ทำให้อวัยวะต่างๆ ของร่างกายมีความแข็งแรง มีทักษะในการทำงานคล่องตัวดีขึ้น

3. พัฒนาด้านอารมณ์ ทำให้เด็กมีอารมณ์ขันบานสนุกสนานยิ่งเด็กประสบความสำเร็จในงานที่ลงมือทำ ก็ยิ่งเชื่อมั่นในตนเอง บนพื้นฐานของความรัก และความรู้สึกภาคภูมิใจในความสามารถของตน ส่งผลให้เด็กมีสุขภาพจิตที่ดีสามารถมองโลกที่สวยงามด้วยสายตาที่สวยงามสดใส ตลอดจนมีความรู้สึกที่ดีงามต่อผู้คนและสิ่งแวดล้อมรอบข้าง

4. พัฒนาการด้านสังคม การจัดกิจกรรมทางศิลปะเพื่อพัฒนาการทางสังคมให้แก่เด็กอย่างเหมาะสม ได้แก่ การจัดกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ (Group Process) ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และฝึกหัดด้านสังคม เช่น การวางแผน หรือ ปรีกษาหารือ การรอคอย การร่วมมือร่วมใจ การประนีประนอม การแก้ปัญหา ความขัดแย้ง ฯลฯ มีผลให้เด็กรู้จักลดความต้องการของตนเอง เมื่อต้องการอยู่ร่วมในการทำงานกับเพื่อน หรือเพื่อน้องของตน แต่ละคนมีความสนใจแตกต่างกัน (เลิศ อานันตะนะ. 2535 : 44 – 48)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้สรุปถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ดังนี้คือ

1. เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ มีอิสรภาพในการทำงาน โดยครูวางวัสดุอุปกรณ์ไว้ให้เด็กสามารถหยิบได้ตามความพอใจ และสามารถแลกเปลี่ยนความคิดของตนกับเพื่อนได้

2. เกิดความพอใจและสนุกสนานในขณะที่ทำงาน เด็กๆ ได้พูดคุย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กแสดงออกทางความคิด และสามารถทางสร้างสรรค์จะช่วยให้เด็กตระหนักถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ส่งเสริมให้เขามีกำลังใจ เข้าใจตนเองว่ามีความคิดที่ดี และมีความสามารถหลายอย่าง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 6 – 15)

ฉันทนา ภาคบังกช กล่าวว่า เปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมเสรีด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย ประกอบด้วยกิจกรรมศิลปะ 3 – 4 กิจกรรม ให้เลือก เช่น การปั้น การใช้สีเทียน การใช้สีน้ำ การประดิษฐ์ หรือการเล่นกับวัสดุต่างๆ ฯลฯ กิจกรรมที่หลากหลายเหล่านี้เปิดโอกาสให้เด็กเลือกจากหลายตัวเลือก (Choices) ที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้เด็กเกิดการตัดสินใจแก่เด็ก และทำให้เด็กรู้สึกถึงความอิสระในการทำงาน หรือเล่น ซึ่งจะทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง นอกจากนี้ การได้สนทนาได้ตามเกี่ยวกับสิ่งที่จะทำ หรือทำไปแล้ว จะทำให้เด็กฝึกทักษะทางภาษาในการสนทนา ได้ตอบ ซึ่งจะทำให้ครูเข้าใจความคิดของเด็กมากขึ้น จึงสามารถช่วยขยายความคิด หรือ ตอบข้อซักถามของเด็กได้เป็นอย่างดี (ฉันทนา ภาคบังกช. 2535 : 2)

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน โดยเฉพาะส่งเสริมพัฒนาการด้านการทำงานประสานสัมพันธ์กันระหว่าง การใช้กล้ามเนื้อมือและประสาทตา ทำให้อวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายมีความแข็งแรง มีทักษะในการทำงานคล่องตัวขึ้น ตลอดจนทำให้เกิดการทำงานร่วมกัน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

ช่วยให้เด็กเกิดความมั่นใจ กล้าคิด กล้าทำ มีความภาคภูมิใจต่อผลงานที่สำเร็จได้ด้วยตนเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมศิลปะ

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมศิลปะ เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ทั้งในประเทศ และต่างประเทศสามารถสรุปได้ดังนี้

สุจิตรา สุขเกษม (สุจิตรา สุขเกษม. 2538 : 51 ; อ้างมาจาก Carter and Miller . 1971 : 245 – 252) ได้ทำการศึกษาโดยใช้ทัศนศิลป์ทดลองสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพื่อหาวิธีการที่จะส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของเด็กเหล่านี้ ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เหล่านี้มีความสนใจในกิจกรรมศิลปะที่จัดให้เป็นอย่างมาก และกิจกรรมศิลปะที่จัดให้สามารถทำให้เด็กรู้จักตนเอง มีประสบการณ์เพิ่มขึ้น ความสัมพันธ์ของมือ และ ตาดีขึ้น และมีระยะความสนใจมากกว่าเดิม (สุจิตรา สุขเกษม. 2538 : 51)

สุจิตรา สุขเกษม (สุจิตรา สุขเกษม. 2538 : 51 – 52 ; อ้างมาจาก Silver . 1975 : 29 – 49) ได้ศึกษาโดยทำการสังเกต และศึกษาพัฒนาการทางศิลปะ ของเด็กพิเศษกลุ่มหนึ่ง เพื่อที่จะค้นหาลักษณะพิเศษที่ซ่อนอยู่ในตัวเด็ก ผลการศึกษา และการสังเกต พบว่าเด็กเหล่านี้ใช้ ศิลปะในการแสดงความรู้สึกนึกคิดของเขา และศิลปะยังสามารถค้นหาและพัฒนาความสามารถพิเศษที่ซ่อนอยู่ในตัวเด็กอีกด้วย นอกจากนี้ ยังพบอีกว่า ศิลปะเป็นส่วนสำคัญที่สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆ เพื่อค้นหา และพัฒนาความสามารถด้านภาษา ของเด็กพิเศษ ซึ่งเด็กเหล่านี้สามารถใช้กระบวนการทางศิลปะที่เปิดกว้างในการแก้ปัญหา และพัฒนาความคิด ความสามารถของเขาได้เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีความสามารถในการรับรู้ทางสายตา จากผลการศึกษาพบว่า เด็กพิเศษเหล่านี้สามารถถ่ายทอดการรับรู้ทางสายตา ได้ดีขึ้นกว่าก่อนการทดลองสอนศิลปะ (สุจิตรา สุขเกษม. 2538 : 51 – 52)

กรวิภา สรรพกิจจานง ได้ศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบชีน่า และแบบอิสระ ผลการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์อิสระ มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบชีน่า (กรวิภา สรรพกิจจานง. 2532 : 45)

สุจิตรา สุขเกษม ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมศิลปะที่มีต่อความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า สูงขึ้นกว่า เด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปฐมวัย ที่ได้รับการสอนศิลปะ ตามแผนการสอน ของโรงเรียน (สุจิตรา สุขเกษม. 2538 : 71 – 72)

วารุณี นวลจันทร์ ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบต่อเติมผลงาน ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า มีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบปกติ (วารุณี นวลจันทร์. 2539 : 82)

ภารณ์ เศรษฐวงศ์สิน ได้ศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด กับกิจกรรมสร้างสรรค์ปกติ ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยภาษาพูดมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ (ภารณ์ เศรษฐวงศ์สิน. 2541 : บทคัดย่อ)

จิตทนายวรรณ เดือนฉาย ได้ศึกษา ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะวาดภาพนอกห้องเรียน ผลการศึกษาเด็กปฐมวัยที่มีคะแนนทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ในระดับต่ำ ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะวาดภาพนอกห้องเรียนแตกต่างกับเด็กปฐมวัยที่มีคะแนนทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ในระดับต่ำ ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะวาดภาพในห้องเรียนแบบปกติ (จิตทนายวรรณ เดือนฉาย. 2541 : บทคัดย่อ)

งานวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมศิลปะให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ และเด็กปกติ มีส่วนช่วยส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของเด็กเหล่านี้ ในหลายๆ ทักษะ ได้แก่ ทักษะในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ทักษะในการใช้ภาษาทั้งการอ่าน การเขียน และการจำ ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และ ความเชื่อมั่นในตนเอง นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มความสนใจในการทำงานให้มากขึ้นกว่าเดิม ตลอดจนมีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ และความสามารถในการเรียนของเด็ก

จากเอกสาร และงานวิจัยข้างต้น จะเห็นได้ว่าศิลปะมีส่วนสำคัญต่อพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ของเด็กปกติ และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ศิลปะเป็นสิ่งที่เราอย่างหนึ่งที่น่าสนใจในการพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ในการหยิบ จับ วาง ฯลฯ เพื่อดำเนินกิจกรรมที่จำเป็น เช่น การขีดเขียน เมื่อเริ่มเข้าวัยเรียน ความสามารถดังกล่าวจะมีประสิทธิภาพได้ดียิ่งก็ต่อเมื่อได้รับการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญที่เหมาะสมกับวัย และความสามารถของเด็ก กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์นับเป็นกิจกรรมหนึ่ง ที่มีคุณประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาความสามารถในทักษะต่างๆ

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับแบบฝึก

ความหมายของแบบฝึก

แบบฝึกหมายถึง กิจกรรมสำหรับเด็ก ที่มีจุดมุ่งหมายในการฝึก ว่าต้องการจะให้เกิดทักษะตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ในแต่ละแบบฝึกหัด อาจจะมีการฝึกได้หลายแบบเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซากเบื่อหน่าย และฝึกทักษะอันเดียวกันจนเกิดความแม่นยำ อาจทำแบบฝึกในสมุด

หรือกระดานดำก็ได้ เพื่อให้สภาพที่แตกต่างกัน และต้องมีการประเมินผลทุกครั้งที่มีการทำแบบฝึกเสร็จเพื่อดูว่าเกิดความชำนาญในทักษะนั้นๆ เพียงใด (ก่อ สวัสดิพานิช. 2541 : 7)

แบบฝึกหมายถึง กิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกทักษะใดทักษะหนึ่งตามจุดมุ่งหมายให้เกิดความชำนาญ ซึ่งจะมีการประเมินผลทุกครั้งที่ทำแบบฝึกเสร็จ โดยเป็นการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติตนเอง (นที เกิดอรุณ. 2538 : 32)

แบบฝึกหมายถึง กิจกรรมที่มีไว้ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้แนะนำเพื่อช่วยให้เกิดทักษะตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ และจะมีการประเมินผลทุกครั้งที่ทำแบบฝึกเสร็จ (อรสุตา โคว์บัววนาน. 2541 : 27)

หลักในการสร้างแบบฝึก

ในการสร้างแบบฝึก เพื่อฝึกนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ ให้เกิดความชำนาญ คล่องแคล่ว รวดเร็ว และถูกต้อง ครูจะต้องคำนึงถึงหลักในการสร้างแบบฝึกดังนี้

1. สอดคล้องกับหลักจิตวิทยา และพัฒนาการของเด็ก และลำดับของการเรียน
2. เมื่อมีจุดมุ่งหมายฝึกด้านใด ควรจัดเนื้อหาให้ตรงกับความรู้ที่มุ่งหมายนั้น
3. คำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก ถ้าสามารถจัดทำแบบฝึกที่แก้ไขข้อบกพร่องตรงจุดของเด็กได้เป็นเรื่องดี
4. ในแบบฝึกต้องมีคำชี้แจงง่าย สั้นๆ เพื่อให้เด็กเข้าใจถ้าเด็กยังอ่านไม่ได้ ครูต้องชี้แจงด้วยคำพูดที่ใช้ภาษาง่ายๆ ให้เด็กสามารถทำตามคำสั่งได้
5. แบบฝึกต้องมีความถูกต้องไม่มีข้อผิดพลาด
6. การให้เด็กทำแบบฝึกแต่ละครั้งต้องให้เหมาะสมกับเวลา และความสนใจของเด็ก
7. ควรทำแบบฝึกหลายๆ แบบเพื่อให้เด็กเรียนรู้ได้กว้างขวาง และส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิด
8. กระดาษที่ใช้ทำแบบฝึกจะต้องเหนียวและทนทาน

(อรสุตา โคว์บัววนาน. 2541 : 27 – 28)

นอกจากนี้ในการสร้างแบบฝึกควรยึดหลักการสร้างต่างๆ อีกคือ

1. ก่อนสร้างต้องกำหนดโครงร่างคร่าวๆ ว่าจะเขียนแบบฝึกเกี่ยวกับอะไร มีวัตถุประสงค์อย่างไร
2. ศึกษาการอ่านและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำ
3. เขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
4. แจกแจงวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมออกเป็น กิจกรรมย่อยโดยให้เหมาะสมกับผู้เรียน
5. กำหนดอุปกรณ์ที่จะใช้ในกิจกรรมแต่ละตอนให้เหมาะสมกับแบบฝึก

6. กำหนดระยะเวลาที่จะใช้ในรูปแบบฝึกแต่ละตอนให้เหมาะสม

(Butts. 1974 : 85)

ในการสร้างแบบฝึกต้องยึดหลักทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยาดังนี้

1. กฎของธอร์นไดค์ (Thondike) เกี่ยวกับกฎแห่งการฝึก (Law of Exercise) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้อยู่เสมอ กระทำซ้ำๆ ต้องเข้าใจ รู้ความมุ่งหมาย รู้จักประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ไขปัญหาแทนการท่องจำ ควรนำการอภิปรายมา เช่น การทำงานกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ และสามารถฝึกหัดวิเคราะห์แปลความมากขึ้น (อรสิริ วงศ์สิริศร. 2540 : 36)

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคลควรคำนึงถึงว่านักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถ และความสนใจ แตกต่างกัน ฉะนั้นในการสร้างแบบฝึก จึงต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมคือ ต้องไม่ยาก และไม่ง่ายจนเกินไป และควรมีหลายๆ รูปแบบ

3. การจูงใจผู้เรียน ควรจัดแบบฝึกจากง่ายไปหายากเพื่อดึงดูดความสนใจ นักเรียนซึ่งจะทำให้เกิดผลสำเร็จในการฝึก และช่วยยั่วยุให้อยากฝึกต่อไป

4. ใช้แบบฝึกสั้นๆ เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย (อรสุดา ใ้วบ้านอาน. 2541 : 28)

ทฤษฎีของอีวาน เพโตรวิช (Evan Petrovich Parlo) เชื่อว่า กระบวนการเรียนรู้ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้จะเป็นปฏิกิริยาสะท้อน (Reflex) ที่เกิดขึ้นโดยนำเอาปฏิกิริยาสะท้อนของมนุษย์ที่เกิดขึ้นมาวางเงื่อนไขควบคู่กับสิ่งเร้าต่างๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยทำอย่างต่อเนื่อง และซ้ำๆ ถึงๆ เกิดกฎการเรียนรู้คือ

1. กฎแห่งการเสริมแรง (Reinforcement) สิ่งเร้าไม่จำเป็นต้องวางเงื่อนไขตอบสนองได้ทันที อาจเป็นปฏิกิริยาสะท้อนธรรมชาติ

2. กฎการลบพฤติกรรม (Extinction) การยับยั้งพฤติกรรมจากการวางเงื่อนไข เป็นการงดเสริมแรงจนพฤติกรรมที่เคยปรากฏหายไป

3. กฎการสลัฟพื้นพฤติกรรมธรรมชาติ (Spontatous Recovery) การตอบสนองด้วยการวางเงื่อนไขหายไป และปรากฏขึ้นใหม่ ด้วยการใช้สิ่งเร้าที่วางเงื่อนไข

4. กฎการสรุปความเหมือน (Generation) การสรุปหลักเกณฑ์โดยทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไข

5. กฎความแยกแยะ ความแตกต่าง (Discrimination) การแยกสิ่งของที่เป็นสิ่งเดียวกัน แต่คุณสมบัติต่างกัน (อรสิริ วงศ์สิริศร. 2540 : 35 – 36)

สรุปได้ว่า หลักในการสร้างแบบฝึก จะต้องกำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการจะฝึก ให้แน่นอนว่าจะฝึกอย่างไร ควรจัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ วิธีการฝึกควรคำนึงถึงความ

แตกต่างของแต่ละบุคคล ความสามารถ ลักษณะความพิการเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่เด็กมากที่สุด จะต้องมีการกำหนดอุปกรณ์ที่จะใช้ และกำหนดระยะเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรมที่จะทำการฝึก

ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

แบบฝึกที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. บทเรียนทุกเรื่องควรให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกมากพอ
2. การฝึกแต่ละครั้งควรฝึกเพียงแบบฝึกเดียว
3. ฝึกโครงสร้างใหม่กับสิ่งที่เรียนรู้แล้ว
4. สิ่งที่ทำให้ฝึกแต่ละครั้งควรเป็นแบบฝึกแบบอื่นๆ
5. คำพูดหรือเนื้อหาในแบบฝึก ควรเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน
6. แบบฝึกควรให้นักเรียนได้ใช้ความคิดด้วย
7. แบบฝึกควรมีหลายๆ แบบเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย
8. การฝึกควรฝึกในสิ่งที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

(Rivers. 1968 : 98 - 105)

นอกจากนี้แบบฝึกที่ดีควรมีลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. แบบฝึกนั้นต้องเป็นส่วนที่ เพิ่มเติมหรือเสริมจากบทเรียนปกติ
2. เป็นเครื่องมือที่เสริมทักษะแต่ต้องอาศัยการส่งเสริมและความเอาใจใส่

จากครูผู้สอนด้วย

3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน
4. วิธีใช้แบบฝึกปฏิบัติดังนี้
 - 4.1 ฝึกที่หลังจากเรียนรู้เรื่องนั้นๆ
 - 4.2 ฝึกซ้ำหลายๆ ครั้ง
 - 4.3 เน้นเฉพาะในเรื่องที่ผิด
5. แบบฝึกจะเป็นเครื่องมือวัดผลในการเรียนหลังจากจบบทเรียนแต่ละครั้ง

ละครั้ง

6. แบบฝึกควรให้เด็กสามารถเก็บรักษาไว้ใช้เป็นแนวทางทบทวน

ด้วยตนเองได้

7. แบบฝึกควรมีส่วนช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่างๆ ของเด็กได้
8. แบบฝึกควรจัดขึ้นนอกเหนือจากบทเรียนเพื่อให้เด็กได้ฝึกฝนอย่าง

เต็มที่

9. แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้ว จะเป็นการช่วยประหยัดเวลา และ

แรงงานให้กับครูรวมทั้งค่าใช้จ่าย (อรสุดา โค้วบัวนอาน. 2541 : 29)

สรุป ลักษณะของแบบฝึกหัดที่ดีนั้นมีความสำคัญต่อการนำไปสร้างแบบฝึก ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งลักษณะของแบบฝึกที่ดีควรสร้างขึ้นเพื่อฝึกสิ่งที่จะสอน และสอดคล้องกับทักษะที่จะต้องฝึก เนื้อหาควรเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน และเป็นสิ่งที่เด็กได้พบเห็นอยู่สิ่งที่จะฝึก แต่แต่ละครั้งควรเป็นแบบฝึกซ้ำๆ เข้าใจง่าย มีคำชี้แจงในการทำ มีลักษณะดึงดูดความสนใจของเด็กและไม่ใช้เวลาในการทำมากเกินไป

ขั้นตอนในการใช้แบบฝึกประกอบการสอน

ในการใช้แบบฝึกประกอบการสอนจะมีวิธีการทำ และเนื้อหาต่างๆ กัน จึงควรศึกษาให้เข้าใจโดยละเอียดและปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

1. การทำแบบฝึก ครูควรอธิบายวิธีการทำให้เข้าใจอย่างชัดเจน
2. การอ่านให้นักเรียนฟังควรอ่านโดยเว้นระยะให้เหมาะสม ไม่เร็วเกินไปและออกเสียงให้ชัดเจน

3. เมื่อตรวจแบบฝึกพบว่านักเรียนคนใดยังไม่เข้าใจและทำผิด ควรให้ทำแบบฝึกอีกครั้ง พร้อมอธิบายเพิ่มเติมให้เข้าใจยิ่งขึ้น (อรสุดา โค้วบัวนอาน. 2540 : 30)

ในการทำแบบฝึกหัดครูควรอธิบายพร้อมทั้งยกตัวอย่างให้นักเรียนดูก่อนเมื่อนักเรียนมีความเข้าใจดีแล้วจึงให้นักเรียนลงมือทำแบบฝึกหัด ที่ละแบบฝึกหัด ในกรณีที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดผิดครูจะต้องอธิบายให้นักเรียนฟังใหม่พร้อมทั้งยกตัวอย่าง ให้นักเรียนดูอีกครั้ง เพื่อสร้างความเข้าใจ แล้วให้ทำแบบฝึกหัดที่ผิดใหม่อีกครั้ง (นาทิ เกิดอรุณ. 2538 : 105)

สรุปขั้นตอนในการใช้แบบฝึกประกอบการสอน ครูควรอธิบายวิธีการทำแบบฝึกให้ชัดเจน และสาธิตในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่างเมื่อนักเรียนเข้าใจแล้วจึงให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ละแบบฝึกด้วยตนเอง ถ้ามีนักเรียนยังไม่เข้าใจครูควรอธิบายและสาธิตใหม่อีกครั้ง

ประโยชน์ของแบบฝึก

ในการสร้างแบบฝึกแต่ละแบบฝึกควรคำนึงถึงประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. เป็นส่วนเพิ่มหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนวิชาทักษะ เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครู เพราะแบบฝึกเป็นสิ่งที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ
2. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถที่ต่างกัน การที่ให้เด็กทำแบบฝึกที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จมากขึ้น
3. แบบฝึกที่ใช้เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง
4. แบบฝึกที่จัดทำเป็นรูปเล่มเด็กจะสามารถเก็บรักษาไว้ใช้เป็นแนวทาง เพื่อ

ทบทวนด้วยตนเองต่อไป

5. การให้เด็กทำแบบฝึกช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่างๆ ของเด็กได้ชัดเจนซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นๆ ได้ทันทั่วทั้งที่

6. แบบฝึกที่จัดทำขึ้นนอกเหนือจากที่อยู่ในบทเรียนแล้วจะช่วยให้เด็กได้ฝึกอย่างเต็มที่

7. แบบฝึกที่ได้จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้วจะช่วยให้ครูประหยัดเวลา และแรงงานในการที่จะต้องเตรียมแบบฝึกอยู่เสมอ

8. แบบฝึกช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะการจัดพิมพ์รูปเล่มที่แน่นอน ย่อมลงทุนต่ำกว่าที่จะพิมพ์ลงกระดาษไขทุกครั้ง และผู้เรียนสามารถบันทึก และมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองได้อย่างเป็นระบบ (อรสุตา โค้วบัวบาน. 2541 : 31 – 32)

สรุป แบบฝึกมีประโยชน์ในการฝึกทักษะความคงทน จากการที่เด็กทำซ้ำๆ หลายครั้ง แบบฝึกเป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียน ช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาของเด็กได้มากขึ้นทำให้สามารถแก้ปัญหาของเด็กได้ทันทั่วทั้งที่ นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูประหยัดเวลา แรงงาน และค่าใช้จ่ายในการทำแบบฝึกหัดแต่ละครั้ง ด้วยเหตุนี้การศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี จากการเตรียมความโดยใช้แบบฝึกกิจกรรมสร้างเพราะแบบฝึกจะช่วยให้เด็กเกิดทักษะ และมีความชำนาญในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีทั้งนี้เพราะเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายมักจะมีปัญหาในด้านของกล้ามเนื้อมัดเล็ก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แบบฝึก

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แบบฝึกสามารถสรุปได้ดังนี้

นที เกิดอรุณ ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการรับรู้ทางสายตาของเด็กในระดับก่อนวัยเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ที่ฝึกทักษะด้วยการเล่นเกม และการใช้แบบฝึก ผลปรากฏว่า สามารถพัฒนาความสามารถ ในการรับรู้ทางสายตาได้เพิ่มขึ้น และยังช่วยพัฒนาการด้านอื่นๆ คือ

1. ช่วยพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็ก
2. ช่วยพัฒนาการด้านสังคม ให้เด็กรู้จักที่จะอยู่ร่วมกัน
3. ช่วยพัฒนาการด้านอารมณ์ การใช้แบบฝึกจะช่วยให้เด็กมีสมาธิ

และประสบความสำเร็จด้านการทำงาน ทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น

4. ช่วยพัฒนาด้านสติปัญญา การใช้แบบฝึกเด็กจะต้องใช้ความคิด ตัดสินใจ และพิจารณาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นการฝึกความคิดของเด็ก (นที เกิดอรุณ . 2538 : 68 – 69)

อรสิริ วงศ์สิริศร ได้ศึกษาการวิเคราะห์แบบฝึกความพร้อมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ สำหรับเด็กปฐมวัย ผลปรากฏว่าควรเลือกแบบฝึกให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก และตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ (อรสิริ วงศ์สิริศร. 2540 : 85 – 86)

อรสุดา โคว์บัววนาน ได้ศึกษาเปรียบเทียบความพร้อมในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ ชั้นก่อนประถมศึกษา ระหว่างการเตรียมความพร้อมโดยใช้เกมและการเตรียมความพร้อมโดยใช้แบบฝึกประกอบ ผลปรากฏว่า เกม และกิจกรรมสามารถเป็นกิจกรรมที่นำมาใช้เตรียมความพร้อมในการอ่าน นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาด้านต่างๆ คือ

1. ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก เนื่องจากนักเรียนต้องรู้จัก หยิบ จับ โยง เส้น ขีดเขียน เครื่องหมายต่างๆ ที่ต้องใช้ความสัมพันธ์ระหว่างมือ และตา
2. ช่วยพัฒนาอารมณ์ การเล่นเกมจะช่วยให้นักเรียนมีความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลิน ส่วนแบบฝึกจะช่วยให้เด็กนักเรียนมีสมาธิดีขึ้น
3. ช่วยพัฒนาด้านสังคม ทำให้นักเรียนรู้จักการเล่นด้วยกัน ช่วยเหลือกัน มีน้ำใจ และสามารถปฏิบัติตามกฎกติกาของการเล่นเกมได้ ตลอดจนรู้จักปฏิบัติตามคำชี้แจงที่ให้ทำในแบบฝึก
4. ช่วยพัฒนาสติปัญญา ระหว่างที่นักเรียนเล่นเกม และทำแบบฝึก นักเรียนจะต้องใช้ความคิดในการตัดสินใจ และพิจารณาสิ่งต่างๆ ที่เป็นสิ่งเร้ารอบๆ ตัว นอกจากนี้ในช่วงที่ทำการทดลอง พบว่าแบบฝึกจะช่วยให้เด็กนักเรียนมีความจำระยะสั้นได้ดีกว่าเกม (อรสุดา โคว์บัววนาน. 2540 : 85 – 86)

สมมุติฐาน

1. เด็กที่ได้รับการฝึกศิลปะ และเด็กที่ได้รับการฝึกกิจกรรมบำบัดมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กสูงขึ้น
2. เด็กที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กับเด็กที่ได้รับการฝึกกิจกรรมบำบัด มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยเรื่อง " การศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย เนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี จากการเตรียมความพร้อมโดยใช้แบบฝึกหัดกิจกรรมศิลปะ " โดยใช้วิธี การวิจัยเชิงทดลอง (Experimentai Research) มีลำดับขั้นตอนการวิจัยดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. วิธีดำเนินการทดลอง
5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นเด็กชาย – หญิง อายุ 4 – 7 ปี ที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) ที่มีปัญหาด้านการเคลื่อนไหวของแขน มือ หรือนิ้วมือร่วมกัน ซึ่งกำลังเตรียมความพร้อมอยู่ในศูนย์ส่งเสริมและฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ ของมูลนิธิคริสเตียนเพื่อเด็กพิการ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) คือเด็กที่มีปัญหาด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย และการทรงตัวซึ่งเกิดจากความผิดปกติของสมอง เฉพาะส่วนที่ควบคุมการเคลื่อนไหว ซึ่งอาจเป็นการทรงตัว ทำให้เด็กไม่สามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของแขน ขา และร่างกายได้ อาจมีอาการเกร็ง หรือตัวอ่อนไม่มีแรง บางคนเป็นเพียงเล็กน้อย หรือเพียงบางส่วน เช่น เฉพาะแขน ขา ข้างเดียว หรือสองข้าง เป็นเด็กชาย – หญิงที่มีปัญหาด้านการเคลื่อนไหวของแขน มือ หรือนิ้วมือร่วมกัน อายุระหว่าง 4 – 7ปี ที่กำลังเตรียมความพร้อมอยู่ในศูนย์ส่งเสริมและฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ ของมูลนิธิคริสเตียนเพื่อเด็กพิการ จำนวน 12 คน เลือกโดยวิธี เฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และนำกลุ่มตัวอย่างที่ได้ ทั้ง 12 คน มาเลือกโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 7 คน และกลุ่มควบคุม 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า มีดังนี้

1. แผนการสอนโดยใช้แบบฝึกหัดกิจกรรมศิลปะ
2. แผนการฝึกกายภาพบำบัด และกิจกรรมบำบัด
3. แบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างและการหาคุณภาพของแผนการสอนโดยใช้แบบฝึกหัดกิจกรรมศิลปะ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. แผนการสอนโดยใช้แบบฝึกหัดกิจกรรมศิลปะเพื่อศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย เนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี ที่มีปัญหาด้านการเคลื่อนไหวของแขน มือ หรือนิ้วมือร่วมกัน มีขั้นตอนดังนี้
 - 1.1 ศึกษาคู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2540
 - 1.2 ศึกษาแผนการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษาชั้นเด็กเล็ก เล่ม 1 ของกรมวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2536
 - 1.3 ศึกษาแนวจัดกิจกรรม และสื่อการเรียนการสอน ระดับก่อนประถมศึกษาของกรมวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2539
 - 1.4 ศึกษาหนังสือจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กก่อนวันเรียน ของ สัตยา สายเชื้อ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาสงครณ พ.ศ. 2540
 - 1.5 ศึกษาหนังสือกิจกรรม และสื่อการสอน เพื่อฝึกทักษะพัฒนาการ และการเรียนรู้ ของพรพรพรรณ เหลืองสุวรรณ พ.ศ.2537
 - 1.6 นำความรู้ที่ได้จากการศึกษา มาจัดทำแบบฝึกหัดกิจกรรมศิลปะ เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย เนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี ที่มีปัญหาด้านการเคลื่อนไหวของแขน มือ หรือนิ้วมือร่วมกัน จำนวน 5 รายการ 40 แผน ได้แก่
 1. การปั้นแป้งโดหรือดินน้ำมัน เป็นการฝึกการทำงานของกล้ามเนื้อมัดเล็กบริเวณนิ้วมือ ฝ่ามือ ข้อมือ และด้านข้างของมือ ให้มีความแข็งแรง และมีการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กัน เช่น การปั้นเป็นก้อนกลม, ตัวหนอน, เส้นยาว, เป็นขด, รูปผลไม้, รูปสัตว์ และการพิมพ์แบบต่างๆ

2. สนุกกับกระดาษ เป็นการฝึกการทำงานของกล้ามเนื้อเล็ก บริเวณนิ้วมือ ฝ่ามือ ข้อมือ และ แขน ให้มีความแข็งแรง มีการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กัน เช่นการ ขยำกระดาษ, การขยำกระดาษไปจุ่มสี, การฉีกกระดาษเป็นชิ้นเล็กๆ, การฉีกกระดาษตามภาพ, การฉีกกระดาษปะภาชนะ, การปะกระดาษตามสี, การปะกระดาษตามรูปทรงเลขาคณิต และการปะกระดาษตามรูปทรงต่างๆ

3. สนุกกับสีน้ำ เป็นการฝึกการทำงานของกล้ามเนื้อเล็กบริเวณ นิ้วมือ ฝ่ามือ ข้อมือ และ แขน ให้มีความแข็งแรง มีการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กัน และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เช่นการบีบ ขยำ ฟองน้ำ สาลี หรือผ้า, การละเลงสี, การหยดสี, การเขียน ภาพด้วยฟองน้ำ, การเป่าสี, การพับกระดาษและรีดสี, การดึงเชือกสีที่เป็นแบบพิมพ์ และการ พิมพ์ภาพจากเศษวัสดุ

4. การตัดกระดาษ เป็นการฝึกการทำงานของกล้ามเนื้อเล็ก บริเวณนิ้วมือ ฝ่ามือ ข้อมือ และ แขน ให้มีความแข็งแรง มีการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กัน และ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เช่น การตัดกระดาษลายเส้นที่ขีดเส้นตรง, เส้นโค้ง, การตัด กระดาษลายเส้นที่ขีดเส้นตรง, เส้นโค้ง ไม่ขาดจากกัน, การตัดกระดาษรูปสี่เหลี่ยม, สามเหลี่ยม, ตามรูปภาพบ้าน, ต้นไม้ และสัตว์

5. การลากเส้นประ เป็นการฝึกการทำงานของกล้ามเนื้อเล็ก บริเวณนิ้วมือ (นิ้วโป้ง และนิ้วชี้) ฝ่ามือ ข้อมือ และ แขน ให้มีความแข็งแรง มีการเคลื่อนไหว ที่สัมพันธ์กัน และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เช่นการลากเส้นตามรอบประ, รูปทรง ต่างๆ, จากจุดที่กำหนดให้เป็นรูปภาพ, ไม่กำหนดจุดให้, ย้ายไปมา, รูปสามเหลี่ยม และรูป สี่เหลี่ยม

1.7 นำแผนการสอนโดยใช้แบบฝึกหัดกิจกรรมศิลปะ มาศึกษาดังนี้

1. ศึกษาจุดประสงค์ และขอบเขตของเนื้อหา
2. กำหนดโครงสร้างของการสอน โดยใช้แบบฝึกหัดกิจกรรมศิลปะ

ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผนการสอน

1. ศึกษาเนื้อหาในแต่ละเรื่อง
2. นำเนื้อหาในแต่ละเรื่องมาเรียงลำดับความยากง่ายแล้ว เขียนแผนการสอนเรื่องละ 4 แผน รวมทั้งสิ้น 40 แผน
3. วิเคราะห์จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ในเนื้อหาที่จะสอน
4. กำหนดความคิดรวบยอด
5. เตรียมสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
2. ขั้นสอน
3. ขั้นสรุป

ขั้นที่ 3 ขั้นประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรม
2. สังเกตการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
3. การทำแบบฝึก (ตารางการทดลองสอน)

1.8 นำแผนการสอนโดยใช้แบบฝึกหัดกิจกรรมศิลปะ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ 3 ท่าน (ในภาคผนวก ก) และมีความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมศิลปะ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา

1.9 ปรับปรุงแก้ไขแผนการสอนโดยใช้แบบฝึกหัดกิจกรรมศิลปะตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.10 นำแผนการสอนโดยใช้แบบฝึกหัดกิจกรรมศิลปะที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับเด็กเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย เนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี จำนวน 12 คน เป็นเวลา 1 สัปดาห์ เพื่อศึกษาปัญหาระหว่างระหว่างการใช้ เพื่อปรับปรุงแก้ไข

1.11 นำแผนการสอนโดยใช้แบบฝึกหัดกิจกรรมศิลปะที่ปรับปรุงแล้วไปใช้สอนจริงกับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย เนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี

2. แผนการฝึกกิจกรรมบำบัด ของศูนย์ส่งเสริมสมรรถภาพเด็กพิการ ของมูลนิธิคริสเตียนเพื่อเด็กพิการ (ในภาคผนวก ค)

3. แบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาแบบประเมินทักษะ เพื่อสำรวจพัฒนาการสำหรับเด็กร่างกายพิการเนื่องจากสมอง และเด็กที่บกพร่องทางสติปัญญาในระดับอายุทางพัฒนาการ 0 – 7 ปี ฉบับพุทธศักราช 2535 ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

3.2 ศึกษาแบบประเมินความสามารถด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ของสุจิตรา สุขเกษม 2537

3.3 ศึกษาแบบทดสอบวัดพัฒนาการประสานสัมพันธ์ระหว่างตา กับมือ ของเด็ก ของพรพรรณ พึ่งเพียร พ.ศ. 2542

3.4 เลือกแบบประเมินที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของงานวิจัยนี้ โดยผู้วิจัยใช้แบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ของคุณสุจิตรา สุขเกษม เพื่อใช้เป็นแบบประเมิน จำนวน 8 เรื่อง 40 ข้อ

โดยมีส่วนประกอบของแบบประเมินดังนี้

- ลักษณะทั่วไปของแบบประเมิน
- เวลาที่ใช้ในการประเมิน
- การเตรียมการประเมิน
- การดำเนินการประเมิน
- แบบบันทึกคะแนน (ในภาคผนวก ค)

3.5 นำแบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กที่ปรับปรุงแล้ว ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และคัดเลือกแบบประเมินที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.66 – 1 ไปใช้ ประเมินกับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย เนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4–7 ปี จำนวน 30 ข้อ โดยให้คะแนนข้อที่ทำผ่าน ข้อละ 1 คะแนน ข้อใดทำไม่ผ่าน หรือทำไม่ได้ให้ ข้อละ 0 คะแนน (ภาคผนวก ข)

3.6 จัดทำแบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กฉบับสมบูรณ์ จำนวน 8 เรื่อง 30 ข้อ เพื่อใช้เป็นแบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กในการ วิจัยครั้งนี้

วิธีดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยจะดำเนินการทดลองตามแผนการทดลอง แบบ Randomized Control Group Pretest – Posttest Desing (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2528 : 219 - 230) ดังนี้

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	ก่อนสอน	ทดลอง	หลังสอน
ER	T ₁	X	T ₂
EC	T ₁	-	T ₂

X แทน แบบฝึกหัดกิจกรรมศิลปะ (Treatment)

T₁ แทน การทดสอบก่อนการทดลอง (Pre - test) โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

T₂ แทน การทดสอบหลังการสอน (Post - test) โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

C แทน กลุ่มควบคุม (Control Group)

E แทน กลุ่มทดลอง (Experimental Group)

2. ขั้นตอนการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ดังนี้

2.1 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยติดต่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารของมูลนิธิคริสเตียนเพื่อเด็กพิการ เพื่อเก็บข้อมูล

2.2 ทำการประเมิน ก่อนการทดลอง (Pre - test) ด้วยแบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก กับกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

2.3 กลุ่มทดลอง สอน โดยใช้แบบฝึกกิจกรรมศิลปะ ตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนกับกลุ่มทดลอง และใช้เวลาในการทดลอง 2 เดือนๆ ละ 4 สัปดาห์ๆ ละ 5 วันๆ ละ 40 นาที (ภาคผนวก ค)

2.4 กลุ่มควบคุม สอน โดยใช้แบบฝึกกิจกรรมบำบัด ตามตารางการฝึกกิจกรรมบำบัดของศูนย์ส่งเสริมฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ ของมูลนิธิคริสเตียนเพื่อเด็กพิการ

2.5 ทำการประเมิน หลังการทดลอง (Post - test) ด้วยแบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กชุดเดิม

2.6 นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กทั้ง 2 กลุ่ม มาวิเคราะห์ โดยวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่ามัธยฐาน (Median) หมายถึง ค่าคะแนนที่อยู่ตรงกลางกลุ่มเมื่อคะแนนของข้อมูลเรียงไว้ตามลำดับไว้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 147)

1.2 หาค่าเบี่ยงเบนควอร์ไทล์ (Qudrtile Deviation)(พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 147)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (บุญเชิด ภิญโญ อนันตพงษ์. 2527 : 69)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กก่อน และ หลังการทดลองของเด็กทั้งสองกลุ่มโดยใช้ The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test (นิภา ศรีไพโรจน์. 2528 : 94)

3.2 เปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กระหว่างกลุ่ม ทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้ The Mann – Whitney U Test (นิภา ศรีไพโรจน์. 2533 : 120)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงเสนอสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

Mdn แทน ค่ามัธยฐาน

QD แทน ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์

T แทน ค่าสถิติใช้พิจารณาในการทดสอบของวิลคอกสัน

(Wilcoxon Matched Pairs – Signed Ranks Test)

U แทน ค่าสถิติใช้พิจารณาในการทดสอบของแมน – วิทนี

(The Mann Whitney U Test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความ

ความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี กลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะ ก่อนและหลังการทดลอง ปรากฏผลดังตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี กลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะ ก่อนและหลังการทดลอง กับกลุ่มควบคุม ที่ได้รับการฝึกกิจกรรมบำบัด ก่อนและหลัง

กลุ่ม	N	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		T
		Mdn	QD	Mdn	QD	
กลุ่มควบคุม	5	7	1	7	1	0**
กลุ่มทดลอง	7	7	1	17	1	0**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 แสดงว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี กลุ่มทดลองคือ กลุ่มที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะ กับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการฝึกกิจกรรมบำบัด มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง ปรากฏผลดังตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง

กลุ่ม	ค่าสถิติ			
	N	Mdn	QD	U
ควบคุม	5	2.5	1	1.99*
ทดลอง	7	9.5	1	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 แสดงว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี กลุ่มทดลองคือ กลุ่มที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะ กับกลุ่มควบคุม คือ กลุ่มที่ได้รับการฝึกกิจกรรมบำบัด มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี เด็กที่ได้ฝึกกิจกรรมศิลปะมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กสูงกว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี ที่ได้ฝึกกิจกรรมบำบัด

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี ซึ่งจะเป็นแนวทางให้ครูผู้ดูแลเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) ในการนำวิธีการที่เหมาะสมไปใช้ในการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก ตลอดจนประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย อันจะส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการเขียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถ ในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7ปี จากการเตรียมความพร้อมโดยใช้แบบฝึกหัดกิจกรรมศิลปะ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.)อายุ 4 – 7ปี ที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะ กับเด็กที่ได้รับการฝึกกิจกรรมบำบัด

สมมุติฐาน

1. เด็กที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะ และเด็กที่ได้รับการฝึกกิจกรรมบำบัดมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กสูงขึ้น
2. เด็กที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กับเด็กที่ได้รับการฝึก กิจกรรมบำบัด มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเด็กชาย - หญิงอายุ 4 – 7 ปี ที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) ที่มีปัญหาด้านการเคลื่อนไหว ของแขน มือ หรือนิ้วมือร่วมด้วย ซึ่งกำลังเตรียมความพร้อมอยู่ในศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถภาพเด็กพิการของมูลนิธิคริสเตียนเพื่อเด็กพิการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) ที่มีปัญหาด้านการเคลื่อนไหว ของแขน มือ หรือนิ้วมือร่วมด้วย คือเด็กที่มีปัญหาด้านการเคลื่อนไหวร่างกายและการทรงตัวซึ่งเกิดจากความผิดปกติของสมองเฉพาะส่วนที่ควบคุมการเคลื่อนไหวซึ่งอาจเป็นการทรงตัวทำให้เด็กไม่สามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของแขน ขา และร่างกายได้ อาจมีอาการเกร็ง หรือ ตัวอ่อนไม่มีแรง บางคนเป็นเพียงเล็กน้อยหรือเพียงบางส่วน เช่น เฉพาะแขน ขา ข้างเดียว หรือสองข้าง เป็นเด็กชาย - หญิงที่มีปัญหาด้านการเคลื่อนไหว ของแขน มือ หรือนิ้วมือร่วมด้วย อายุระหว่าง 4 – 7 ปี ที่กำลังเตรียมความพร้อมอยู่ในศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถภาพเด็กพิการของมูลนิธิคริสเตียนเพื่อเด็กพิการ จำนวน 12 คน เลือกโดยวิธี เจาะจง (Purposive Sampling) และนำกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทั้ง 12 คน มาเลือกโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 7 คน และกลุ่มควบคุม 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า มีดังนี้

1. แผนการสอนโดยใช้แบบฝึกหัดกิจกรรมศิลปะ
2. แผนการฝึกกายภาพบำบัด และกิจกรรมบำบัด
3. แบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

การดำเนินการทดลอง

1. ขั้นก่อนทดลอง ผู้วิจัยทำการประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กก่อนการทดลอง (Pre - test) โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กที่ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นแล้ว กับกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม เป็นเวลา 1 สัปดาห์
2. ขั้นดำเนินการทดลอง การทดลองครั้งนี้ เป็นการทดลองแบบ Randomized Control Pretest – Posttest Desing กลุ่มทดลองได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการฝึกกิจกรรมบำบัด โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอน ในกลุ่มทดลองเป็นเวลา 2 เดือนๆ ละ 4 สัปดาห์ๆ ละ 5 วันๆ ละ 40 นาที ตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม 2544 – 28 กุมภาพันธ์ 2544
3. ขั้นหลังการทดลอง ดำเนินการตามลำดับดังนี้
 - 3.1 ทำการประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กหลังการทดลอง (Post – Test) โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ชุดเดิม โดยทำการประเมินทั้งกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มควบคุมระหว่างวันที่ 5 – 9 มีนาคม 2544
 - 3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก มาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ซึ่งแยกวิเคราะห์ดังนี้

1. ทดสอบความแตกต่างของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี ที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะ ก่อนหลังการทดลองโดยการทดสอบของ วิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test)
2. ทดสอบความแตกต่างของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี ที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะ ภายหลังการทดลอง โดยการทดสอบ แมน – วิทนี ยู (The Mann – Whitney U Test)

สรุปผลการค้นคว้า

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี หลังจากรับการฝึกกิจกรรมศิลปะ กับกิจกรรมบำบัด มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

2. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี หลังจากรับการฝึกกิจกรรมศิลปะ กับกิจกรรมบำบัด มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก แตกต่างกับกับ เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี ที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยการฝึกกิจกรรมศิลปะ ทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กดีกว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปีที่ได้รับการฝึกกิจกรรมบำบัด

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมศิลปะ ที่มีต่อความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี ปรากฏผลดังนี้

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะ กับได้รับการฝึกกิจกรรมบำบัด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 โดยการฝึกกิจกรรมศิลปะ ทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กดีกว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปีที่ได้รับการฝึกกิจกรรมบำบัด แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมศิลปะ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี สอดคล้องกับงานวิจัยของ คาร์เตอร์ และมิลเลอร์ (Carter and Miller. 1971 : 245 – 252) ได้ทำการศึกษาพบว่า กิจกรรมศิลปะทำให้เด็กรู้จักตนเอง มีประสบการณ์เพิ่มขึ้น ความสัมพันธ์ของตาและกล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ อุ้งมือ ฝ่ามือ ข้อมือดีขึ้น มีระยะความสนใจมากกว่าเดิม และเด็กยังสามารถถ่ายทอดจินตนาการของเขาออกมาด้วยการใช้กิจกรรมศิลปะอีกด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ มัทนี เกษกมล (ม.ป.ป. 189 - 190) กล่าวว่า กิจกรรมศิลปะ มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กอย่างยิ่ง เพราะขณะที่เด็กกระทำกิจกรรมศิลปะ เด็กได้พัฒนาทางกาย โดยการปฏิบัติด้วยมือให้สัมพันธ์กับการมองเห็น ซึ่งในการพัฒนา

กล้ามเนื้อมัดเล็กที่สำคัญคือการพัฒนานิ้วมือ ถือเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับความสามารถของเด็ก ยิ่งเด็กได้มีโอกาสใช้มือได้คล่องแคล่วเพียงใด ย่อมจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา

2. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะ แตกต่างกับกับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี ที่ได้รับการฝึกกิจกรรมบำบัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 จากการวิจัยพบว่าการฝึกกิจกรรมศิลปะ ช่วยส่งเสริมให้เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากศิลปะเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถและมีส่วนสำคัญกับพัฒนาการของเด็ก ทั้งยังช่วยให้กล้ามเนื้อและตาสัมพันธ์กัน ผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ ส่งเสริมความคิดอิสระ ความคิดจินตนาการ การรู้จักการทำงานด้วยตนเอง และยังนำไปสู่การเรียนรู้ เขียน อ่าน (พรมารินทร์ สุทธิจิตตะ. 2529 : 37) และซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา สุขเกษม ที่ทดลองการจัดกิจกรรมศิลปะที่มีต่อความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปฐมวัย พบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปฐมวัย ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะที่มีต่อความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (สุจิตรา สุขเกษม. 2538 : 67)

3. คุณประโยชน์ต่อเด็ก การได้แสดงออกโดยใช้ประสาทสัมผัส นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเด็ก เพราะการได้ใช้ประสาทสัมผัสจะช่วยให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับโลกที่เขาอยู่และประโยชน์อื่นอีกมากมายเช่น

3.1 การช่วยเหลือตนเอง การเก็บวัสดุ และของใช้ไว้ในที่ที่เด็กสามารถหยิบเอามาใช้ และเก็บเข้าที่ได้เองจะช่วยกระตุ้นให้เด็กรู้จักช่วยตนเองทันทีทันควัน

3.2 ความซาบซึ้งในความงาม ระหว่างที่เด็กได้ฝึกกิจกรรมศิลปะ เด็กจะพูดคุยหรือสนทนากับเพื่อนข้างเคียงหรือครู การพูดของเด็กนับว่าเป็นการแสดงออกของความรู้สึกซาบซึ้งในความงามของผลงาน และพัฒนาการทางด้านภาษา ซึ่งควรส่งเสริมด้วยการชมวิจารณ์ หรือกระตุ้นให้เด็กได้บรรยายภาพนั้น เพื่อช่วยให้เด็กรู้สึกภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง

3.3 การระบายอารมณ์ การแสดงออกทางศิลปะนับเป็นวิธีหนึ่งในการระบายความรู้สึกของเด็ก การที่เด็กได้ใช้นิ้วเลอะสีไป มา ใช้มือทุบแป้งโด หรือดินน้ำมัน เป็นการผ่อนคลายอารมณ์ของเด็ก สังเกตจากใบหน้าของเด็กจะเต็มไปด้วยรอยยิ้ม ซึ่งแสดงออกถึงความภาคภูมิใจ ความเชื่อมั่นของตนเอง

3.4 การมีสมาธิ การที่เด็กได้ฝึกกิจกรรมศิลปะ ทำให้เด็กมีสมาธิมากขึ้น เช่นนั่งได้นาน มีความละเอียดอ่อนในการทำกิจกรรมแต่ละประเภท เมื่อเกิดสมาธิแล้ว จะทำให้มองเห็นสิ่งต่างๆ ได้ลึกซึ้ง ช่วยให้เชื่อมั่นในตนเองถึงศักยภาพและความสามารถที่มีอยู่

3.5 การมีคุณธรรม และจริยธรรม แรกๆ เด็กๆ ไม่รู้จักการแบ่งปัน การเสียสละ การยอมรับ หรือการแลกเปลี่ยน เพราะคิดว่าสิ่งของที่ตนมีอยู่ หรือครอบครองจะเป็นของตนเสมอไป ใครจะมาขอ ขอยืม หรือแลกเปลี่ยน จะไม่ยอมทันที แต่เมื่อเด็กได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะแล้ว เด็กเริ่มรู้ว่าจะต้องมีการแบ่งปัน การเสียสละ การแลกเปลี่ยน ความรัก ความสามัคคี เอื้ออาทรต่อ มีระเบียบวินัย มีเมตตา อดทน ซื่อสัตย์ ไม่เห็นแก่ตัว

3.6 การพูดขัดถ้อยขัดคำ ระหว่างที่เด็กได้ฝึกกิจกรรมศิลปะ เด็กจะพูดคุยหรือสนทนากับเพื่อนข้างเคียงหรือครู ในสิ่งที่ตนเองได้ฝึกอยู่ เช่น สีต่างๆ อุปกรณ์ต่างๆ เมื่อพูดไม่ชัด ครูจะกระตุ้นให้เด็กได้พูดชัดขึ้น เช่นพูดซ้ำๆ เด็กก็ได้พยายามที่จะพูดให้ชัดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติวรรณ อมาตยกุล พบว่า การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กเคลื่อนไหวอย่างว่องไวมีความสัมพันธ์อย่างมากกับการพูดชัดถ้อยชัดคำ และความคิดอันฉับไวของเด็กอีกด้วย(เกียรติวรรณ อมาตยกุล. 2529 : 11)

สรุปได้ว่ากิจกรรมศิลปะที่ใช้ในงานวิจัยนี้ได้แก่ การปั้น การขยำกระดาษ การฉีกกระดาษ การสลัดสี การพิมพ์ภาพ การดึงเชือกสี และการลากเส้นต่างๆ จะช่วยในการพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก ของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) เพราะเด็กได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้เด็กเกิดทักษะและจะช่วยให้เด็กมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก และฝึกประสาทสัมผัสระหว่างตากับมือได้ดีขึ้น การใช้กิจกรรมศิลปะเป็นสื่อนับเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทาง ร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจของเด็กเพื่อเตรียมความพร้อมในการเขียนต่อไป

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ(ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี ที่เข้าร่วมการฝึกกิจกรรมศิลปะนอกจากส่งผลถึงความพร้อมทางด้านร่างกายคือ กล้ามเนื้อมัดเล็กแล้วยังส่งผลไปถึงทักษะที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประสาทสัมผัส การสังเกต การฟัง การทำตามคำสั่ง การคิด จินตนาการ การใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเรียนรู้ต่อไป

3. การจัดกิจกรรมศิลปะโดยใช้สื่อ อุปกรณ์ หรือการเปลี่ยนสถานที่ในการทำกิจกรรม เช่น การนั่งที่พื้นห้อง หรือออกนอกห้อง สามารถทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ สนุกสนาน มีความพึงพอใจ และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี ตลอดจนมีความประสงค์ที่จะทำกิจกรรมครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ในช่วงปฐมวัยเป็นระยะที่เด็กกำลังพัฒนาอย่างรวดเร็ว ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้รับการปฏิบัติกิจกรรมกับวัตถุที่อยู่รอบตัว โดยให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมกับวัตถุที่อยู่รอบตัวจะทำให้เกิดเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมตรงกับชีวิตประจำวัน และความสนใจของเด็ก เช่น การปั้น การขยำกระดาษ การฉีกกระดาษ การระบายสี การตัดกระดาษ ด้วยกรรไกร รวมทั้งการใส่เสื้อผ้า การติดกระดุม เป็นต้น ซึ่งส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการของเด็กได้อีกด้วย (สุจิตรา สุขเกษม. 2538 : 73)

2. การเลือกกิจกรรมศิลปะ ควรยึดถือจุดประสงค์ของกิจกรรมตามความเหมาะสมและความสนใจของเด็ก เช่น เมื่อนำกิจกรรมศิลปะไปใช้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย เนื่องจากสมองพิการ(ซี.พี.) ควรเป็นกิจกรรมศิลปะที่พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก เข้าใจง่าย ไม่สับสน เริ่มต้นด้วยกิจกรรมง่ายๆ แล้วค่อยๆ ยากขึ้น เช่น การคลึง นวด ขยำ ทูบ ไปจนถึงการระบายสี การลากเส้นต่างๆ เพื่อให้เด็กเกิดความพร้อมในการกล้ามเนื้อในการขีดเขียนต่อไป

4. ครูควรจะปรับกิจกรรมและใช้สื่อ อุปกรณ์ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นได้ หรือนำสิ่งที่ใช้แล้วกลับมาใช้อีก เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กได้เท่าเทียมกันในทุกสภาพท้องถิ่น

4. การเลือกใช้อุปกรณ์ต่างๆ ควรคำนึงถึงความปลอดภัย ความคงทน และใช้อุปกรณ์ที่ไม่เหมือนกัน เพื่อส่งเสริมการแข่งขันในการใช้อุปกรณ์ เช่นกลุ่มหนึ่งใช้สีเหลือง กับกลุ่มที่ใช้สีแดง เมื่อเสร็จแล้วให้มาแลกสีกันใช้

5. การเปลี่ยนสถานที่ในการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะ เช่น ใต้ต้นไม้ สนามหญ้า ช่วยให้เด็กมีความสนใจ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม มีความสนุกสนาน ต้องการจะปฏิบัติกิจกรรมศิลปะในครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. กิจกรรมศิลปะที่จัดให้เด็กเป็นการส่งเสริมความสามารถด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กโดยตรง ยังสามารถนำทักษะความรู้ด้านอื่นๆ มาประกอบการสอนกิจกรรมศิลปะเพื่อให้เกิดประโยชน์เพิ่มมากขึ้น เช่นวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย สังคม ฉะนั้นจึงควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของกิจกรรมวิชาเหล่านี้กับกิจกรรมศิลปะ

2. ควรมีการศึกษารายละเอียดของการจัดกิจกรรมศิลปะที่มีต่อการพัฒนาการด้านอื่นๆ ภาษา อารมณ์ และสังคม ของกลุ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษเช่น เด็กที่มีปัญหาในด้านพฤติกรรม (ออทิสติก) เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หรือเด็กที่มีความพิการซ้อน เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบของการใช้ทักษะด้านพลศึกษา เข้ามามีส่วนในการจัดกิจกรรมศิลปะ ที่มีต่อพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก สติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ ภาษา อารมณ์ และสังคม ของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.)

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. แนวการจัดกิจกรรม และสื่อการเรียนการสอนระดับก่อน ประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2529.
- กรมสามัญศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. หนังสืออ่านประกอบเพื่อดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยโรงเรียน. กรุงเทพฯ : กองการศึกษาเพื่อคนพิการ, 2543. อัดสำเนา
- กรรณิการ์ สุขบท. ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติ ปัญญาระดับเรียนได้ เชาวปัญญา 50 – 70 ที่ฝึกโดยใช้เกมการฝึกกล้ามเนื้อมัด เล็ก. ปรินญาณินพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- กรวิภา สรรพกิจจานง. ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึก กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบชี้แนะ และแบบอิสระ. ปรินญาณินพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์. “แนวทางการสอนภาษาไทย”, เอกสารนิเทศการศึกษา. หน้า 7 หน่วย ศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ : กรมฝึกหัดครู, 2541.
- กิตติศักดิ์ อุบล. ความถนัดทั่วไปของนักเรียนมัธยมศึกษาที่พิการทางกาย. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- เกศินี นิสสัยเจริญ. “การสอนศิลปะ สำหรับเด็กเล็ก”, เอกสารการฝึกอบรม ผดด. รุ่นที่ 12. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. โรงเรียนนี้โอหิวแมนนิส. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2529.
- โกเมธ ปิ่นแก้ว. การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการจัดกิจกรรม นันทนาการในสถานศึกษา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัด สำเนา.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2541.
- _____. สำนักงาน. คู่มือครู : การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับครูผู้สอนระดับก่อน ประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ, ม.ป.ป.
- _____. สำนักงาน. โครงการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็ก ปกติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539.
- _____. สำนักงาน. แนวทางการจัด และประเมินผลความร่วมมือในการเรียน. กรุงเทพฯ : ชุติ มาการพิมพ์, 2528.

- _____ . สำนักงาน. แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เล่ม 1 – 2. กรุงเทพฯ : กอง
วิชาการ, 2531.
- คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคน
พิการ พ.ศ. 2534. กรุงเทพฯ : กรมประชาสงเคราะห์, 2534.
- คหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย, สมาคม. พัฒนาการเด็ก. กรุงเทพฯ : วิบูลย์การพิมพ์,
2525.
- จิตทนายวรรณ เดือนฉาย. ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
ศิลปะวาดภาพนอกห้องเรียน. ปรินญาณิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.
- ฉันทนา ภาคบงกช. “ การศึกษาปฐมวัยศึกษาในอนาคต”, ในเอกสารการสอนชุดวิชาสัมมนา
การศึกษาปฐมวัย หน่วยที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2527.
- ชไมমন ศรีสุรักษ์. การศึกษาความสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
ศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบวางแผนปฏิบัติทบทวน และแบบปกติ. ปรินญาณิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- ชัยณรงค์ เจริญพานิชย์. กิจกรรมศิลปะเด็กอนุบาล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรสัมพันธ์,
2533.
- นที เกิดอรุณ. การเปรียบเทียบความสามารถในการเรียนรู้ทางสายตาของเด็กระดับก่อนวัย
เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่ฝึกทักษะด้วยการเล่นเกม และการใช้แบบฝึก.
ปรินญาณิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.
อัดสำเนา.
- นพพร แซ่เลื่อง. การพัฒนาความรู้สึกที่มีต่อตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะ
สร้างสรรค์ แบบครูเน้นคุณค่าในตัวเด็ก. ปรินญาณิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- นิภา ศรีไพโรจน์. สถิติอนุพาราเมติก. กรุงเทพฯ : โอเดียน สโตร์, 2528 .
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธี. กรุงเทพฯ : โอเดียน
สโตร์, 2527.
- บุญเทียม วัฒนธำรงค์, ปราณี ภานุภาส, จงรัก อินทร์เสวก. การสร้างรูปแบบการฟื้นฟู
สมรรถภาพ และส่งเสริมการดูแลตนเองแบบบูรณาการแก่ผู้ป่วยเสพติดวันรุ่น. นนทบุรี
: กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 2541.
- ประณต คำจิณ. จิตวิทยาเด็ก. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- ปรานีพันธ์ จารุวัฒนพันธ์. การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการจัดการศึกษา

- โรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนทางไกล สำหรับคนพิการทางการมองเห็น. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา. พรมารินทร์ สุทธิจิตตะ. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนการสร้างภาพโดยใช้ และไม่ใช่รูปเรขาคณิตเป็นสื่อ. วิทยานิพนธ์. ค.บ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- พรรณี ช.เจนจิต. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : อัมรินทร์การพิมพ์, 2528.
- พีระพงษ์ กุลพิศาล. สมองลูกพัฒนาได้ด้วยศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี, 2538.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : เจริญผล, 2531.
- ภาวณี เศรษฐวงศ์สิน. การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยการพูด กับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ. ปรินูญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.
- มัทนี เกษกมล. ปรัชญาการศึกษาตามแบบของชุกอมลินสกี. กรุงเทพฯ : สหสารการพิมพ์, ม.ป.ป.
- มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ. คู่มือป้องกันความพิการ. กรุงเทพฯ : กรมประชาสัมพันธ์, 2538.
- มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการ. ความรู้เกี่ยวกับความพิการทางการเคลื่อนไหว และ การศึกษา. นนทบุรี : มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการ, 2540. อัดสำเนา.
- เยาวพา เตชะคุปต์. กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2528.
- รัชณี รัตน. ผลของการใช้กิจกรรมจากชุดให้ความรู้แก่ผู้ปกครองที่มีต่อความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ของเด็กปฐมวัย. ปรินูญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ราศรี ทองสวัสดิ์. เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : ชมรมไทย – อิสลาเอล, 2523.
- _____. "แนวคิดในการเตรียมความพร้อม", รักรุก. ฉบับที่ 39. เมษายน. 2539.
- เรวัต ผ่องสุวรรณ. ความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของเด็กพิการ ณ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ อำเภอบางปะเตาะ จังหวัดสมุทรปราการ. ปรินูญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- เลิศ อานันทนะ. เทคนิควิธีสอนศิลปะ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- วราภรณ์ รักวิจัย. เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง กิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตร และการสอน คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ม.ป.ป.
- วรุณี นวลจันทร์. ผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบต่อเติมผลงานที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย. ปรินูญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

- ศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. ศิลปศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาสาร, 2526.
- วิลาวัณย์ เผือกพวง. พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อความมีระเบียบวินัย และความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของระดับปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์สร้างสรรค์(ศิลปศึกษา). ปรินญา นิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- ศรีนทร วิหะสิรินันท์. การพัฒนาแบบแผนการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน. วิทยานิพนธ์ คม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- สมใจ ตั้งนิกร. ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยในโครงการอนุบาลชนบท ที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แตกต่างกัน. ปรินญา นิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- สัจฉลักษณ์ สุวรรณรัตน์. คู่มือการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะเด็ก : ชั้นอนุบาล 1. ชลบุรี : โรงเรียนอนุบาลชลบุรี สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2533.
- สัตยา สายเชื้อ. กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2541.
- สามัญศึกษา, กรม. หน่วยศึกษานิเทศก์. การประเมินทักษะเพื่อสำรวจพัฒนาการสำหรับเด็กวัย 0 – 7 ปี. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา, 2535.
- สุจิตรา สุขเกษม. ผลของการจัดกิจกรรมศิลปะที่มีต่อความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปฐมวัย. ปรินญา นิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- สุนีย์ ธีรดาการ. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด, 2523.
- สุพัชรา ชัมเจริญ. สมรรถภาพทางกายสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมอง. กรุงเทพฯ : พรินท์กรุป, 2537.
- สุวรรณณี สิริเลิศระกุล. ความคิดแอนมินิสติกในเด็กอายุ 4 – 11 ปี. ปรินญา นิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- องค์กร อันธมพรพรย และคนอื่นๆ. “กิจกรรมสร้างสรรค์เสริมลักษณะนิสัยเด็กปฐมวัยด้านศิลปะ” ในเอกสาร การสอนชุดวิชาการสร้างเสริมลักษณะนิสัยระดับปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 1 – 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2526.
- อดิศักดิ์ เพิ่มพวง. ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกจากการ์ตูนโครงร่างแตกต่างกัน. ปรินญา นิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- อรพรรณ วัฒนวรรณ. กิจกรรมบำบัด. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์, 2530

- อรสิริ วงศ์สิริศร. การวิเคราะห์แบบฝึกความพร้อมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย. ปริญญาโท. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- อรสุดา ไคว่บัวนอาน. การศึกษาเปรียบเทียบความพร้อมในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ ชั้นก่อนประถมศึกษาระหว่างการเตรียมความพร้อมโดยใช้เกมและการเตรียมความพร้อมโดยใช้แบบฝึก. ปริญญาโท. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.
- เอี่ยมพร สัมมาทิพย์. กิจกรรม และสื่อการสอนเพื่อฝึกทักษะพัฒนา และการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537
- Anderson, Paul S. and Lapp Diane. Language Skills in Elementary Education. 4 rd ed New York : Mac millian. Publishing co: Inc, 1979.
- Baker. Z .W. The Language Arts the Child and the Teacher. San Francisco : Pearson Publishers, 1955.
- Carter, D. and K. Miller. "Creative Art for Minimally Brain Injured Children," Academic Therapy. 245 – 252; March, 1 1971.
- Fisher. C . J and C. A. Terry. Children's Language and the Language Art. New York: Mc Gram – Hill Company, 1977.
- Folk. E. M " letter to English Children's", Eseperiencea. Elementary English Review. 18 : 77 – 82 ; March, 1941.
- Hildebrand, Verna. Guiding Young Children. New York: Macmillan, Publishing, 1975.
- Hildreth. Gertrude. Learning of the R"S Minneapolis Education Publisher Mc. , 1956.
- Peterson, Helen thongs. Kindergarten :The Hey to Child Growth. New York : Exposition Press, 1958.
- Rivers, M. Wilma. Teaching Foreign Language "skills. Chicago : The University of Chicago Press, 1968.

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. อาจารย์อุรุดา สดมี ผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษาพิเศษขอนแก่น
2. อาจารย์สมศักดิ์ เพชรแผ่ศรี อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนศึกษา
สงเคราะห์บางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
3. นางสาวดวงเดือน จินดาดวง นักกายภาพบำบัด มุลนิธิคริสเตียน
เพื่อเด็กพิการ

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)

ข้อ ที่	รายการทดสอบ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ									IOC
		คนที่ 1			คนที่ 2			คนที่ 3			
		+1	0	-1	+1	0	-1	+1	0	+1	
5.	<u>ทักษะการวาดภาพและระบายสี</u>										
	5.1 ระบายสีรูปทรงขนาดใหญ่ และแบบอิสระตามที่กำหนด เช่น ผลไม้ สัตว์ ผัก สิ่งของ หรือ Δ $\square$ $\bigcirc$	/			/			/			0.66
	5.2 เขียนรูปภาพที่มีส่วนประกอบหรือไม่มีส่วนประกอบแต่พอเข้าใจความหมายบ้าง	/			/			/			0.66
6.	<u>ทักษะในการขีดเขียน</u>										
	6.1 จับดินสอด้วยนิ้วมือ	/			/			/			0.66
	6.2 การลากเส้นตามรอยประแนวตั้ง $\downarrow$ $\uparrow$	/			/			/			0.66
	6.3 การลากเส้นตามรอยประแนวนอน $\longrightarrow$ $\longleftarrow$	/			/			/			0.66
	6.4 การลากเส้นตามรอยประแนวเฉียง $\swarrow$ $\searrow$ $\nearrow$ $\nwarrow$	/			/			/			0.66
	6.5 การลากเส้นตามรอยประรูปทรงต่างๆ Δ $\square$ $\bigcirc$	/			/			/			0.66
7.	<u>การวาดเลียนแบบรูปทรงต่างๆ</u>										
	7.1 เลียนแบบรูป $\bigcirc$	/			/			/			1
	7.2 เลียนแบบรูป $ $	/			/			/			1
	7.3 เลียนแบบรูป ---	/			/			/			1
	7.4 เลียนแบบรูป +	/			/			/			1
	7.5 เลียนแบบรูป Δ	/			/			/			1
8.	<u>ลอกแบบตามรูปทรงต่างๆ</u>										
	8.1 ลอกแบบ $\bigcirc$	/			/			/			1
	8.2 ลอกแบบ $\square$	/			/			/			0.66
	8.3 ลอกแบบ Δ	/			/			/			0.66
	8.4 ลอกแบบ $\vee$	/			/			/			1
	8.5 ลอกแบบ —	/			/			/			1

ภาคผนวก ค

1. ตารางการทดลองใช้แบบฝึกหัดกิจกรรมศิลปะ
2. ตารางการฝึกกายภาพบำบัด และกิจกรรมบำบัด
3. แผนการสอนโดยใช้แบบฝึกหัดกิจกรรมศิลปะ
4. แบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก
5. แบบบันทึกคะแนนการวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก
วิธีวัด และเกณฑ์การตัดสิน

กำหนดการใช้แผนการสอนเรื่อง การศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย เนื่องจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี จากการเตรียมความพร้อมโดยใช้แบบฝึกหัดกิจกรรมศิลปะ

ตารางการทดลองใช้แบบฝึกกิจกรรมศิลปะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น อายุ 4 – 7 ปี ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ ของมูลนิธิคริสเตียนเพื่อคนพิการ

สัปดาห์ที่	วัน	เวลา	รายการกิจกรรมศิลปะ
1	จันทร์	09.00-09.30	การปั้นแป้งโด หรือดินน้ำมัน
	อังคาร	09.00-09.30	สนุกกับกระดาษ
	พุธ	09.00-09.30	สนุกกับสีน้ำสี
	พฤหัสบดี	09.00-09.30	การตัดกระดาษ
	ศุกร์	09.00-09.30	การลากเส้นประ
2	จันทร์	09.00-09.30	การปั้นแป้งโด หรือดินน้ำมัน
	อังคาร	09.00-09.30	สนุกกับกระดาษ
	พุธ	09.00-09.30	สนุกกับสีน้ำสี
	พฤหัสบดี	09.00-09.30	การตัดกระดาษ
	ศุกร์	09.00-09.30	การลากเส้นประ
3	จันทร์	09.00-09.30	การปั้นแป้งโด หรือดินน้ำมัน
	อังคาร	09.00-09.30	สนุกกับกระดาษ
	พุธ	09.00-09.30	สนุกกับสีน้ำสี
	พฤหัสบดี	09.00-09.30	การตัดกระดาษ
	ศุกร์	09.00-09.30	การลากเส้นประ
4	จันทร์	09.00-09.30	การปั้นแป้งโด หรือดินน้ำมัน
	อังคาร	09.00-09.30	สนุกกับกระดาษ
	พุธ	09.00-09.30	สนุกกับสีน้ำสี
	พฤหัสบดี	09.00-09.30	การตัดกระดาษ
	ศุกร์	09.00-09.30	การลากเส้นประ

สัปดาห์ที่	วัน	เวลา	รายการกิจกรรมศิลปะ
5	จันทร์	09.00-09.30	การปั้นแป้งโด หรือดินน้ำมัน
	อังคาร	09.00-09.30	สนุกกับกระดาษ
	พุธ	09.00-09.30	สนุกกับสีน้ำสี
	พฤหัสบดี	09.00-09.30	การตัดกระดาษ
	ศุกร์	09.00-09.30	การลากเส้นประ
6	จันทร์	09.00-09.30	การปั้นแป้งโด หรือดินน้ำมัน
	อังคาร	09.00-09.30	สนุกกับกระดาษ
	พุธ	09.00-09.30	สนุกกับสีน้ำสี
	พฤหัสบดี	09.00-09.30	การตัดกระดาษ
	ศุกร์	09.00-09.30	การลากเส้นประ
7	จันทร์	09.00-09.30	การปั้นแป้งโด หรือดินน้ำมัน
	อังคาร	09.00-09.30	สนุกกับกระดาษ
	พุธ	09.00-09.30	สนุกกับสีน้ำสี
	พฤหัสบดี	09.00-09.30	การตัดกระดาษ
	ศุกร์	09.00-09.30	การลากเส้นประ
8	จันทร์	09.00-09.30	การปั้นแป้งโด หรือดินน้ำมัน
	อังคาร	09.00-09.30	สนุกกับกระดาษ
	พุธ	09.00-09.30	สนุกกับสีน้ำสี
	พฤหัสบดี	09.00-09.30	การตัดกระดาษ
	ศุกร์	09.00-09.30	การลากเส้นประ

ตารางการฝึกกิจกรรมบำบัด
 ณ ศูนย์ส่งเสริมฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ ของมูลนิธิคริสเตียนเพื่อคนพิการ

วัน/เวลา	9.00 – 9.30	9.30 – 10.00	10.00 – 10.30	10.30 – 11.00	11.00 – 11.30	11.30 – 12.00
จันทร์	ฝึกการเดิน	ฝึกการใส่		ฝึกการนั่งด้วยอุปกรณ์	ฝึกการเข้า - ออก	
อังคาร	ฝึกกล้ามเนื้อมัดเล็ก	ฝึกการถอด		ฝึกการยืนด้วยอุปกรณ์	ฝึกการใส่	รับประทานอาหาร
พุธ	ฝึกการนั่งด้วยอุปกรณ์	การประดิษฐ์ต่างๆ	รับประทานอาหารว่าง	การกระตุ้นด้วย ไฟฟ้า	ธาราบำบัด	และพักผ่อน
พฤหัสบดี	การกระตุ้นด้วย ไฟฟ้า	ฝึกการเข้า - ออก		ฝึกการเดิน	ฝึกการถอด	
ศุกร์	ฝึกการยืนด้วยอุปกรณ์	ธาราบำบัด		ฝึกกล้ามเนื้อมัดเล็ก	การประดิษฐ์ต่างๆ	

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ อายุ 4 – 7 ปี ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี
 สัปดาห์ที่ 1 ครั้งที่ 1 เวลา 30 นาที เรื่อง การปั้นดินน้ำมัน หรือแป้งโด หน่วยย่อย การทาบ ขยำ นวด คลึง

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การเตรียมดินน้ำมันหรือแป้งโด เป็นการฝึกบังคับการทำงานกับกล้ามเนื้อมือให้แข็งแรงและมีการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กัน	- นักเรียนสามารถใช้กล้ามเนื้อมือบริเวณนิ้วมือฝ่ามือข้อมือ และด้านข้างของมือในการปั้นดินน้ำมันได้อย่างน้อย 3 ใน 5 ครั้ง - นักเรียนสามารถใช้กล้ามเนื้อมือบริเวณนิ้วมือ ฝ่ามือ ข้อมือ และด้านข้างของมือในการทาบดินน้ำมันหรือแป้งโดได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 ครั้ง	การเตรียมดินน้ำมันหรือแป้งโดให้เหมาะสมตามความพร้อมที่จะเป็นเป็นรูปทรงต่างๆ โดยวิธีการนวด ทาบ คลึง ขยำ	นำเข้าสู่บทเรียน ครู สนทนากับนักเรียน ถึงการปั้นดินน้ำมันหรือแป้งโด ก่อนที่จะปั้น มีขั้นตอนในการเตรียมดินน้ำมันอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ <u>ขั้นตอน</u> 1. ครู นำดินน้ำมัน หรือ แป้งโดให้นักเรียนดู พร้อมสาธิตการทาบดินน้ำมันโดยใช้บริเวณฝ่ามือ หรือกำมือแล้วใช้ด้านข้างทาบ อาจใช้ข้อมือด้านในทาบก็ได้ ทำซ้ำหลายๆ ครั้ง จนดินน้ำมันเริ่มแบน และนิ่ม (ใช้แป้งโดก็ได้) ทำสลับกัน อาจใช้มือเดียว หรือสองมือก็ได้ 2. ครู ให้นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมตามที่ครูสาธิตให้ดู 3. ครู ให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้	- ดินน้ำมัน - แป้งโด	- สังเกตความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมือ บริเวณนิ้วมือ ฝ่ามือ ข้อมือ และด้านข้างของมือ ในการทาบดินน้ำมันหรือแป้งโดได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 ครั้ง

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			4. ครู เริ่มทำกิจกรรมใหม่เป็นการขยำ และ นวดดินน้ำมัน หรือแป้งโด ใช้บริเวณฝ่ามือ และอุ้งมือ ทำประมาณ 10 ครั้ง จนดินน้ำมัน เริ่มนิ่ม เตรียมพร้อมที่จะปั้น 5. ครู ให้นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมตามที่ครู สาธิตให้ดู 6. ครู ให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติตาม กิจกรรมไม่ได้ 7. ครู สาธิตการคลึงดินน้ำมันโดยนำดินน้ำมันที่เตรียมจากการขยำ หรือนวดแล้วมาคลึง โดยใช้บริเวณฝ่ามือทั้งหมด และข้อมือ 8. ครู ให้นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมตามที่ครู สาธิตให้ดู 9. ครู ให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติตาม กิจกรรมไม่ได้ <u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรมทั้งหมด พร้อมให้ปฏิบัติ กิจกรรมซ้ำอีกครั้ง ติดต่อกันในการทูป ขยำ นวด คลึง ดินน้ำมัน หรือแป้งโด		- สังเกตความสามารถ ในการใช้กล้ามเนื้อมือ บริเวณฝ่ามือ และอุ้งมือ ในการขยำและนวด ดินน้ำมัน หรือแป้งโด ได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 ครั้ง - สังเกตความสามารถ ในการใช้กล้ามเนื้อมือ บริเวณฝ่ามือ และข้อมือ ในการคลึงดินน้ำมัน หรือ แป้งโด ได้ถูกต้อง 3 ใน 5 ครั้ง

- ให้นักเรียนใช้กล้ามเนื้อ บริเวณส่วนต่างๆ ได้ดีขึ้น

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 1 ครั้งที่ 1 เวลา 30 นาที เรื่อง สุนัขกับกระดาด หน่วยย่อย การย่ำกระดาด

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การย่ำกระดาดเป็นกา ผีกับจับ กล้ามเนื้อมือ ให้มีความแข็งแรง และมีการ เคลื่อนไหวที่ สัมพันธ์กัน	- นักเรียนสามารถใช้ กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือฝ่า มือและอุ้งมือ ในการย่ำ กระดาดได้ถูกต้องอย่าง น้อย 3 ใน 5 ครั้ง	การย่ำกระดาดที่เหลือ ใช้แล้วเช่นกระดาด หนังสือพิมพ์ สมุด โทรศัพท์กระดาดห่อ ของขวัญ นำมาขยำเป็น ของเล่นที่เป็นก้อนกลม ได้ ลักษณะก้อนลูก ตะกร้อแล้ว นำมาโยน เล่นได้ไม่เป็นอันตราย	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู สหทานักกับเรียนเกี่ยวกับกระดาดที่ อยู่ในบ้านที่เหลือใช้แล้วมีอะไรบ้าง ให้เด็ก เรียนช่วยกันตอบ ครู ให้คำแนะนำให้นักเรียนตอบไม่ได้ <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู นำกระดาดที่เหลือใช้มาเป็นตัวอย่าง ให้เด็กเรียนรู้ เช่น หนังสือพิมพ์ กระดาดห่อ ของขวัญ กระดาดไปสเตอร์ สมุดโทรศัพท์ อย่างละ 1 แผ่น 2. ครู สาธิตย่ำกระดาดโดยหยิบกระดาด ขึ้นมา 1 แผ่น แล้วคลี่ออกใช้บริเวณฝ่ามือ อุ้งมือและส่วนข้อมือทั้งหมด กำมือย่ำ กระดาด หลังจากนี้ใช้กระดาดอีกแผ่นหุ้ม กระดาดแผ่นแรกแล้วทำการย่ำกระดาดทับ ก่อนกระดาดก้อนแรก ทำอย่างนี้ไปเรื่อย ๆ จนได้ก้อนกระดาดที่ย่านาจดทำลูกบอล	- กระดาด หนังสือพิมพ์ - กระดาดห่อ ของขวัญ - กระดาด ไปสเตอร์ - สมุดโทรศัพท์ - ลูกบอล หรือ ลูกตะกร้อ	

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
		- นักเรียนสามารถใช้กล้ามเนื้อเล็กบริเวณนิ้วมือและข้อมือ ในการหยิบลูกบอลใส่ตะกร้าได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 ลูก	หรือลูกตะกร้อ ที่เป็นของจริง เท่าตัวอย่าง 5 ก่อน 3. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครูสาธิตให้ดู และครูให้คำแนะนำนักเรียนที่ปฏิบัติกิจกรรมยังไม่ได้ (ก่อนกระดาดที่ขยำอาจเล็กกว่าของจริงก็ได้) คนละที่ลูกก็ได้ 4. เมื่อได้ก่อนกระดาดที่ขยำเท่าลูกบอลแล้ว ครูเปลี่ยนกิจกรรมโดยให้นักเรียนหยิบลูกบอลใส่ลงตะกร้า 5. ครู อธิบายและสาธิตวิธีการโยนลูกบอลลงในตะกร้า 6. เมื่อนักเรียนเข้าใจแล้ว ครูทดลองให้นักเรียนฝึกปฏิบัติซ้ำ ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม และถามนักเรียนถึงวิธีการทำให้นักเรียนช่วยกันตอบ หลังจากนี้ครูนำผลงานของนักเรียนทุกคนไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น เพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจในการกระทำกิจกรรมครั้งต่อไป	- กระดาดที่ขยำเป็นลูกบอล - ตะกร้า 2 ใบ	- สังเกตความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ ในการหยิบลูกบอลใส่ตะกร้าได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 ลูก - สังเกตความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือและข้อมือ ในการหยิบลูกบอลใส่ตะกร้าได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 ลูก

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 1 ครั้งที่ 1 เวลา 30 นาที เรื่อง สุนัขกับสุนัข หน่วยย่อย การบีบ ขยำ ฟองน้ำ สาลี และผ้า

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การสนุกกับการเล่น ฟองน้ำ สาลี และผ้า เป็น การฝึกบังคับ การทำงาน ของกล้ามเนื้อ มือให้มีความ แข็งแรงและมี การเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กัน	- นักเรียนสามารถใช้กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ อัดมือ และฝ่ามือ ในการ ขยี้หรือผ้า ได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 ครั้ง	การนำฟองน้ำ สาลี และ ผ้าใส่ลงในอ่างน้ำแล้วใช้ มือบีบ ขยำ บีบ ให้น้ำ ออกมา ทำอย่างละ 4 - 5 ครั้ง	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับการบีบ ขยำ ฟองน้ำ สาลี และผ้า ให้นักเรียนช่วย กันตอบ ถ้านักเรียนตอบไม่ได้ ครูช่วยแนะนำ <u>ขั้นตอน</u> 1. ครู เตรียมอ่างน้ำใส่น้ำพอสมควร น้ำ ฟองน้ำ สาลี และผ้า ใส่ลงในอ่างน้ำ 2. ครู สาธิตให้นักเรียนดู โดยหยิบฟองน้ำขึ้น มาจากอ่างน้ำ แล้วใช้บริเวณฝ่ามือ และอุ้งมือ ทั้งหมด ขยำฟองน้ำให้น้ำออกมาโดยใช้มือ เดียว หรือสองมือก็ได้ ทดซ้ำ 4 - 5 ครั้ง (อาจเปลี่ยนเป็นสาลี หรือผ้า ก็ได้) 3. ครู ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครู สาธิตให้ดูทีละ คน โดยครูให้คำแนะนำ นักเรียนที่ยังปฏิบัติไม่ได้ 4. ครู สาธิตอีกครั้งโดยเปลี่ยนเป็นการบีบ ฟองน้ำ ใช้บริเวณฝ่ามือ และอุ้งมือ ในการบีบ ทำซ้ำ 4 - 5 ครั้ง (เปลี่ยนเป็นสาลี หรือผ้าก็ได้)	-ฟองน้ำ สาลี และผ้า -อ่างน้ำ -น้ำ -ฟองน้ำ สาลี และผ้าที่ เปียกน้ำ	- สังเกตความสามารถใน การใช้ฝ่ามือ และอุ้งมือ ใน การขยี้หรือผ้า ฟองน้ำ สาลี และผ้าที่ เปียกน้ำได้ถูกต้องอย่าง น้อย 3 ใน 5 ครั้ง

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
		และผ้า ได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 ครั้ง	5. ครู ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครูสาธิตให้ดูทีละ คน โดยครูให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติไม่ได้ 6. ครู สาธิตอีกครั้งเป็นการปิดพองน้ำให้หน้าออกมา โดยใช้บริเวณฝ่ามือ อุ้งมือ และข้อมือทั้งสองข้าง ในการปิด ทำซ้ำ 4 – 5 ครั้ง (เปลี่ยนเป็นลำสาลี หรือผ้า บ้างก็ได้) 7. ครู ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครูสาธิตให้ดูทีละ คน โดยครูให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติไม่ได้ <u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม และถามนักเรียนถึงวิธีการทำให้นักเรียนช่วยกันตอบ หลังจากนั้นครูนำผลงานของนักเรียนทุกคนไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น เพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจในการกระทำกิจกรรมครั้งต่อไป		- สังเกตความสามารถในการใช้นิ้วมือ ฝ่ามือ และข้อมือ ในการบิดน้ำออกจากพองน้ำ ลำสาลี และผ้า ได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 ครั้ง

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ. ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 1 ครั้งที่ 1 เวลา 30 นาที เรื่อง การตัดกระดาษ ทำของเล่น การตัดกระดาษตามลายเส้นที่ขีด

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การตัด กระดาษ เป็น การฝึกบังคับ การทำงาน ของกล้ามเนื้อ มือให้มีความ แข็งแรง และ มีการเคลื่อนไหว ที่ สัมพันธ์กัน	- นักเรียนสามารถใช้ กรรไกรตัดกระดาษ ได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 เส้น	การตัดกระดาษตามลาย เส้นที่ขีดไว้ ให้ขาดจาก กันไปแล้ว นำมาติดใน กระดาษ	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู ทักทายนักเรียน เกี่ยวกับกระดาษที่มี อยู่ในบ้าน และสิ่งที่ใช้ตัดกระดาษ ให้นักเรียนช่วยกันตอบ ครูให้คำแนะนำถ้า นักเรียนตอบไม่ได้ <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู แจกกรรไกรปลายมนให้นักเรียนคนละ 1 อัน พร้อมสาธิตการจับกรรไกรที่ถูกต้อง และให้นักเรียนปฏิบัติตาม 2. ครู แจกกระดาษที่มีขีดเป็นเส้นตรงยาว 5 ซม. จำนวน 5 ขีด ให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น และให้นักเรียนตัดกระดาษตามเส้นที่ขีด	- ภาพตัวอย่าง เกิดจากการ ตัดกระดาษ แล้วนำมาติด ในกระดาษ - กรรไกร ปลายมน - กระดาษ ขนาด 5 × 10 นิ้ว - กรรไกร ปลายมน	-สังเกตความสามารถใน การใช้กรรไกรตัดกระดาษ มือ อ่างมือ และข้อมือ ใน การจับกรรไกรตัดกระดาษ ออกเป็นชิ้นๆ ได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 เส้น

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
	-นักเรียนใช้กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ และข้อมือในการกระด้างได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5		3. ครู ให้นักเรียนนำกระด้างที่ตัดแล้วมาปะลงในกระด้างที่ครูเตรียมไว้จำนวน 4 กระด้าง โดยให้กระด้างอยู่ในกรอบที่ได้ไว้จำนวนน้อย 3 เส้น <u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม และถามนักเรียนถึงวิธีการทำให้นักเรียนช่วยกันตอบ หลังจากนั้นครูนำผลงานของนักเรียนทุกคนไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น เพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจในการทำกิจกรรมต่อไป	-กระด้าง -กระด้างที่ดี กรอบกรอบ ขนาด 7 x 15 นิ้ว จำนวน 4 กรอบ	-สังเกตความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ และข้อมือในการกระด้างได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 เส้น

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 1 ครั้งที่ 1 เวลา 30 นาที เรื่อง การลากเส้น หน่วยย่อย การลากเส้นตามรอยประ

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การลากเส้น เป็นการฝึก บังคับการ ทำงานของ กล้ามเนื้อ ให้มีความแข็งแรง และมี การเคลื่อนไหว ที่สัมพันธ์กัน	-นักเรียนสามารถใช้กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือและนิ้วชี้) และข้อมือจับแท่งสี ในการลากเส้นได้ถูกต้องอย่างน้อย 6 ใน 10 เส้น	การลากเส้นตามความพอใจ โดยลากเส้นไปที่งำหนด	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับการลากเส้นว่าใช้อะไรลากเส้นได้บ้างให้นักเรียนช่วยกันตอบครูให้คำแนะนำ ถ้านักเรียนตอบไม่ขึ้นสอน 1. ครู เตรียมกระดาษเปล่า และกระดาษที่มีเส้นประ 2. ครู สาธิตการลากเส้นไปตาม ความพอใจ และเส้นตามรอยประ พร้อมระบายสี 3. ครู ให้นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมตามที่ครูสาธิตให้ดู โดยครูให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติไม่ได้ 4. ครู สาธิตใหม่อีกครั้ง โดยการลากเส้นประตามที่กำหนดให้ พร้อมระบายสี 5. ครู ให้นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมตามที่ครูสาธิตให้ดู โดยครูให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติไม่ได้	-กระดาษที่มีรอยประ ขนาด 12 x 8 นิ้ว - ด้ายดำ - สีเทียน	-สังเกตความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมือบริเวณนิ้วมือ และข้อมือจับแท่งดินสอ หรือดินสอสี ในการลากเส้นประได้ถูกต้องอย่างน้อย 6 ใน 10 ครั้ง

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			<u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม และถามนักเรียนถึงวิธีการทำให้นักเรียนช่วยกันตอบ หลังจากนั้นครูนำผลงานของนักเรียนทุกคนไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น เพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจในการกระทำกิจกรรมต่อไป		

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 2 ครั้งที่ 2 เวลา 30 นาที เรื่อง การปั้นดินน้ำมัน หรือแป้งโด หน่วยงานย่อย การปั้นเป็นก้อนกลม

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การปั้นแป้งโด เป็นการบังคับ การทำงานของกล้ามเนื้อให้มีความแข็งแรงและมีการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กัน	-นักเรียนสามารถใช้กล้ามเนื้อมือบริเวณนิ้วมือ ฝ่ามือ อุ้งมือ และข้อมือในการทูป นวด คลึง แป้งแป้งโดเป็นขนม ที่มีลักษณะเป็นก้อนกลมได้ถูกต้อง อย่างน้อย 8 ใน 10 ก้อน	การปั้นแป้งโดที่ผสมสีเป็นขนมต่างๆ เช่น ขนมบั้งลอย ขนมทองหยอด และขนมไข่นกกระทา	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู ทบทวนการนวด คลึง ทูปดินน้ำมัน โดยใช้ นักเรียนทุกคนปฏิบัติตามกิจกรรม และทำตามคำสั่งที่ครูให้ทำ เช่น การนวด คลึง ทูป คุ้ให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติตามกิจกรรมไม่ได้ <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู นำขนมบัวลอย ขนมทองหยอด ขนมไข่นกกระทา ให้นักเรียนดูว่าลักษณะของขนมเป็นก้อนกลม 2. ครู แจกแป้งโดที่ผสมแล้ว 3 สี ให้นักเรียนทุกคน และให้เลือกปั้นขนมที่ตนเองชอบ ใครจะปั้นขนมชนิดใดก็ได้ โดยมีลักษณะเป็น ก้อนกลมจำนวน 10 ก้อน ที่ครูนำมาเป็นตัวอย่าง 3. ครู ให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้	-ขนมบัวลอย -ขนมทองหยอด ขนมไข่นกกระทา -แป้งโดผสมสี 3 สี -ถ้วย - พลาสติก	-สังเกตความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมือ บริเวณนิ้วมือ ฝ่ามือ อุ้งมือ และข้อมือ ในการทูป นวด คลึง แป้งแป้งโด เป็นขนมที่มีลักษณะเป็นก้อนกลมได้ถูกต้องอย่างน้อย 8 ใน 10 ก้อน

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			<u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรมทั้งหมด และให้ทุกคนนำแบ่งได้ออกมาแสดงที่หน้าชั้นเรียนแล้วบอกเพื่อนว่าตนเองเป็นชนอะไร		

สัปดาห์ที่ 2 ครั้งที่ 2 เวลา 30 นาที เรื่อง สุนัขกับกระดาษ หน่วยย่อย การยักกระดาษนำไปจุ่มสี

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การขยำกระดาษเป็น การฝึกบังคับกล้ามเนื้อ กล้ามเนื้อ ให้มีความแข็งแรง และมี การเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กัน	-นักเรียนสามารถใช้กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ และ นิ้วมือ ในการขยำกระดาษ และสีได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 ครั้ง	การขยำกระดาษที่เหลือใช้แล้ว เช่นกระดาษ หนังสือพิมพ์ กระดาษ ห่อของขยำๆ ฯลฯ จะมี ขนาดเล็ก หรือใหญ่ก็ได้ แล้วนำมาจุ่มลงในสีน้ำที่ผสมให้ หลังจากรี้น้ำมากดลงในกระดาษขาว เป็นรูปอะไร	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู ทบทวนการขยำกระดาษ โดยให้นักเรียนทุกคนปฏิบัติให้ดู และครูแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติไม่ได้ <u>ขั้นตอน</u> 1. ครู นำกระดาษมาให้เด็กเรียนรู้ 1 แผ่น พร้อมกระดาษขาว 1 แผ่น 2. ครู สาธิตการขยำกระดาษโดยจะได้น้ำติดก็ได้ แล้วนำกระดาษที่ยำมาจุ่มลงในสีที่ผสม นำมาพิมพ์ลงบนกระดาษขาวจะเป็นรูปอะไรก็ได้ หรือไม่เป็นรูปก็ได้ 3. ครู ให้นักเรียนปฏิบัติตามที่ครูสาธิต โดยให้ภาพที่เกิดจากการพิมพ์สี เต็มก่อนกระดาษที่ขยำ 5 ครั้ง แล้วนำไปผึ่งแดดให้แห้ง 4. ครู ให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้	-กระดาษ -หนังสือพิมพ์ -กระดาษห่อของขยำ -กระดาษสา -สีน้ำ 3 สี -จานผสมสี -กระดาษ -โปสเตอร์ขาว ขนาด 12 x 8 นิ้ว	-สังเกตความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ นิ้วมือ และ นิ้วมือ ในการขยำกระดาษ และกดสีได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 ครั้ง

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			<u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนนำภาพที่ส่งแดดแห้งแล้ว มาไว้ในห้อง และถามนักเรียนถึงวิธีการทำให้นักเรียนช่วยกันตอบ หลังจากนั้นก็ให้นำภาพที่ได้จากการพิมพ์สีไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าห้อง เพื่อให้ให้นักเรียนมีกำลังใจในการทำกิจกรรมต่อไป		

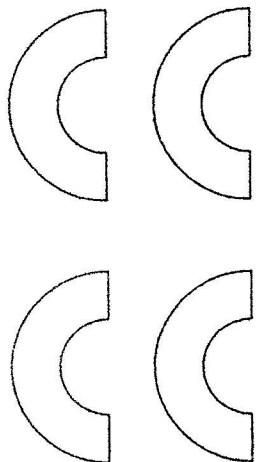
แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 2 ครั้งที่ 2 เวลา 30 นาที เรื่อง สนุกกับสีน้ำ หน่วยอยย การละเลงสีน้ำ

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การละเลงสี เป็นการฝึก บังคับการ ทำงานของ กล้ามเนื้อ ให้ มีความแข็งแรง และมี การเคลื่อนไหว ใหวที่สันพันธ์ กัน	-นักเรียนสามารถใช้กลั ามมือบริเวณนิ้วมือ และข้อ มือ ละเลงสีลงในกระดาษ ได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 ครั้ง	นักเรียนใช้นิ้วจุ่มสี ละเลงในกระดาษวาด เขียน ให้ได้รูปภาพตาม ที่ต้องการ	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู ทบทวนการบีบ ขยำ บิด สี ให้นัก เรียนทุกคนปฏิบัติ และครูแนะนำนักเรียนที่ ยังปฏิบัติไม่ได้ <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู เตรียมกระดาษวาดเขียน สี น้ำ และ ครีมหาว 2. ครู อธิบายพร้อมสาธิตให้นักเรียนดู โดย เริ่มนำสีผสมกับน้ำเล็กน้อยให้สีข้น ใช้ปลาย นิ้วมือหาวครีมหาว และจุ่มสีที่ผสมหลังจาก นั้นละเลงลงในกระดาษวาดเขียน เป็นภาพ อะไรก็ได้ แล้วไปฝั่งแดดให้แห้ง 3. ครู ให้นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมที่ครูสาธิต โดยให้ได้ภาพ 3 ภาพ 4.ครู ให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติ กิจกรรมไม่ได้	-กระดาษวาด เขียน -สีน้ำ -ครีมหาว	-สังเกตความสามารถใน การใช้กลัมมือบริเวณนิ้ว มือ และข้อมือ ในการ ละเลงสีลงในกระดาษได้ ถูกต้อง 3 ใน 5 แผน

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			<u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนนำภาพที่ฝั่งแดดแห้งแล้วมาไว้ในห้อง และถามนักเรียนถึงวิธีการทำให้นักเรียนช่วยกันตอบ หลังจากนักเรียนนำภาพที่ได้จากการละเลงสีไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น เพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจในการทำกิจกรรมต่อไป		

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
สัปดาห์ที่ 2 ครั้งที่ 2 เวลา 30 นาที เรื่อง การตัดดาซ หน่วยย่อย การตัดดาซตามลายเส้นโค้ง

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การตัดดาซ เป็น การฝึกบังคับ การทำงาน ของกล้ามเนื้อ มือให้มีความ แข็งแรง และ มีการเคลื่อนไหว ที่ สัมพันธ์กัน	- นักเรียนสามารถใช้ กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ และข้อมือในการจับ กรไกรตัดดาซได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 เส้น	การตัดดาซตามลายเส้นโค้ง ให้ขาดจากกัน ให้แล้ว นำมาติดใน ดาซ	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู ทบทวนการตัดดาซตามลายเส้นหัก และสิ่งที่ใช้ตัดดาซ ให้นักเรียนช่วยกันตอบ ครูให้คำแนะนำถ้า นักเรียนตอบไม่ได้ <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู แจกกรไกรปลายมนให้นักเรียนคนละ 1 อัน พร้อมสาธิตการจับกรไกรที่ถูกต้อง และให้นักเรียนปฏิบัติตาม 2. ครู แจกดาซที่มีขีดเป็นเส้นโค้งยาว 5 ซม. จำนวน 5 ขีด ให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น และให้นักเรียนตัดดาซตามเส้นที่ขีด	- ภาพตัวอย่าง เกิดจากการ ตัดดาซ แล้วนำมาติด ในดาซ - กรไกร ปลายมน - ดาซ ขนาด 5 x 10 นิ้ว - กรไกร ปลายมน	- สังเกตความสามารถใน การใช้กล้ามเนื้อบริเวณนิ้ว มือ และข้อมือ ในการจับ กรไกรตัดดาซออก เป็นชิ้นๆ ได้ถูกต้องอย่าง น้อย 3 ใน 5 เส้น

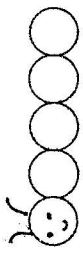
สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
	-นักเรียนใช้กลัมนิ้วมือบริเวณนิ้วมือ และข้อมือในการปะกระดาษได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5		3. ครูให้นักเรียนนำกระดาษที่ตัดแล้วมาปะลงในกระดาษที่ครูเตรียมไว้ขนาด 7×15 นิ้ว จำนวน 4 กรอบ โดยให้ปะกระดาษอยู่ในกรอบที่ดีไว้จำนวนอย่างน้อย 3 เส้น <u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม และถามนักเรียนถึงวิธีการทำให้นักเรียนช่วยกันตอบ หลังจากนั้นก็ครูนำผลงานของนักเรียนทุกคนไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น เพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจในการกระทำการทำกิจกรรมครั้งต่อไป	-กระดาษ -กระดาษที่ดี -กรอบกรอบ ขนาด 7×15 นิ้ว จำนวน 4 กรอบ	-สังเกตความสามารถในการใช้กลัมนิ้วมือ และข้อมือในการปะกระดาษได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 เส้น

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 2 ครั้งที่ 2 เวลา 30 นาที เรื่อง การลากเส้น ห่วงย่อย การลากเส้นตามรอยประรูปร่างต่างๆ

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การลากเส้น เป็นการฝึก บังคับการ ทำงานของ กล้ามเนื้อ ให้มีความแข็งแรง และมี การเคลื่อนไหว ที่สัมพันธ์กัน	-นักเรียนสามารถใช้กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ และข้อมือจับแท่งสี ในการลากเส้นได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 ภาพ	การลากเส้นตามรอยเส้นประรอบรูปภาพที่กำหนด พร้อมทั้งระบายสีในภาพให้สวยงาม	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู ทบทวนเกี่ยวกับการลากเส้นประว่าใช้อะไรลากเส้นได้บ้างให้นักเรียนช่วยกันตอบครูให้คำแนะนำ ถ้านักเรียนตอบไม่ <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู นำภาพที่ลากเส้นตามรอยเส้นประให้นักเรียนดู 2. ครู อธิบายพร้อมทั้งสาธิตการลากเส้นตามรอยเส้นประ 3. ครู แจกกระดาษรูปภาพให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครูสาธิตให้ดู คนละ 5 ภาพ ดินสอสี หรือสีเทียน โดยครูให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติไม่ได้ 4. ครู ให้นักเรียนลากเส้นประให้ครบครุสาธิตให้ครบทุกแผ่น ตามที่กำหนดให้ พร้อมระบายสี	-กระดาษ ขนาด 12 x 8 นิ้ว - ดินสอสี - สีเทียน - กระดาษรูปภาพที่มีรอยประ ขนาด 12 x 8 นิ้ว - สีเทียน - ดินสอสี	-สังเกตความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมือบริเวณนิ้วมือ และข้อมือ ในการจับแท่งดินสอสี ในการลากเส้นประได้ถูกต้อง

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
		-นักเรียนสามารถใช้ กลัมนิ้วบริเวณนิ้วมือ และข้อนิ้วในการจับแท่ง สี่ โดยระบายสีอยู่ใน บริเวณขอบรูป หรือเกิน ขอบรูปออกมาไม่มาก ได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 รูป	5. หลังจากนั้นให้นักเรียนระบายสีลงในรูป ภาพตามใจชอบ จนครบทุกภาพ <u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการ ปฏิบัติกิจกรรม และนำผลงานของนักเรียนทุก คนมาแสดงหน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งบอกความ หมายของภาพให้เพื่อทราบ ครูแนะนำ และ ช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่สามารถบอกความ หมายของภาพได้		อย่างน้อย 3 ใน 5 ภาพ --สังเกตความสามารถใน การใช้กลัมนิ้วมือ บริเวณนิ้วมือ และข้อนิ้ว ในการจับแท่งดินสอสี ในการระบายสีโดยอยู่ใน ขอบรูปออกมาไม่มาก ได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 รูป

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 3 ครั้งที่ 3 เวลา 30 นาที เรื่อง การปั้นดินน้ำมัน หรือแป้งโด หน่วยงานย่อย การปั้นเป็นตัวหนอน

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การปั้นแป้งโด เป็นการบังคับ การทำงานของกล้ามเนื้อให้มีความแข็งแรง และมีการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กัน	-นักเรียนสามารถใช้กลัมน์เพื่อบริเวณนิ้วมือ ฝ่ามือ อุ้งมือ และข้อมือในการทูป นวด คลึง ปั้นแป้งโด เป็นขดรูปวงกลมได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 ก่อน	นักเรียนรู้จัก และปั้นแป้งโด เป็นก้อนกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1/2 นิ้ว แล้วมาประกอบเป็นตัวหนอน 	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู ทบพวนการนวด คลึง ทูปดินน้ำมัน โดยใช้ นักเรียนทุกคนปฏิบัติกิจกรรม และทำตามคำสั่งที่ครูให้ทำ เช่น การนวด คลึง ทูป คุ้ให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้ <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู นำแป้งโด ที่ปั้นเป็นก้อนกลม มาให้นักเรียนดู ว่ามีลักษณะใด 2. ครู อธิบาย และสาธิตการปั้นแป้งเป็นก้อนกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1/2 นิ้ว แล้วมาประกอบเป็นตัวหนอน 3. ครู แจกแป้งโด ให้นักเรียนทุกคน และให้ปั้นเป็นก้อนกลมจำนวน 3 ก้อน 4. ครู ให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติไม่ได้	-แป้งโด	-สังเกตความสามารถและความสัมพันธ์ในการใช้ กลัมน์นิ้วมือ บริเวณนิ้วมือ ฝ่ามือ อุ้งมือ และข้อมือ ในการทูป นวด คลึง ปั้นแป้งโด เป็นขม

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			<u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการ ปั้นแป้งโด และให้ทุกคนนำแป้งโดที่ปั้นออก มาแสดงที่หน้าชั้นเรียนแล้วบอกเพื่อนว่าตน เองนั้นเป็นรูปอะไร		ที่มีลักษณะเป็นขลุ่ยปวง กลมได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 ก้อน

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			แล้วหากว่าที่ละส่วนของภาพ กระดาษฉีกมาปะในรูปภาพ 4. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครูสาธิต โดยช่วยกันฉีกกระดาษเป็นชิ้นเล็กๆ แล้วนำมาปะลงในรูปภาพ ครูช่วยแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติกิจกรรมไม่ถูกต้อง และให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมเอง <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม นำผลงานทั้งหมดมาให้นักเรียนทุกคนดู กล่าวยกย่อง ชมเชย พร้อมทั้งติตักที่ป้ายนิเทศของชั้นเรียน	- กระดาษหนังสือพิมพ์ - กระดาษโฆษณาสินค้า - ตีตราคา - รูปภาพลายเส้น - กาว	- สังเกตความสามารถในการใช้กล้านมือบริเวณนิ้วมือ ข้อมือ แขน และไหล่ ในการฉีกกระดาษเป็นชิ้นเล็กๆ และปะในรูปภาพได้อย่างน้อย 3 ใน 5 ภาพ

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 3 ครั้งที่ 3 เวลา 30 นาที เรื่อง สุนัขกับสุนัข หน่วยย่อย การหยดสี

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การหยดเป็น การฝึกบังคับ การทำงาน ของกล้ามเนื้อ ให้มีความแข็งแรง และมีการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กัน	-นักเรียนสามารถใช้ก้น มือบริเวณนิ้วมือ ข้อ แขน และไหล่ จับพู่กัน การหยดสีได้ถูกต้องอย่าง น้อย 8 ใน 10 ครั้ง	การหยดสี โดยใช้พู่กัน จุ่มสีแล้วหยดสีใน กระดาษให้กระจายเต็ม กระดาษหลายๆ หยด	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู นำภาพที่เกิดจากการหยดสี ที่ตกแต่ง สวยงามมาให้เด็กเรียนรู้ ครูถามนักเรียนว่า เกิดจากการทำอะไร ให้นักเรียนช่วยกัน ตอบ <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู เตรียมกระดาษวาดเขียน สีน้ำ พู่กัน 2. ครูอธิบายพร้อมสาธิตการหยดสีให้เด็ก เรียนดูก่อน โดยใช้พู่กันจุ่มลงในสีน้ำที่ผสม แล้วทำการหยดสีจะมีทั้งหยดเล็กและหยด ใหญ่ ขึ้นอยู่กับการยกพู่กันสูงจากพื้นเท่าไร 3. ครู ให้เด็กเรียนรู้ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครู สาธิต และหยดสีอย่างน้อย 8 ครั้งและนำไป ผึ่งให้แห้ง 4. ครู ให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติไม่ได้	-ภาพตัวอย่าง จากกรก หยดสี และ ตกแต่งแล้ว -กระดาษวาด เขียน -สีน้ำ -พู่กัน เบอร์ 10 -จานผสมสี	สังเกตความสามารถใน การใช้ก้นมือบริเวณนิ้ว มือ ข้อมือแขน และไหล่ ในการจับพู่กันหยดสี ลง ในกระดาษได้ถูกต้อง 8 ใน 10 ครั้ง

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			<u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนนำภาพที่ส่งแดดแห้งแล้วมาไว้ในห้อง และถามนักเรียนถึงวิธีการทำให้นักเรียนช่วยกันตอบ หลังจากนั้นก็ครูนำภาพที่ได้จากการหยดสีไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น เพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจในการกระทำกิจกรรมต่อไป		

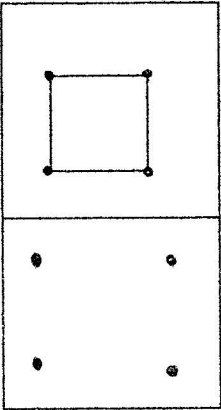
แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
สัปดาห์ที่ 3 ครั้งที่ 3 เวลา 30 นาที เรื่อง การตัดกระดาษตามลายเส้นตรงไม่ขาดจากกัน

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การตัดกระดาษ เป็น การฝึกบังคับ การทำงาน ของกล้ามเนื้อ มือให้มีความ แข็งแรง และ มีการเคลื่อนไหว ที่สัมพันธ์กัน	- นักเรียนสามารถใช้ กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ ฝ่ามือ และข้อมือในการจับ กรรไกรตัดกระดาษไม่ขาด จากกันได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 เส้น	การตัดกระดาษตามลาย เส้นตรงไม่ขาดจาก กัน	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู ทบทวนการตัดกระดาษตามลายเส้นหัก และสิ่งที่ใช้ตัดกระดาษ ให้นักเรียนช่วยกัน ตอบ ครูให้คำแนะนำถ้านักเรียนตอบไม่ได้ <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู แจกกรรไกรปลายมนให้นักเรียนคนละ 1 อัน พร้อมสาธิตการจับกรรไกรที่ถูกต้อง และให้นักเรียนปฏิบัติตาม 2. ครู แจกกระดาษที่มีขีดเป็นเส้นตรงยาว 5 ซม. จำนวน 5 ขีด ให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น และให้นักเรียนตัดกระดาษตามเส้นที่ขีดไว้ ไม่ให้ขาดจากกัน 3. ครู ให้นักเรียนนำกระดาษที่ตัดแล้วมาปะ ลงในกระดาษที่ครูเตรียมไว้ขนาด 7 x 15 นิ้ว	- ภาพตัวอย่าง เกิดจากการ ตัดกระดาษ แล้วนำมาติด ในกระดาษ - กรรไกร ปลายมน - กระดาษ ขนาด 5 x 10 นิ้ว - กรรไกร ปลายมน - กระดาษที่ได้ กรอบกรอบ	- สังเกตความสามารถใน การใช้กล้ามเนื้อบริเวณนิ้ว มือ ฝ่ามือ และข้อมือ ใน การจับกรรไกรตัดกระดาษ ไม่ขาดจากกันได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 เส้น - สังเกตความสามารถใน การใช้กล้ามเนื้อบริเวณนิ้ว ในการปะกระดาษ ได้ถูก

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
	กระตือรือร้นไม่ขาดจากกันได้ ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 เส้น		ไว้จำนวน 1 กรอบ โดยให้กระดาษอยู่ใน กรอบที่ได้ไว้จำนวนอย่างน้อย 3 เส้น ขั้นสรุป ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการ ปฏิบัติกิจกรรม และถามนักเรียนถึงวิธีการทำ ให้นักเรียนช่วยกันตอบ หลังจากนั้นก็ให้นำ งานของนักเรียนทุกคนไปติดที่ป้ายนิเทศหน้า ชั้น เพื่อให้ให้นักเรียนมีกำลังใจในการกระทำ กิจกรรมครั้งต่อไป	ขนาด 7 x 15 นิ้ว จำนวน 4 กรอบ	อย่างน้อย 3 ใน 5 เส้น

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 3 ครั้งที่ 3 เวลา 30 นาที เรื่อง การลากเส้น หน่วยย่อย การลากเส้นตรงจากจุดที่กำหนดให้

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การลากเส้น เป็นการฝึก บังคับการ ทำงานของ กล้ามเนื้อมือ ให้มีความแข็งแรง และมี การเคลื่อนไหว ที่สัมพันธ์กัน	-นักเรียนสามารถใช้กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ และข้อมือจับแท่งสี ในการลากเส้นได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 ภาพ	การลากเส้นตรงไปยังจุดต่างๆ ที่กำหนดให้ โดยไม่ใช้บรรทัดพร้อมทั้งระบายสีในช่องต่างๆ	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู พบพวกับนักเรียนถึงการจับดินสอในการขีด เขียน โดยแจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น ให้นักเรียนขีดเขียนในกระดาษครูให้คำแนะนำ นักเรียนที่ยังปฏิบัติไม่ถูกต้อง <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู อธิบายพร้อมสาธิตการปฏิบัติกิจกรรม โดยกำหนดจุดบนกระดาษให้กระจายกันจำนวน 3 จุด และ 4 จุด ตามลำดับ หลังจากนั้นลากเส้นเชื่อมต่อโยงมาจุดต่างๆ โดยไม่ใช้ไม้บรรทัด ดังภาพ	-กระดาษ ขนาด 12 x 8 นิ้ว -ดินสอสี -สีเทียน -กระดาษ ขนาด 12 x 8 นิ้ว -สีเทียน -ดินสอสี	

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
		-นักเรียนสามารถใช้ กลัมนิ้วมือ และข้อมือในการจับแท่ง สี่ โดยระบายสีอยู่ใน ขอบรูป ออกมาไม่เกิน 1 ซม. ได้ถูกต้อง อย่าง น้อย 3 ใน 5 รูป	2. ครู แจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น โดยครูกำหนดจุดในการลากเส้นให้นักเรียนคนละ 5 ภาพให้นักเรียนลากเส้นตรงตามจุดที่ครูกำหนดให้โดยไม่ใช้บรรทัด 3. ครู ให้นักเรียนระบายสีในรูปภาพที่เกิดจากการลากเส้นตรงให้ครบทุกภาพ <u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนของการปฏิบัติกิจกรรม และนำผลงานของนักเรียนทุกคนมาสรุป และให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ปฏิบัติได้ไม่ดีเท่าที่ควรและ ครูนำผลงานของนักเรียนทุกคนไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น เพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป	-กระดาษ ขนาด 12 x 8 นิ้วมีจุดกำหนดให้ 5 ภาพ -ดินสอสี -ดินสอสี -กระดาษที่ลากเส้นตรงจากจุดที่กำหนดให้	-สังเกตความสามารถในการใช้กลัมนิ้วมือ และข้อมือในการจับแท่งดินสอสีในการลากเส้นประได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 ภาพ -สังเกตความสามารถในการใช้กลัมนิ้วมือ และข้อมือในการจับแท่งดินสอสีในการระบายสีโดยอยู่ในขอบรูปออกมาไม่เกิน 1 ซม.มาก ได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 รูป

แผนการสาน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 4 ครั้งที่ 4 เวลา 30 นาที เรื่อง การปั้นดินน้ำมัน หรือแป้งโด หน่วยงานย่อย การปั้นเป็นเส้นยาว

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การปั้นแป้งโด เป็นการบังคับ การทำงานของกล้ามเนื้อให้มีความแข็งแรง และมีการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กัน	-นักเรียนสามารถใช้กลัมนิ้วมือและข้อนิ้วมือในการปั้นดิน หรือแป้งโด -นักเรียนสามารถใช้นิ้วมือและข้อนิ้วมือในการปั้นดิน หรือแป้งโด -นักเรียนสามารถใช้นิ้วมือและข้อนิ้วมือในการปั้นดิน หรือแป้งโด -นักเรียนสามารถใช้นิ้วมือและข้อนิ้วมือในการปั้นดิน หรือแป้งโด	การนำแป้งโดที่ได้จากการเตรียม คือ การทุบขยำ นวด คลึง มาปั้นเป็นเส้นยาวคล้ายงู	นำเข้าสู่บทเรียน ครู ทบทวนการนวด คลึง ทุบดินน้ำมัน โดยใช้ นักเรียนทุกคนปฏิบัติกิจกรรม และทำตามคำสั่งที่ครูให้ทำ เช่น การนวด คลึง ทุบตามคำสั่งที่ครูให้ทำ เช่น การนวด คลึง ทุบ ครูให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้ ขั้นสอน 1. ครู นำแป้งโด ที่ทำการทุบ ขยำ นวด คลึง แล้วมาให้ให้นักเรียนดู 2. ครู อธิบาย และสาธิตการปั้นแป้งโดโดยการคลึงให้เป็นเส้นยาวอาจใช้มือข้างเดียว หรือสองมือก็ได้ โดยใช้บริเวณฝ่ามือ และข้อมือทำการคลึงจนได้ให้เป็นเส้นยาวคล้ายงู 3. ครู แจกแป้งโด ให้นักเรียนทุกคน ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครูสาธิตให้ดูโดยให้นักเรียนทำเป็นเส้นยาวอย่างน้อย 5 เส้น	-แป้งโด	-สังเกตความสามารถในการใช้กลัมนิ้วมือ บริเวณนิ้วมือ ฝ่ามือ ข้อนิ้วมือ และข้อมือ ในการทุบ

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			4. ครู ให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติไม่ได้ ขั้นสรุป ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการ ปฏิบัติกิจกรรม และนำผลงานของนักเรียนทุก คนมาแสดงหน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งบอกความ หมายของรูปให้เพื่อทราบ ครูแนะนำ และช่วย เหลือนักเรียนที่ไม่สามารถบอกความหมาย ของภาพได้		หมวด คณิต ปั้นแบ่งโด เป็นขนมที่มีลักษณะเป็น เส้นยาว ได้ถูกต้องอย่าง น้อย 3 ใน 5 เส้น

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
สัปดาห์ที่ 4 ครั้งที่ 4 เวลา 30 นาที เรื่อง สနุกับกระดาดษ หน่วยย่อย การฉึกระดาดษตามรูปภพ

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การฉึก กระดาดษเป็น การฝึกับังคับ การทำงาน ของกล้ามเนื้อ มือให้มีความ แข็งแรง และ มีการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กัน	-นักเรียนสามารถใช้กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ ข้อมือ ในการฉึก กระดาดษ ได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 ภาพ	การฉึกกระดาดษตามรูปภพที่กำหนดให้ใน นิตยสาร การ์ตูน หรือ กระดาดษสีโม่ษณณาสินค้า ราคาต่างๆ	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู ทบทวนกับนักเรียนถึงกิจกรรมการฉึกกระดาดษที่ฉึนเล็กน้อย โดยครู แจกกระดาดษ นิตยสาร การ์ตูน หรือกระดาดษสีโม่ษณณาสินค้าให้นักเรียนทุกคน และทบทวนการฉึกกระดาดษ ครู ให้คำแนะนำให้นักเรียนยังปฏิบัติไม่ถูกต้อง <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู อธิบายพร้อมทั้งสาธิตการฉึกกระดาดษ โดยนำภาพสีมาจาก กระดาดษนิตยสาร การ์ตูน หรือ กระดาดษสีโม่ษณณาสินค้าราคาต่างๆ ให้นักเรียนดูรูปภพที่อยู่ในกระดาดษ 2. ครู ฉึกกระดาดษพร้อมกับหมู่กระดาดษไปด้วย เพื่อให้ได้รูปภพที่สมบูรณ์ 3. ครู ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามทีครูสาธิต โดยฉึกกระดาดษพร้อมกับหมู่กระดาดษไปด้วย เพื่อให้ได้รูปภพที่สมบูรณ์จำนวน 10 ภาพ	-กระดาดษ นิตยสาร การ์ตูน หรือ กระดาดษสี โม่ษณณาสิน	-สังเกตความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ และข้อมือ ในการฉึกกระดาดษให้ได้รูปภพที่

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม นำผลงานทั้งหมดมาให้นักเรียนทุกคนดู และบอกความหมายของภาพกล่าวโดยย่อ ชมเชย พร้อมติดที่ป้ายนิเทศของชั้นเรียน		สมบูรณ์ได้อย่างน้อย 3 ใน 5 ภาพ

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ. ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
สัปดาห์ที่ 4 ครั้งที่ 4 เวลา 30 นาที เรื่อง สุนัขกับสีน้ำ หน่วยย่อย การเขียนภาพด้วยพองน้ำ

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การเขียนภาพเป็นการฝึกบังคับการทำงานของกล้ามเนื้อและการทำงานของกล้ามเนื้อเขียนภาพได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 ครั้ง มีความแข็งแรง และมีการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กัน	-นักเรียนสามารถใช้กลัมนือบริเวณนิ้วมือ ข้อมือ และแขน ในการหยิบพองน้ำจุ่มสีเขียนภาพ ได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 ครั้ง	การเขียนภาพด้วยพองน้ำ โดยใช้พองน้ำจุ่มสีน้ำแล้วระบายลงบนกระดาษตกแต่งให้สวยงาม	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู นำพองน้ำ และสีน้ำใส่ปากในถุง แล้วให้นักเรียนออกมาหยิบพองน้ำที่อยู่ในถุง คนละ 1 ชิ้น ถ้านักเรียนหยิบผิด ครูหยิบให้ดูก่อน แล้วให้นักเรียนหยิบตาม <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู เตรียมพองน้ำ สีน้ำ กระดาษวาดเขียน 2. ครู อธิบายพร้อมสาธิตการเขียนภาพด้วยพองน้ำ โดยใช้พองน้ำจุ่มสีน้ำแล้วระบายลงบนกระดาษ ให้ทั่วจะเป็นภาพอะไรก็ได้ นำไปฝั่งแดดให้แห้ง 3. ครู ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครูสาธิต โดยการจุ่มสีในกระดาษ 10 ครั้งขึ้นไป	-พองน้ำ -สีน้ำ -ถุง -พองน้ำ -สีน้ำ -กระดาษวาดเขียน -จานผสมสี -กระดาษ ขนาด 8 x 12 นิ้ว -พู่กัน -สีน้ำ	-สังเกตความสามารถในการใช้กลัมนือบริเวณนิ้วมือ ข้อมือ และแขน ในการหยิบพองน้ำจุ่มสีได้ถูกต้อง 3 ใน 5 ครั้ง

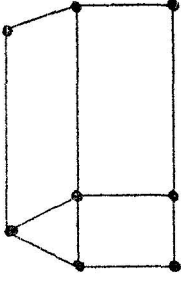
สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			4. ครู นำกระดาดษที่จุ่มสีไว้ครึ่งแรกมาตกแต่งใหม่โดยใช้ฟู่กันจุ่มสีนำมาแต่งให้สวยงาม 5. ครู ให้ให้นักเรียนนำกระดาดษที่จุ่มสีของแต่ละคนมาตกแต่งด้วยฟู่กันให้สวยงาม 6. ครู ให้คำแนะนำให้นักเรียนที่ยังปฏิบัติไม่ได้ <u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนนำภาพที่ฝั่งแดดแห้งแล้วมาไว้ในห้อง และถามนักเรียนถึงวิธีการทำ ให้นักเรียนช่วยกันตอบ หลังจากนั้นก็ดูรูปภาพที่ได้จากการใช้ฟู่กันเขียนภาพไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น เพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจในการกระทำกิจกรรมต่อไป	-กระดาดษที่จุ่มสีด้วยฟองน้ำ	

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 4 ครั้งที่ 4 เวลา 30 นาที เรื่อง การตัดกระดาษตามลายเส้นโค้งไม่ขาดจากกัน

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การตัดกระดาษ เป็น การฝึกบังคับการทำงาน ของกล้ามเนื้อ มือให้มีความแข็งแรง และ มีการเคลื่อนไหว ที่ สัมพันธ์กัน	- นักเรียนสามารถใช้ กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ ข้อมือและแขนในการจับ กรรไกรตัดกระดาษไม่ขาด จากกันได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 เส้น	การตัดกระดาษตามลาย เส้นโค้งไม่ขาดจากกัน	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู ทบทวนการตัดกระดาษตามลายเส้นโค้ง และสิ่งที่ใช้ตัดกระดาษ ให้นักเรียนช่วยกัน ตอบ ครูให้คำแนะนำถ้านักเรียนตอบไม่ได้ <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู แจกกรรไกรปลายมนให้นักเรียนคนละ 1 อัน พร้อมสาธิตการจับกรรไกรที่ถูกต้อง และให้นักเรียนปฏิบัติตาม 2. ครู อธิบาย และสาธิตการตัดกระดาษตาม ลายเส้นโค้ง ไม่ให้ขาดจากกัน 3. ครู แจกกระดาษและให้นักเรียนคนละ 1 แผ่นให้นักเรียนฝึกปฏิบัติไปพร้อมๆ กับครู โดยตัดลายเส้นโค้งไม่ให้ขาดจากกัน	-กระดาษ ขนาด 5 x 10 นิ้ว ซึ่งตัดเป็น เส้นโค้ง ห่าง กันเส้นละ 1 นิ้ว - กรรไกร ปลายมน -กระดาษ ขนาด 5 x 10 นิ้ว -กรรไกร ปลายมน -กระดาษที่ตัด เป็นเส้นโค้ง ห่างกันเส้นละ	-สังเกตความสามารถใน การใช้กล้ามเนื้อบริเวณนิ้ว มือ ข้อมือและแขน ในการ จับกรรไกรตัดกระดาษ ตามลายเส้นโค้งไม่ขาด จากกันอย่างน้อย 3 ใน 5 เส้น

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			<u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม และถามนักเรียนถึงวิธีการทำให้เด็กเรียนช่วยกันตอบ หลังจากนั้นครูนำผลงานของนักเรียนทุกคนไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น เพื่อให้เด็กเรียนมีกำลังใจในการกระทำกิจกรรมต่อไป	1 นิ้ว จำนวน 5 เส้น	

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 4 ครั้งที่ 4 เวลา 30 นาที เรื่อง การลากเส้น หน่วยย่อย การลากเส้นตรงจากจุดที่กำหนดให้เป็นรูปภาพมีความหมาย

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การลากเส้น เป็นการฝึก บังคับการ ทำงานของ กล้ามเนื้อ ให้มีความแข็งแรง และมีการ เคลื่อนไหวที่สัมพันธ์ กัน	-นักเรียนสามารถใช้กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ ข้อมือ และแขนจับแท่งสี ในการ ลากเส้นต่อจุดเป็นภาพที่มีความหมายได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 ภาพ	การลากเส้นตรงไปยัง จุดต่างๆ ที่กำหนดให้เป็นรูปภาพมีความหมายพร้อมระบายสีในรูปภาพให้สวยงาม	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู ทบทวนถึงการลากเส้นตามจุดที่กำหนดให้ ครูให้คำแนะนำ นักเรียนที่ยังปฏิบัติไม่ถูกต้อง ชื่นชม 1. ครู อธิบายพร้อมสาธิตการปฏิบัติกิจกรรม โดยกำหนดจุดบนกระดาษให้เป็นภาพบ้าน แล้วลากเส้นตรงตามที่กำหนดให้ ให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง 2. ครู แจกกระดาษขาวเป็นรูปภาพต่างๆ จำนวน 5 ภาพ โดยรอบรูปภาพประกอบด้วย จุด และให้นักเรียนลากเส้นจากจุดหนึ่งไปยัง จุดหนึ่งจนครบ หลังจากนั้นให้นักเรียน ระบายสีเป็นรูปภาพ โดยเลือกสีตามใจชอบ	- กระดาษ ขนาด 12×8 นิ้ว - ดินสอสี - สีเทียน - กระดาษ ขนาด 12×8 นิ้ว มีภาพ	- สังเกตความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมือบริเวณ นิ้วมือ ข้อมือ และแขน ในการจับแท่งดินสอสี ลากเส้นต่อจุดเป็นภาพที่มีความหมายได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 ภาพ

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
		-นักเรียนสามารถใช้ กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ และข้อมือในการจับดิน สอสี โดยระบายสีอยู่ใน ขอบรูป ออกมาไม่เกิน 0.5 ซม. ได้ถูกต้อง อย่าง น้อย 3 ใน 5 รูป	3. ครู ให้นักเรียนระบายสีรูปภาพที่เกิดขึ้นจาก การต่อจุดเป็นรูปภาพพวง 5 ภาพ <u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนของ การปฏิบัติกิจกรรม และนำผลงานของนัก เรียนทุกคนมาสรุป และให้ความช่วยเหลือ เหลือปรับปรุงผลงานของนักเรียนที่ปฏิบัติได้ ไม่ดีเท่าที่ควร และครูนำผลงานของนักเรียน ทุกคนไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น เพื่อให้นัก เรียนมีกำลังใจในการกระทำกิจกรรมครั้งต่อ ไป		-สังเกตความสามารถใน การใช้กล้ามเนื้อ บริเวณนิ้วมือ ข้อมือและ แขนในการจับดินสอสี ในการระบายสีโดยอยู่ใน ขอบรูปออกมาไม่เกิน 0.5 ซม. ได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 รูป

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 5 ครั้งที่ 5 เวลา 30 นาที เรื่อง การปั้นดินน้ำมัน หรือแป้งโด หน่วยย่อย การปั้นเป็นขวด

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การปั้นแป้งโด เป็นการบังคับ การทำงานของกล้ามเนื้อให้มีความแข็งแรง และมีการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กัน	-นักเรียนสามารถใช้กลไลเนื้อบริเวณนิ้วมือ ฝ่ามือ อุ้งมือ และข้อมือในการทูป นวด คลึง ปั้นแป้งโด เป็นขวดปางกลมได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 วง	การปั้นแป้งโด โดยการทูป คลึง ให้เป็นเส้นยาว แล้วขดเป็นรูปปากก้นยุง	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู ทบทวนการนวด คลึง ทูปดินน้ำมัน โดยใช้ นักเรียนทุกคนปฏิบัติตามกิจกรรม และทำตามคำสั่งที่ครูให้ทำ เช่น การนวด คลึง ทูป คุรให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้ <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู นำแป้งโด ที่ปั้นเป็นขวดรูปวงกลม มาให้นักเรียนดู ว่ามีลักษณะใด 2. ครู อธิบาย และสาธิตการปั้นแป้งเป็นขวดรูปวงกลม 3. ครู แจกแป้งโด ให้นักเรียนทุกคน และให้ป็นเป็นเส้นยาวและขดเป็นรูปวงกลมจำนวน 3 วง 4. ครู ให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติไม่ได้	-แป้งโด	-สังเกตความสามารถในการใช้กลไลเนื้อมือ บริเวณนิ้วมือ ฝ่ามือ อุ้งมือ ในการทูป นวด

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			<u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการ ปั้นแป้งโด และให้ทุกคนนำแป้งโดที่ปั้นออก มาแสดงที่หน้าชั้นเรียนแล้วแล้วบอกเพื่อนว่าตน เองปั้นเป็นรูปอะไร		คลึง ปั้นแป้งโด เป็น ขนมที่มีลักษณะเป็นขด รูปร่างกลมได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 วง

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 5 ครั้งที่ 5 เวลา 30 นาที เรื่อง สุกกับกระดาษ หน่วยย่อย การฉีกกระดาษปะภาชนะ

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การฉีก กระดาษเป็น การฝึกบังคับ การทำงาน ของกล้ามเนื้อ มือให้มีความ แข็งแรง และ มีการเคลื่อนไหว ที่สัมพันธ์กัน	-นักเรียนสามารถใช้กรรไกร เพื่อปริฉีกเส้นขอบ ในการฉีก กระดาษ ได้ถูกต้อง อย่างน้อย 10 ชิ้น	การฉีกกระดาษเป็น ชิ้นๆ มาปะที่ภาชนะ เช่น กล่องนม ขวดนม	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู ทบทวนกับนักเรียนถึงกิจกรรมการ ฉีกกระดาษที่ชิ้นเล็กๆ โดยครู แจกกระดาษ นิตยสาร การฉีก หรือกระดาษสีโฆษณา สินค้าให้นักเรียนทุกคน และทบทวนการฉีก กระดาษ ครู ให้คำแนะนำให้นักเรียนยัง ปฏิบัติไม่ถูกต้อง <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู อธิบายพร้อมทั้งสาธิตการฉีกกระดาษ เป็นชิ้นๆโดยนำมาจาก กระดาษนิตยสาร การฉีก หรือ กระดาษสีโฆษณาสินค้าราคา ต่างๆ ให้นักเรียนดู 2. ครู ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครู สาธิต โดยฉีกกระดาษเป็นชิ้นๆ มาปะติดข้าง กล่องด้านนอกทั้ง 4 ด้าน	-กระดาษ นิตยสาร การฉีก หรือ กระดาษสี โฆษณาสินค้า -กระดาษ นิตยสาร -หนังสือ การฉีก -กระดาษ โฆษณาสินค้า -กล่องนม -ตะกร้า	-สังเกตความสามารถใน การใช้กรรไกรเพื่อปริฉีก เส้นขอบ และข้อมือ ในการฉีก กระดาษปะได้ถูกต้อง อย่างน้อย 10 ชิ้น

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม นำผลงานทั้งหมดมาให้นักเรียนทุกคนดู และบอกความหมายของภาพกล่าวยกย่อง ชมเชย พร้อมติดที่ป้ายนิเทศของชั้นเรียน		

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 5 ครั้งที่ 5 เวลา 30 นาที เรื่อง สนุกกับสีน้ำ หนัวยย่อย การเป่าสี

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การเป่าสีเป็น การฝึกบังคับ การทำงาน ของกล้ามเนื้อ ให้มีความแข็งแรง และมีการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กัน	-นักเรียนสามารถใช้กลั่ม เพื่อบริเวณนิ้วมือ และข้อ มือในการหยิบ ฟองน้ำกลุ่ม สีเขียนภาพ ได้ถูกต้อง อย่างน้อย 8 ใน 10 ครั้ง	นักเรียนใช้ฟองน้ำกลุ่มสีลง ในกระดาษ แล้ว ใช้ลม จากปากเป่า ให้สี กระจาย หรือใช้หลอด กาแฟเป่าลม	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู นำอุปกรณ์ทั้งหมดให้นักเรียนดู พร้อมทั้งบอกกิจกรรมที่จะปฏิบัติ <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู เตรียม สีน้ำ ฟองน้ำ กระดาษวาดเขียน ขนาด 8 x 12 นิ้ว หลอดกาแฟ 2. ครู อธิบายพร้อมสาธิตการใช้ฟองน้ำ หยดสี ลงบนกระดาษวาดเขียน และใช้ปากเป่าสีให้ กระจายออก และการใช้หลอดกาแฟช่วยใน การเป่าสี 3. ครู ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครู สาธิต โดยการใช้ฟองน้ำหยดสีลงบนกระดาษ วาดเขียน และใช้ปากเป่าสีที่หยดให้กระจาย ออก อาจใช้หลอดกาแฟช่วย หรือใช้มือทั้ง สองข้างจับกระดาษทั้ง 2 ข้าง แล้วเป่าสีไป มา ให้สีกระจายทั่วกระดาษ 6. ครู ให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติไม่ได้	-สีน้ำ -ฟองน้ำ -กระดาษวาด เขียนขนาด 8 x 12 นิ้ว -หลอดกาแฟ	-สังเกตความสามารถใน การใช้กลั่มเพื่อบริเวณนิ้ว มือ และข้อมือในการหยิบ ฟองน้ำกลุ่มสีได้ถูกต้อง 8 ใน 10 ครั้ง

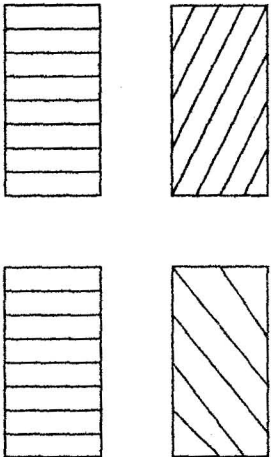
สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			<u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนนำภาพที่ฝั่งแดดแห้งแล้วมาไว้ในห้อง และถามนักเรียนถึงวิธีการทำให้นักเรียนช่วยกันตอบ หลังจากนั้นครูนำภาพที่ได้จากการแปะสีไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น เพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจในการกระทำกิจกรรมครั้งต่อไป		

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 5 ครั้งที่ 5 เวลา 30 นาที เรื่อง การตัดกระดาษ หน่วยย่อย การตัดกระดาษเป็นรูปสี่เหลี่ยม

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การตัด กระดาษ เป็น การฝึกบังคับ การทำงาน ของกล้ามเนื้อ มือให้มีความ แข็งแรง และ มีการเคลื่อนไหว ที่ สัมพันธ์กัน	- นักเรียนสามารถใช้ กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ ข้อมือและแขนในการจับ กรรไกรตัดกระดาษเป็นรูป สี่เหลี่ยมได้ถูกต้องอย่าง น้อย 3 ใน 5 รูป	การตัดกระดาษเป็นรูป 	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู ทบทวนการตัดกระดาษและสิ่งที่ใช้ตัด กระดาษ ให้เด็กเรียนช่วยกันตอบ ครูให้คำ แนะนำถ้านักเรียนตอบไม่ได้ <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู แจกกรรไกรปลายมนให้นักเรียนคนละ 1 อัน พร้อมสาธิตการจับกรรไกรที่ถูกต้อง และให้นักเรียนปฏิบัติตาม 2. ครู อธิบาย และสาธิตการตัดกระดาษรูป 3. ครู แจกกระดาษและให้นักเรียนคนละ 1 แผ่นให้นักเรียนฝึกปฏิบัติไปพร้อมๆ กับครู โดยตัดเป็นรูป	-กระดาษ ขนาด 5 x 10 นิ้ว ซึ่งเป็นรูป สี่เหลี่ยม -กรรไกร ปลายมน	-สังเกตความสามารถใน การใช้กล้ามเนื้อบริเวณ

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			 <u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม และถามนักเรียนถึงวิธีการทำให้นักเรียนช่วยกันตอบ หลังจากนั้นครูนำผลงานของนักเรียนทุกคนไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น เพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจในการกระทำกิจกรรมครั้งต่อไป		นำมือ ข้อมือและแขน ในการจับกรรไกรตัด กระดาษตามรูปสี่เหลี่ยม ได้อย่างน้อย 3 ใน 5 รูป

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 5 ครั้งที่ 5 เวลา 30 นาที เรื่อง การลากเส้น การลากเส้นตามแนวต่างๆ โดยไม่กำหนดจุดให้

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การลากเส้น เป็นการฝึก บังคับการ ทำงานของ กล้ามเนื้อ ให้มีความแข็งแรง และมี การเคลื่อนไหว ไหวที่สัมพันธ์ กัน	-นักเรียนสามารถใช้กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ ข้อมือ และแขน ในการลากเส้นตามแนวอน แนวเฉียง จากซ้ายไป ขวา จากขวา ไปซ้ายได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 รูปภาพ	การลากเส้นตรงแนวต่างๆ ไม่ใช้ไม้บรรทัด และไม่กำหนดจุดให้ ภายในรูปสี่เหลี่ยมที่กำหนดไว้พร้อมระบายสีในช่องต่างๆ	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู ทบทวนถึงการลากเส้นตามจุดที่กำหนดให้ ครูให้คำแนะนำ นักเรียนที่ยังปฏิบัติไม่ถูกต้อง ชื่นสอน 1. ครู วาดรูปสี่เหลี่ยมบนกระดาษ 4 รูป แล้วสาธิตการลากเส้นตามแนวต่างๆ เช่นแนวดิ่ง แนวนอน แนวเฉียง สลับกันในรูปสี่เหลี่ยม 2. ครู แจกกระดาษขาวให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น ในกระดาษจะมีรูปสี่เหลี่ยมขนาด 2 x 2 นิ้ว จำนวน 5 รูป	-กระดาษ ขนาด 12 x 8 นิ้ว - ดินสอสี -รูปภาพตัวอย่าง -กระดาษ ขนาด 12 x 8 นิ้ว -ดินสอสี สีเทียน	

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			3. ครู ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมที่ครูสาธิตให้ดู พร้อมให้นักเรียนเลือกระบายสีในช่องที่โลกเส้นตามใจชอบ <u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนของการปฏิบัติกิจกรรม และนำผลงานของนักเรียนทุกคนมาสรุป และให้ความช่วยเหลือเหลือปรับปรุงผลงานของนักเรียนที่ปฏิบัติได้ไม่ดีเท่าที่ควร และครูนำผลงานของนักเรียนทุกคนไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น เพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป		-สังเกตความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ ข้อมือและแขน ในการลากเส้นตรง แนวตั้ง แนวนอน แนวเฉียงจากซ้ายไปขวา และจากขวาไปซ้ายได้อย่างน้อย 3 ใน 5 รูป

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 6 ครั้งที่ 6 เวลา 30 นาที เรื่อง การปั้นดินน้ำมัน หรือแป้งโด ห่วยย่อย การปั้นเป็นรูปผลไม้

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การปั้นแป้งโด เป็นการบังคับ การทำงานของกล้ามเนื้อให้มีความแข็งแรง และมีไหวพริวจึงสามารถ	-นักเรียนสามารถใช้กลไลเนื้อบริเวณนิ้วมือ ฝ่ามือ อุ้งมือ และข้อมือในการทาบ นวด คลึง ปั้นแป้งโด เป็นรูปที่สื่อความหมายได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 ภาพ	การปั้นแป้งโดเป็นรูปผลไม้ อะไรก็ได้ตามความคิดของตนเอง	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู ทบทวนการนวด คลึง ทบดินน้ำมัน โดยใช้ นักเรียนทุกคนปฏิบัติกิจกรรม และทำตามคำสั่งที่ครูให้ทำ เช่น การนวด คลึง ทบ คุ้ให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้ <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู นำแป้งโด ที่ปั้นเป็นก้อนกลมหรือเส้นยาว มาให้นักเรียนดู ว่ามีลักษณะใด 2. ครู อธิบาย และสาธิตการปั้นแป้งเป็นก้อนกลม หรือเส้นยาว แล้วมาประกอบเป็นรูปผลไม้ เช่น เช่น มังคุด ส้ม กล้วย 3. ครู แจกแป้งโด ให้นักเรียนทุกคน และให้ปั้นเป็นก้อนกลมจำนวน 3 ก้อน 4. ครู ให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้	-แป้งโด -รูปผลไม้ เช่น มังคุด ส้ม กล้วย	-สังเกตความสามารถในการใช้กลไลเนื้อมือ บริเวณนิ้วมือ ฝ่ามือ อุ้งมือ และข้อมือ ในการทาบ นวด

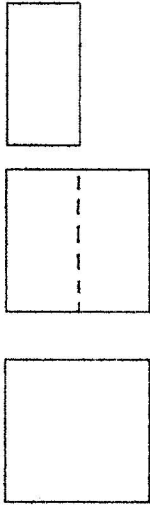
สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			<u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการ ปั้นแป้งโด และให้ทุกคนนำแป้งโดที่ปั้นออก มาแสดงที่หน้าชั้นเรียนแล้วบอกเพื่อนว่าตน เองปั้นเป็นรูปอะไร		คลึง ปั้นแป้งโด เป็นรูปที่ สื่อความหมาย ได้ถูก ต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 ภาพ

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 6 ครั้งที่ 6 เวลา 30 นาที เรื่อง สุนัขกับกระดาด หน่วยย่อย การประดาดตามสี

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การประดาดเป็น การฝึกบังคับ การทำงาน ของกล้ามเนื้อ มือให้มีความ แข็งแรง และ มีการเคลื่อนไหว ที่สัมพันธ์กัน	- ฝึกเรียนสามารถใช้กรรไกร เพื่อบริเวณนิ้วมือ ข้อมือ ในการประดาด 3 ใน 5 สี ต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 สี	การประดาดสีลงใน ช่องที่กำหนดได้ถูกต้อง	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู ทบทวนกับนักเรียนถึงกิจกรรมการ ประดาดสีที่ตัดไว้ชิ้นเล็ก ๆ โดยครู แจก กระดาด สี ต่างๆ ให้นักเรียนทุกคน และทบทวน การประดาดสี ครู ให้คำแนะนำให้นักเรียน ยังปฏิบัติไม่ถูกต้อง <u>ขั้นตอน</u> 1. ครู อธิบายพร้อมทั้งสาธิตการประดาดสี ที่ตัดไว้เป็นชิ้นๆ พร้อมทากาว แล้วนำปะที่ กระดาดตามที่ครูกำหนดให้ 2. ครู ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครู สาธิต โดยครูแจกกระดาดสีที่ตัดไว้ให้นักเรียน คนละ 5 สี พร้อมทากาว คนละ 1 ถ้วย	- กระดาดสี ต่าง ๆ จัดเป็น รูปสี่เหลี่ยม ขนาด 2 x 2 ชม. - กระดาดสี ต่าง ๆ จัดเป็น รูปสี่เหลี่ยม ขนาด 2 x 2 ชม. - ทากาว	- สังเกตความสามารถใน การใช้กรรไกรเพื่อบริเวณ นิ้วมือ ข้อมือ ในการประ ดาด 3 ใน 5 ชิ้น

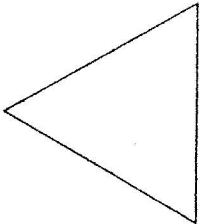
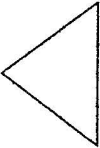
สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			<u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม นำผลงานทั้งหมดมาให้นักเรียนทุกคนดู และบอกความหมายของภาพ กล่าวยกย่อง ชมเชย พร้อมติดที่ป้ายนิเทศของชั้นเรียน		

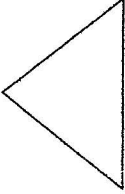
แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
สัปดาห์ที่ 6 ครั้งที่ 6 เวลา 30 นาที เรื่อง สุนัขกับสีน้ำ ห่วงย่อย การพับกระดาษและรีดสี

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การพับ กระดาษและ รีดสีเป็นการ ฝึกบังคับการ ทำงานของ กล้ามเนื้อ ให้ มีความแข็งแรง และมี การเคลื่อนไหว ที่สัมพันธ์กัน	-นักเรียนสามารถใช้กลัมน เพื่อบริเวณนิ้วมือ และข้อ มือในการพับกระดาษและ รีดสี ได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 แผ่น	ให้นักเรียนพับแบ่งครึ่ง กระดาษเป็นรูปสี่เหลี่ยม และบีบสีในกระดาษทำ ให้รีดสีให้ทั่วกระดาษ บริเวณรอยพับ	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู นำภาพที่เกิดจากการพับกระดาษ และรีดสีที่แห้งแล้ว ให้นักเรียนดู แล้วถามนัก เรียนว่าเกิดจากการทำอะไรอย่างไรจึงได้ภาพนี้ ครูไม่เฉลย ให้นักเรียนลงมือทำกิจกรรมก่อน <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู อธิบายพร้อมสาธิตการพับกระดาษ ตามลำดับขั้นตอนดังภาพ 	-กระดาษวาด เขียนขนาด 8 × 12 นิ้ว -สีน้ำ	-สังเกตความสามารถใน การใช้กลัมนเพื่อบริเวณนิ้ว มือ และข้อมือในการหยิบ พองน้ำจุ่มสีได้ถูกต้อง 3 ใน 5 ครั้ง

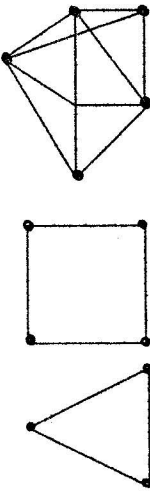
สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			กระดาดเพื่อเป็นแนวให้นักเรียนปฏิบัติตามรอย 4. ครู ให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้ <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนนำภาพที่ส่งแดดแห้งแล้วมาไว้ในห้อง และถามนักเรียนถึงวิธีการทำให้นักเรียนช่วยกันตอบ หลังจากนั้นก็ให้นำภาพที่ได้จากการรีดสีไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น เพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป		

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 6 ครั้งที่ 6 เวลา 30 นาที เรื่อง การตัดกระดาษ หน่วยงานย่อย การตัดกระดาษเป็นรูปสามเหลี่ยม

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การตัด กระดาษ เป็น การฝึกบังคับ การทำงาน ของกล้ามเนื้อ มือให้มีความ แข็งแรง และ มีการเคลื่อนไหว ที่ สัมพันธ์กัน	- นักเรียนสามารถใช้ กรรไกรเพื่อบริเวณนิ้วมือ ข้อมือและแขนในการจับ กรรไกรตัดกระดาษเป็นรูป สามเหลี่ยมได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 รูป	การตัดกระดาษเป็นรูป 	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู ทบทวนการตัดกระดาษและสิ่งที่ใช้ตัด กระดาษ ให้นักเรียนช่วยกันตอบ ครูให้คำ แนะนำถ้านักเรียนตอบไม่ได้ <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู แจกกรรไกรปลายมนให้นักเรียนคนละ 1 อัน พร้อมสาธิตการจับกรรไกรที่ถูกต้อง และให้นักเรียนปฏิบัติตาม 2. ครู อธิบาย และสาธิตการตัดกระดาษรูป 3. ครู แจกกระดาษและให้นักเรียนคนละ 1 แผ่นให้นักเรียนฝึกปฏิบัติไปพร้อมๆ กับครู โดยตัดเป็นรูป	-กระดาษ ขนาด 5 × 10 นิ้ว ซึ่งเป็นรูป สาม เหลี่ยม -กรรไกร ปลายมน	-สังเกตความสามารถใน การใช้กรรไกรเพื่อบริเวณ นิ้วมือ ข้อมือและแขนใน การจับกรรไกรตัดกระดาษ

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			 <u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม และถามนักเรียนถึงวิธีการทำให้ให้นักเรียนช่วยกันตอบ หลังจากนั้นครูนำผลงานของนักเรียนทุกคนไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น เพื่อให้ให้นักเรียนมีกำลังใจในการทำกิจกรรมต่อไป		ตามรูปสามเหลี่ยมได้อย่างน้อย 3 ใน 5 รูป

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 6 ครั้งที่ 6 เวลา 30 นาที เรื่อง การลากเส้น หน่วยย่อย การลากเส้นโยกย้ายไปมา

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การลากเส้น เป็นกาฬการ บังคับการ ทำงานของ กล้ามเนื้อมือ ให้มีความแข็งแรง และมีการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กัน	นักเรียนสามารถใช้กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ ข้อมือ และแขน ในการลากเส้นตามจุดที่กำหนดให้ได้อย่างน้อย 3 ใน 5 รูปภาพ	การลากเส้นตามจุดที่กำหนดให้และระบายสีลงในช่องว่างที่เกิดจากการลากเส้น	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู ทบทวนถึงการลากเส้นตามจุดที่กำหนดให้ ครูให้คำแนะนำ นักเรียนที่ยังปฏิบัติไม่ถูกต้อง <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู สาธิตวิธีการลากเส้นวาดภาพโดยการลากเส้นโยก ไป มา ให้นักเรียนดูได้ 2. ครู กำหนดจุดหลาย ๆ จุด ลงบนกระดาษของนักเรียน 3. ครู แจกกระดาษขาวให้นักเรียนลากจุดที่กำหนดคนละ 1 แผ่น ในกระดาษสี่เหลี่ยมขนาด 2×2 นิ้ว จำนวน 5 รูป	-กระดาษ ขนาด 12×8 นิ้ว -ดินสอสี	
			-กระดาษ ขนาด 12×8 นิ้ว -ดินสอสี -สีเทียน		

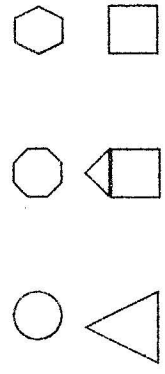
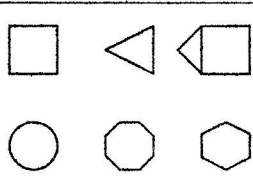
สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			4. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมที่ครูสุจริตให้ดู พร้อมให้นักเรียนเลื่อกระบายสีในช่องที่ลากเส้นตามใจชอบ <u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนของการปฏิบัติกิจกรรม และนำผลงานของนักเรียนทุกคนมาสรุป และให้ความช่วยเหลือเหลือปรับปรุงผลงานของนักเรียนที่ปฏิบัติได้ไม่ดีเท่าที่ควร และครูนำผลงานของนักเรียนทุกคนไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น เพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจในการกระทำกิจกรรมครั้งต่อไป		--สังเกตความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมือ บริเวณนิ้วมือ ข้อมือและแขน ในการลากเส้นตรง แนวตั้ง แนวนอน แนวเฉียงจากซ้ายไปขวา และจากขวาไปซ้ายได้อย่างน้อย 3 ใน 5 รูปภาพ

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 7 ครั้งที่ 7 เวลา 30 นาที เรื่อง การปั้นดินน้ำมัน หรือแป้งโด ห่วงย่อย การปั้นเป็นรูปสัตว์ต่างๆ

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การปั้นแป้งโด เป็นการบังคับ การทำงานของกล้ามเนื้อให้มีความแข็งแรงและมีการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กัน	-นักเรียนสามารถใช้กลิ้งเนื้อบริเวณนิ้วมือฝ่ามืออุ้งมือ และข้อมือในการทาบ นวด คลึง ปั้นแป้งโด เป็นที่สื่อความหมายได้ ได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 ภาพ	การปั้นแป้งโดเป็นรูปสัตว์ ต่างๆอะไรก็ได้ ตามความคิดของตนเอง	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู ทบหาทาบการนวด คลึง ทบดินน้ำมัน โดยใช้ นักเรียนทุกคนปฏิบัติตามกิจกรรม และทำตามคำสั่งที่ครูให้ทำ เช่น การนวด คลึง ทบ ครูให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้ <u>ขั้นตอน</u> 1. ครู นำแป้งโด ที่ปั้นเป็นก้อนกลมหรือเส้นยาว มาให้นักเรียนดู ว่ามีลักษณะใด 2. ครู อธิบาย และสาธิตการปั้นแป้งเป็นก้อนกลม หรือเส้นยาว แล้วมาประกอบเป็นรูปสัตว์ เช่น งู ช้าง วัว ควาย 3. ครู แจกแป้งโด ให้นักเรียนทุกคน และให้เลือกปั้นตามความต้องการ จำนวน 3 ก้อน 4. ครู ให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้	-แป้งโด -รูปสัตว์ เช่น งู ช้าง วัว ควาย	-สังเกตความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมือ บริเวณนิ้วมือ ฝ่ามือ อุ้งมือ และข้อมือ ในการทาบ นวด คลึง ปั้นแป้งโด เป็นรูป

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			<u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการ ปั้นแป้งโด และให้ทุกคนนำแป้งโดที่ปั้นออก มาแสดงที่หน้าชั้นเรียนแล้วบอกเพื่อนว่าตน เองนั้นเป็นรูปอะไร		สัตว์ได้ถูกต้อง อย่าง น้อย 3 ใน 5 ภาพ

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 7 ครั้งที่ 7 เวลา 30 นาที เรื่อง สุนัขกับกระดาษ หน่วยย่อย การกระดาษตามรูปทรงเรขาคณิต

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การปะ กระดาษเป็น การฝึกบังคับ การทำงาน ของกล้ามเนื้อ มือให้มีความ แข็งแรง และ มีการเคลื่อนไหว ที่สัมพันธ์กัน	-นักเรียนสามารถใช้กรรไกร เพื่อบริเวณนิ้วมือ ข้อมือ ในการหยิบกระดาษมาปะ ในรูปภาพได้ถูกต้อง อย่าง น้อย 3 ใน 5 รูป	การนำกระดาษสีรูปทรง เรขาคณิตขนาดเท่าๆกับ แบบที่กำหนดให้มาปะ ลงในแบบรูปที่เหมือนกัน	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู ทบทวนกับนักเรียนถึงกิจกรรมการ ปะกระดาษสีที่ตัดไว้ชิ้นเล็กๆ โดยครู แจก กระดาษ สี ต่างๆ ให้นักเรียนทุกคน และทบทวน การปะกระดาษ ครู ให้คำแนะนำให้นักเรียน ยังปฏิบัติไม่ถูกต้อง <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู อธิบายพร้อมทั้งสาธิตการปะกระดาษสี รูปทรงเรขาคณิตลงบนแบบที่เหมือนกัน 2. ครู ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครู สาธิต โดยครูแจกกระดาษสีรูปทรงเรขาคณิต และกาให้ให้นักเรียนคนละ 1 ชุด	-กระดาษสี ภาพรูปทรง เรขาคณิตเช่น -กระดาษรูป ทรง เรขาคณิตเท่า กับภาพใน กระดาษภาพ จำนวน 5 แผ่น	-สังเกตความสามารถใน การใช้กรรไกรเพื่อบริเวณนิ้ว มือ และข้อมือ ในการหยิบ กระดาษมาปะในรูปภาพ ได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			<u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม นำผลงานทั้งหมดมาให้นักเรียนทุกคนดู และบอกความหมายของภาพ กล่าวยกย่อง ชมเชย พร้อมติดที่ป้ายนิเทศของชั้นเรียน		ใน 5 รูป

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
สัปดาห์ที่ 7 ครั้งที่ 7 เวลา 30 นาที เรื่อง สุนัขกับสุนัข การดึงเชือกสกีที่เป็นแบบพิมพ์

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การพิมพ์ ภาพด้วย เชือก เป็น การฝึกบังคับ การทำงาน ของกล้ามเนื้อ ให้มีความแข็งแรง และมี การเคลื่อนไหว ที่สัมพันธ์กัน	-นักเรียนสามารถใช้กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ ข้อมือ และแขน ในการจุ่มสี กด กระดาษ และดึงเชือก ได้ ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 ครั้ง	การดึงเชือกที่จุ่มสี แล้ว นำมาวางขดบนกระดาษ แล้วใช้กระดาษอีกแผ่น ปิดทับเชือกที่ขดให้ เชือกเลยออกมานอก กระดาษประมาณ 3 นิ้ว ใช้มือข้างที่ถนัดดึงเชือก มืออีกข้างกดกระดาษ แผ่นบนให้แน่น	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู นำภาพที่เกิดจากการดึงเชือกจุ่มสีที่แห้งแล้ว ให้นักเรียนดู แล้วถามนักเรียนว่า เกิดจากการทำอะไรอย่างไร จึงได้ภาพนี้ แต่ครู ไม่เฉลย ให้นักเรียนลองมือทำกิจกรรมก่อน <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู อธิบายพร้อมสาธิตการทำ โดยนำ เชือกมาจุ่มสีน้ำ 1 เส้น ไม่ให้ส่วนที่จับเชือก ถูสี ยาวประมาณ 3 นิ้ว 2. ครู นำเชือกที่จุ่มสีขดลงในกระดาษเป็นรูปอะไรก็ได้ แล้วใช้กระดาษขาวอีกแผ่นปิดทับ โดยให้ส่วนที่จับเชือกโผล่ออกมา 3. ครู ใช้มือข้างหนึ่งกดกระดาษแผ่นบนไว้ ส่วนมืออีกข้างหนึ่งดึงเชือกไปให้รอบแผ่นกระดาษ 4 ด้าน เมื่อเปิดกระดาษแผ่นบนจะได้ภาพรูปขดเชือกที่สวยงาม แล้วนำไปฝังให้ไปแห้ง	-ภาพตัวอย่าง ที่เกิดจากการดึงเชือกจุ่มสี -สีน้ำ -เชือก หรือ ด้าย -กระดาษ ขนาด 12 × 8 นิ้ว	

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			3. ครู ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครูสาธิต ถ้านักเรียนไม่ถนัดในการใช้มีดอย่างหนึ่งกุด มีอีกข้างดึงเชือก ครูอนุญาตให้เพื่อนช่วยกุดกระดากให้ 4. ครู ให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติไม่ได้ <u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนนำภาพที่ส่งแดดแห้งแล้วมาไว้ในห้อง และถามนักเรียนถึงวิธีการทำ ให้นักเรียนช่วยกันตอบ หลังจากนั้นครูนำภาพที่ได้จากการพิมพ์ภาพด้วยเชือกไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น เพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจในการกระทำกิจกรรมครั้งต่อไป		-สังเกตความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ ข้อมือ และแขน ในการจุ่มสี กัดกระดาก และดึงเชือกได้ถูกต้อง 3 ใน 5 ครั้ง

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
สัปดาห์ที่ 7 ครั้งที่ 7 เวลา 30 นาที เรื่อง การตัดกระดาษ หน่วยย่อย การตัดกระดาษรูปภาพ

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การตัดกระดาษ เป็นการฝึกบังคับมือการทำงาน ของกล้ามเนื้อให้มีความแข็งแรง และมีการเคลื่อนไหว ที่สัมพันธ์กัน	- นักเรียนสามารถใช้ กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ ข้อมือ และแขน ในการจับ กรรไกรตัดกระดาษไม่ขาด จากกันได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 รูป	การตัดกระดาษตาม รูปทรงของภาพโดยใช้ กรรไกรตัดแล้วนำมาติด ในกระดาษ	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู นำรูปภาพ เช่น บ้าน ลูกบอล กล้วย ส้ม ต้นไม้ ดอกไม้ มาให้นักเรียนดู พร้อม พังให้นักเรียนบอกว่า เป็นภาพอะไร <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู แจกกรรไกรปลายมนให้นักเรียนคนละ 1 อัน พร้อมสาธิตการจับกรรไกรที่ถูกต้อง และให้นักเรียนปฏิบัติตาม 2. ครู อธิบาย และสาธิตการตัดกระดาษรูป ภาพตามรูปทรงของภาพ และนำมาติดใน กระดาษที่เตรียมไว้ โดยมีระยะห่างพอ ปรมาณ 3. ครู ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครู สาธิต โดยแจกรูปภาพให้คนละ 5 รูป พร้อม พังให้นักเรียนลงมือตัดกระดาษ และนำมาติด ในกระดาษ	-รูปภาพ ต่างๆ เช่น บ้าน ลูกบอล กล้วย ส้ม ต้นไม้ ดอกไม้ -กรรไกร ปลายมน -กาว -กระดาษ ขนาด 12 x 8 นิ้ว	-สังเกตความสามารถใน การใช้ก้ามเนื้อบริเวณ นิ้วมือ ข้อมือ และแขน ในการจับกรรไกรตัดกระดาษ

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			<u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม และถามนักเรียนถึงวิธีการทำให้นักเรียนช่วยกันตอบ หลังจากนั้นครูนำผลงานของนักเรียนทุกคนไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น เพื่อให้ให้นักเรียนมีกำลังใจในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป		รูปภาพตัวอย่างน้อย 3 ใน 5 รูป

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 7 ครั้งที่ 7 เวลา 30 นาที เรื่อง การลากเส้น หน่วยย่อย การระบายสีรูปสี่เหลี่ยม

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การระบายสี เป็นการฝึก บังคับการ ทำงานของ กล้ามเนื้อมือ ให้มีความแข็งแรง และมี การเคลื่อนไหวที่ สัมพันธ์กัน	- ฝึกเรียนสามารถใช้กล้าม เนื้อบริเวณนิ้วมือ และข้อ มือ ในการจับแท่งสีใน การระบายสีได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 รูป	ระบายสีลงในรูปสี่ เหลี่ยมที่กำหนดได้ถูกต้อง	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู นำรูปสี่เหลี่ยมที่ระบายสีแล้วมาให้เด็ก เรียนดู และให้เด็กเรียนบอกว่าเกิดจากการทำ อย่างใดจึงได้ภาพนี้ แต่ครูไม่เฉลยให้เด็กเรียน ลงมือทำกิจกรรมก่อน <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู อธิบายพร้อมสาธิตวิธีการระบายสีลง ในสี่เหลี่ยม โดยไม่ให้ระบายออกนอกขอบสี่ เหลี่ยม 2. ครู แจกกระดาษขาวให้เด็กเรียนระบายสี รูปสี่เหลี่ยมตามที่กำหนดคนละ 1 แผ่น ใน จำนวน 5 รูป 3. ครู ให้เด็กเรียนปฏิบัติกิจกรรมที่ครูสาธิตให้ ดู พร้อมให้เด็กเรียนเลือกระบายสีตามใจชอบ	- รูปภาพสี่ เหลี่ยมที่ ระบายสี - ดินสอสี	- สังเกตความสามารถใน การใช้กล้ามเนื้อมือบริเวณ นิ้วมือ และข้อมือในการ จับแท่งระบายสีลงในรูปสี่

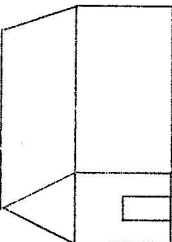
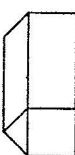
สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			<u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนของการปฏิบัติกิจกรรม และนำผลงานของนักเรียนทุกคนมาสรุป และให้ความช่วยเหลือเหลือปรับปรุงผลงานของนักเรียนที่ปฏิบัติได้ไม่ดีเท่าที่ควร และครูนำผลงานของนักเรียนทุกคนไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น เพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจในการกระทำกิจกรรมครั้งต่อไป		เหลื่อมได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 รูปภาพ

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 8 ครั้งที่ 8 เวลา 30 นาที เรื่อง การปั้นดินน้ำมัน หรือแป้งโด หน่วยย่อย การใช้แบบพิมพ์กับแป้งโด

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การพิมพ์แป้งโด เป็นการบังคับ การทำงานของกล้ามเนื้อให้มีความแข็งแรง และมีไหวพริบที่คล่องตัว	-นักเรียนสามารถใช้กลไลมือและข้อมือในการปั้นแป้งโด หวด คลึง ปั้นแป้งโด เป็นที่สื่อความหมายได้ถูกต้อง อย่างน้อย 8 ใน 10 ครั้ง	การพิมพ์แป้งโด โดยใช้แบบพิมพ์กดลงไปบนแป้งโด ที่ทำการคลึง หวด ให้แบนราบ เอาส่วนเกินของแป้งโดออก จะได้แป้งโดเป็นรูปตามพิมพ์	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู ทบทวนการหวด คลึง ทูบดินน้ำมัน โดยใช้ นักเรียนทุกคนปฏิบัติกิจกรรม และทำตามคำสั่งที่ครูให้ทำ เช่น การหวด คลึง หวด คุ้ให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้ ครอบคลุมกิจกรรมที่จะทำวันนี้	-แป้งโด -แบบพิมพ์ พลาสติก จำนวน 10 แบบ	

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			4. ครู ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครู สาธิต 5. ครู ให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติ กิจกรรมไม่ได้ <u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการ ปั้นแป้งโด และให้ทุกคนนำแป้งโดที่พิมพ์ออก มาแสดงที่หน้าชั้นเรียนแล้วบอกเพื่อนว่า ตนเองพิมพ์เป็นรูปอะไร		-สังเกตความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมือ บริเวณนิ้วมือ ฝ่ามือ อุ้ง มือ และข้อมือ ในการทูป वाद คลึง ปั้นแป้งโด ได้ ถูกต้อง อย่างน้อย 8 ใน 10 ครั้ง

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ. ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 8 ครั้งที่ 8 เวลา 30 นาที เรื่อง สุนัขกับกระต่าย น้อยๆ การปะกระดาษตามรูปทรง

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การปะ กระดาษเป็น การฝึกบังคับ การทำงาน ของกล้ามเนื้อ มือให้มีความ แข็งแรง และ มีการเคลื่อนไหว ที่สัมพันธ์กัน	-นักเรียนสามารถใช้กรรไกร เพื่อบริเวณนิ้วมือ ข้อมือ ในการหยิบกระดาษมาปะ ในรูปภาพได้ถูกต้อง อย่าง น้อย 3 ใน 5 ส่วน	การนำกระดาษที่ฉีกเป็น ชิ้นเล็กๆ มาปะในรูป ภาพบ้านที่กำหนดให้	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู นำภาพบ้านมาให้เด็กเรียนรู้ สันทนา กับนักเรียนเรื่องบ้าน และบอกกิจกรรมที่จะ ปฏิบัติ <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู อธิบายพร้อมทั้งสาธิตการปะกระดาษ โดยการฉีกกระดาษเป็นชิ้นเล็กๆ หากาวที่ละ ชิ้น แล้วนำไปปะที่บริเวณรูปทรงบ้านให้เต็ม ไม่ให้เกินขอบรูป 2. ครู ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครู สาธิต 3. ครู ให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติไม่ได้	-กระดาษ ภาพบ้าน -กระดาษฉีก เป็นชิ้นเล็กๆ -กรรไกร	-สังเกตความสามารถใน การใช้กรรไกรเพื่อบริเวณนิ้ว มือ และข้อมือ ในการหยิบ กระดาษมาปะในรูปภาพ ได้ถูกต้อง อย่างน้อย 3 ใน 5 รูป

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			<u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม นำผลงานทั้งหมดมานำให้นักเรียนทุกคนดู และบอกความหมายของภาพ กล่าวยกย่อง ชมเชย พร้อมติดที่ป้ายนิเทศของชั้นเรียน		

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 8 ครั้งที่ 8 เวลา 30 นาที เรื่อง สุนัขกับสุนัข ห่วงใย การพิมพ์ภาพจากเศษวัสดุ หรือใบไม้

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การพิมพ์ภาพ เป็นการฝึกบังคับการ ทำงานของกล้ามเนื้อ ให้ มีความแข็งแรง และมี การเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์ กัน	-นักเรียนสามารถใช้กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ ข้อมือ และแขน ในการหยิบ จับ วัสดุ พิมพ์ ภาพ ได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 แบบพิมพ์	การพิมพ์ภาพโดยใช้เศษวัสดุที่เหลือใช้ เช่น หลอดกาแฟ ฝาขวดน้ำอัดลม ใบไม้ ก้านกล้วย หรือผักต่างๆ มาจุ่มลงในสีที่ผสมแล้ว นำมาพิมพ์ลงบนกระดาษขาว ที่เตรียมไว้จะได้รูปภาพอิสระ	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู นำภาพที่เกิดจากการพิมพ์ภาพจากเศษวัสดุ หรือใบไม้มาให้เด็กเรียนรู้เป็นตัวอย่างแล้วถามนักเรียนว่าเกิดจากการทำอย่างไร จึงได้ภาพนี้ นักเรียนช่วยกันตอบ แต่ครูไม่เฉลย ให้นักเรียนลงมือทำกิจกรรมก่อน <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู อธิบายพร้อมสาธิตการทำ โดยนำของที่เหลือใช้มาให้เด็กเรียนรู้ เช่น หลอดกาแฟ ฝาขวดน้ำอัดลม ใบไม้ ก้านกล้วย หรือผักต่างๆ 2. ครู ใช้พู่กันป้ายสีลงบนใบไม้ นำมาพิมพ์ลงในกระดาษ ทำสลับกับหลอดกาแฟ ฝา น้ำอัดลม ก้านกล้วย หรือผักผลไม้ต่างๆ อาใจใช้การจุ่มสีแล้วนำมาพิมพ์ให้นักเรียนดู	-ภาพตัวอย่างที่เกิดจากการพิมพ์ภาพด้วยเศษวัสดุ -หลอดกาแฟ ฝาขวดน้ำอัดลม ใบไม้ ก้านกล้วย หรือผักต่างๆ -สีน้ำ -พู่กันเชือก -กระดาษ ขนาด 12 x 8 นิ้ว	

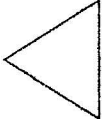
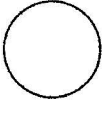
สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			3. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครูสาธิต โดยให้ได้ภาพอย่างน้อย 3 ภาพ จะเป็นภาพที่มีความหมายหรือไม่มีความหมายก็ได้ 4. ครูให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังปฏิบัติไม่ได้ <u>ขั้นสรุป</u> ครู และให้นักเรียนนำภาพที่ส่งแดดแห้งแล้วมาไว้ในห้อง และถามนักเรียนถึงวิธีการทำ ให้นักเรียนช่วยกันตอบ หลังจากนั้นครูนำภาพที่ได้จากการพิมพ์ภาพไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น เพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจในการกระทำกิจกรรมต่อไป		-สังเกตความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ ข้อมือ และแขน ในการหยิบจับวัสดุพิมพ์ภาพได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 แบบ

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
สัปดาห์ที่ 8 ครั้งที่ 8 เวลา 30 นาที เรื่อง การตัดดาษ หน่วยย่อย การตัดดาษรูปภาพ 1

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การตัดดาษ เป็น การฝึกบังคับ การทำงาน ของกล้ามเนื้อ มือให้มีความ แข็งแรง และ มีการเคลื่อนไหว ที่สัมพันธ์กัน	- นักเรียนสามารถใช้ กล้ามเนื้อบริเวณนิ้วมือ ข้อมือและแขน ในการจับ กรรไกรตัดดาษได้ไม่ขาด จากกันได้ถูกต้องอย่าง น้อย 3 ใน 5 รูป	การตัดดาษตาม รูปทรงของภาพโดยใช้ กรรไกรตัดแล้วนำมาติด ในกระดาษ	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู นำรูปภาพ เช่น บ้าน ลูกบอล กล้วย ส้ม ต้นไม้ ดอกไม้ มาให้นักเรียนดู พร้อม ทั้งให้นักเรียนบอกว่าเป็นภาพอะไร <u>ขั้นตอน</u> 1. ครู แจกกรรไกรปลายมนให้นักเรียนคนละ 1 อัน พร้อมสาธิตการจับกรรไกรที่ถูกต้อง และให้นักเรียนปฏิบัติตาม 2. ครู อธิบาย และสาธิตการตัดดาษรูป ภาพตามรูปทรงของภาพ และนำมาติดใน กระดาษที่เตรียมไว้ โดยมีระยะห่างพอ ประมาณ 3. ครู ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครู สาธิต โดยแจกรูปภาพให้คนละ 5 รูป พร้อม ทั้งให้นักเรียนลงมือตัดดาษ และนำมาติด ในกระดาษ	-รูปภาพ ต่างๆ เช่น บ้าน ลูกบอล กล้วย ส้ม ต้นไม้ ดอกไม้ -กรรไกร ปลายมน -กาบ -กระดาษ ขนาด 12 x 8 นิ้ว	-สังเกตความสามารถใน การใช้กลล้ามเนื้อบริเวณ นิ้วมือ ข้อมือและแขนใน การจับกรรไกรตัดดาษ รูปได้อย่างน้อย 3 ใน 5 รูป

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			<u>ขั้นสรุป</u> ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม และถามนักเรียนถึงวิธีการทำให้นักเรียนช่วยกันตอบ หลังจากนั้นครูนำผลงานของนักเรียนทุกคนไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น เพื่อให้ให้นักเรียนมีกำลังใจในการทำกิจกรรมต่อไป		

แผนการสอน กิจกรรมศิลปะ ระดับปฐมวัย ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
 สัปดาห์ที่ 8 ครั้งที่ 8 เวลา 30 นาที เรื่อง การลากเส้น หน่วยย่อย การระบายสีรูปทรงเรขาคณิต

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
การระบายสีรูปทรงเรขาคณิต เป็นการฝึกบังคับการกำมือของกล้ามเนื้อให้มีความแข็งแรง และการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กัน	-นักเรียนสามารถใช้กลัมนิ้วมือ ข้อมือ และแขน ในการจับแท่งสีในการระบายสีตามรูปทรงที่ต้องการอย่างน้อย 3 ใน 5 ภาพ	ให้นักเรียนระบายสีในรูปทรงเรขาคณิตที่กำหนดให้	<u>นำเข้าสู่บทเรียน</u> ครู นำรูปทรงเรขาคณิต ที่ระบายสีแล้วมาให้นักเรียนดูว่าเกิดจากการทำอย่างไรจึงได้ภาพนี้ นักเรียนช่วยกันตอบ แต่ครูไม่เฉลยให้นักเรียนลงมือทำกิจกรรมก่อน <u>ขั้นสอน</u> 1. ครู อธิบายพร้อมสาธิตวิธีการระบายสีอย่างละเอียดลงในรูปทรงเรขาคณิต 3 ภาพคือ ไม่ให้ออกนอกขอบรูป 2. ครู แจกกระดาษขาวให้นักเรียนที่มีรูปทรงเรขาคณิต 3 รูป 3. ครู ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมที่ครูสาธิตให้ดู พร้อมให้นักเรียนเลือกระบาย 3 สีตามใจชอบ	-รูปทรงเรขาคณิตจำนวน 3 รูป -กระดาษขนาด 12 x 8 นิ้ว ที่มีรูปทรงเรขาคณิตจำนวน 3 รูป -ดินสอสี	-สังเกตความสามารถในการใช้กลัมนิ้วมือ ข้อมือ และแขน ในการจับแท่งสีระบายลงใน

สาระสำคัญ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อ - อุปกรณ์	ประเมินผล
			4. ครูให้คำแนะนำ นักเรียนที่ปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้ <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนของการปฏิบัติกิจกรรม และนำผลงานของนักเรียนทุกคนมาสรุป และให้ความช่วยเหลือเหลือปรับปรุงผลงานของนักเรียนที่ปฏิบัติได้ไม่เท่าที่ควร และครูนำผลงานของนักเรียนทุกคนไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น เพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจในการทำกิจกรรมต่อไป		รูปสี่เหลี่ยมได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 5 ภาพ

แบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

ลักษณะทั่วไปของแบบประเมิน

แบบประเมินนี้เป็นแบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กสำหรับ
เคลื่อนไหวมือ

เวลาที่ใช้ประเมิน

ทำการประเมินก่อนทำการทดลอง 1 สัปดาห์

ทำการประเมินหลังการทดลอง 1 สัปดาห์

การเตรียมการประเมิน

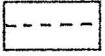
1. ผู้ดำเนินการประเมินต้องศึกษาแบบประเมินของ ให้เข้าใจกระบวนการทั้งหมดใช้ภาษาที่ชัดเจน รวมทั้งมีวิธีการพูดจูงใจเร้าใจเด็กให้สนใจและตั้งใจ

2. อุปกรณ์ที่ใช้ในการประเมิน

2.1. แบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

2.2 อุปกรณ์ที่กำหนดในแบบประเมิน

2.2.1 ทักษะในการใช้สายตา และมือทั่วไป มีอุปกรณ์ดังนี้

1. ลูกบิด ยางลบ ดินสอ ฯลฯ
2. กระดาษที่ตัดรูปทรงเรขาคณิต เช่น
3. กระดาษ ที่ทำรอยปะไว้เช่น
4. กระดาษสี กาว ดินสอสี 3 สี
5. แบบรูปภาพที่เจาะรูรอบรูปภาพ
6. เข็มสำหรับร้อยเชือกกรอบรูปภาพ
7. แท่งไม้ลูกบาศก์ขนาด 1 นิ้ว จำนวน 10 แท่ง

2.2.2 ทักษะในการจับภาพตักต่อ มีอุปกรณ์ดังนี้

1. รูปทรงเรขาคณิต เช่น
2. รูปภาพตัดต่อประกอบกัน 4 – 5 ชิ้น

2.2.3 ทักษะการปั้นด้วยดินน้ำมัน หรือ แป้งโด มีอุปกรณ์ดังนี้

1. ดินน้ำมัน หรือ แป้งโด
2. สิ่งของที่มีลักษณะกลม เช่น ลูกบอล ลูกปิงปอง

2.2.4 ทักษะการตัดด้วยกรรไกร มีอุปกรณ์ดังนี้

1. กรรไกรปลายมน
2. กระดาษสีต่างๆ
3. กาดาชที่มีขีดเส้นยาว ประมาณ 2 เซนติเมตร

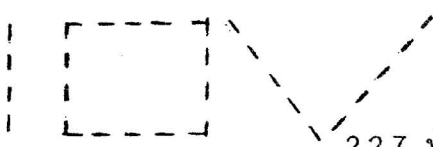
2.2.5 ทักษะการวาดภาพ และ ระบายสี มีอุปกรณ์ดังนี้

1. ดินสอสี สีชอล์ก หรือ สีเทียนขนาดต่างๆ
2. รูปภาพลายเส้น เช่น รูปผลไม้ รูปคน รูปสัตว์ หรือ
3. กระดาษที่วาดรูปทรงเรขาคณิต เช่น $\triangle$ $\square$ $\circ$
4. กระดาษสีต่างๆ ขนาด 8×10 นิ้ว

รูปสิ่งของ

2.2.6 ทักษะในการขีดเขียน มีอุปกรณ์ดังนี้

1. ดินสอ สีเทียนขนาดต่าง ๆ
2. กระดาษสีต่างๆ ขนาด 8×10 นิ้ว
3. กระดาษที่เขียนรอยประไว้เช่น - - - -

2.2.7 ทักษะการวาดเลียนแบบรูปทรงต่างๆ มีอุปกรณ์ดังนี้

1. ดินสอดำ
2. กระดาษสีต่างๆ ขนาด 8×10 นิ้ว พับครึ่งวาด

รูปทรงเรขาคณิต เช่น $\triangle$ $\square$ $\circ$ | +

2.2.8 ทักษะการลอกแบบตามรูปทรงต่างๆ มีอุปกรณ์ดังนี้

1. ดินสอดำ
2. กระดาษสีต่างๆ ขนาด 8×10 นิ้ว
3. แผ่นพลาสติก หรือกระดาษ ที่ตัดเป็นแบบรูปทรง

เรขาคณิต ตัวอักษร และตัวเลข ขนาด 10×10 เซนติเมตร เช่น $\triangle$ $\square$ $\circ$ $\vee$

3. การเตรียมสถานที่

เตรียมสถานที่ ที่มีบริเวณกว้างพอสมควร มีแสงสว่างเพียงพอ ไม่มีเสียงรบกวน ปราศจากอันตราย

4. การเตรียมผู้ประเมิน

4.1 ก่อนทำการประเมินให้เด็กเตรียมพร้อมด้านร่างกาย เช่น การแต่งกาย การดื่มน้ำ เข้าห้องน้ำ

4.2 ผู้ทำการประเมินเด็กมายังสถานที่ประเมิน

4.3 ผู้ทำการประเมินสนทนากับผู้รับการประเมินเพื่อทำความรู้จัก และ
สร้างความคุ้นเคย

การดำเนินการประเมิน

ทำได้ตามเกณฑ์การตัดสินที่กำหนดให้ขีดเครื่องหมาย ✓ ในช่องบันทึกคะแนน
ของแบบประเมินว่าทำได้

ทำไม่ได้ตามเกณฑ์การตัดสินที่กำหนดให้ขีดเครื่องหมาย × ในช่องบันทึกคะแนน
ของแบบประเมินว่าทำไม่ได้

แบบบันทึกคะแนนการวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก

แบบบันทึกคะแนน

ชื่อ (เด็กหญิง เด็กชาย)อายุปี

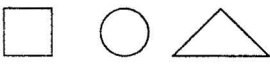
โรงเรียนชั้นอนุบาล.....

วันที่ทดสอบ.....เวลา.....

ข้อที่	รายการทดสอบ	วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน	บันทึกคะแนน		หมายเหตุ
			ผ่าน	ไม่ผ่าน	
1.	<u>ทักษะการใช้สายตา และมือทั่วไป</u> 1.1 หยิบวัตถุที่มีขนาดเล็กด้วยนิ้วมือสองนิ้ว	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบใช้วัตถุที่มีขนาดเล็ก เช่น ลูกปัด ยางลบ ดินสอ ผู้ทดสอบหยิบให้ดู 2- 3 ครั้ง และให้นักเรียนหยิบวัตถุที่ละชิ้น โดยใช้นิ้วสองนิ้ว <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถหยิบวัตถุขนาดเล็กโดยใช้นิ้วแค่ สองนิ้ว 3 ชิ้นขึ้นไป กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถหยิบวัตถุขนาดเล็กโดยใช้นิ้วแค่ สองนิ้วได้			
	1.2 ร้อยลูกปัดสีขนาดใหญ เส้นผ่าศูนย์กลาง ½ นิ้ว	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำลูกปัดสีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ½ นิ้ว ให้นักเรียนดูประมาณ 8 ลูก ผู้ทดสอบใช้เชือกร้อยลูกปัดสี ให้นักเรียนดู 1 ลูก หลังจากนั้นผู้ทดสอบให้นักเรียนร้อยลูกปัดที่เหลือ			

ข้อที่	รายการทดสอบ	วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน	บันทึกคะแนน		หมายเหตุ
			ผ่าน	ไม่ผ่าน	
		<u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถร้อยลูก บัดสีได้ 4 ลูกขึ้นไป กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถร้อย ลูกบัดสีได้ 4 ลูกขึ้นไป			
	1.3 ประกระดาษรูป เรขาคณิตทรงลงบน กระดาษแข็งด้วยกาว	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบใช้กระดาษ ที่ตัดเป็นรูป ทรงเรขาคณิต □ ○ △ 3 ชิ้น มาให้นักเรียนดู บอกให้นักเรียน ทากาวลงบนกระดาษรูปทรง เรขาคณิต ด้านใดก็ได้ แล้วติดลง บนกระดาษแข็งที่เตรียมไว้ให้ <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถทากาว ติดรูปทรงเรขาคณิตลงบนกระดาษ แข็งได้ อวาทากาวไม่ทั่วรูปทรง เรขาคณิตก็ได้ กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถทา กาวติดรูปทรงเรขาคณิตลงบน กระดาษพับแข็งได้			
	1.4 พับกระดาษทีละครึ่ง ตามแนวเส้นประ และรีด กระดาษให้เรียบตามรอย พับ	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบใช้กระดาษ ขีดยอยประ ตรงกลาง หลังจากนั้นทดสอบพับ กระดาษตามแนวรอยประ แล้วใช้ มือรีดกระดาษตามรอยพับ เพื่อให้ นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง หลังจาก นั้นผู้ทดสอบย่นกระดาษที่ขีดเส้น รอยประขนาดเท่ากันกับผู้ทดสอบ พับกระดาษตามรอยประ และใช้			

ข้อที่	รายการทดสอบ	วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน	บันทึกคะแนน		หมายเหตุ
			ผ่าน	ไม่ผ่าน	
		มือรีดกระดาษตามรอย <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถพับกระดาษและรีดให้เรียบได้ อาจไม่ตรงตามรอยประ กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถพับกระดาษและรีดให้เรียบได้			
	1.5 ฉีกกระดาษเป็นชิ้น	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำกระดาษสีที่มีขนาดพอสมควร จำนวน 1 แผ่น หลังจากนั้นผู้ทดสอบให้นักเรียนฉีกกระดาษขาดออกจากกันขนาดใดก็ได้ ถ้านักเรียนไม่เข้าใจผู้ทดสอบสาธิตให้ <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถฉีกกระดาษให้ขาดออกจากกันได้ ไม่จำเป็นว่ามีขนาดเล็กหรือใหญ่ จำนวน 6 ชิ้นขึ้นไป กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถฉีกกระดาษให้ขาดออกจากกันได้			
	1.6 ใช้เข็มที่ร้อยด้ายสอดผ่านรูที่เจาะบนกระดาษแข็งที่มีรูปภาพขึ้นลงรอบรูปภาพ	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำกระดาษแข็งที่เจาะรูรอบโดยมีรูปภาพตรงกลาง พร้อมทั้งเข็มสอดด้าย เริ่มร้อยที่จุดเริ่มต้นโดย ผู้ทดสอบสาธิตการร้อยด้ายขึ้น ลง ในรูกระดาษให้ดู 2 – 3 รู หลังจากนั้น ผู้ทดสอบบอกให้นักเรียนร้อยด้ายขึ้น ลง ตามที่ทำได้			

ข้อที่	รายการทดสอบ	วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน	บันทึกคะแนน		หมายเหตุ
			ผ่าน	ไม่ผ่าน	
		<u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถสอด ด้ายขึ้น ลง ตามรูกระดาดได้ 6 รู ขึ้นไป โดยด้ายไม่ตึงก็ได้ กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถสอด ด้ายขึ้น ลง ตามรูกระดาดได้ 6 รู			
	1.7 ต่อแท่งไม้เป็นตีกสูง	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำแท่งไม้ขนาด 1 ลูก บาทนี้มาจำนวน 10 แท่ง ผู้ ทดสอบบอกให้นักเรียนต่อแท่งไม้ วางซ้อนๆ ให้สูงเป็นตีกจนกว่าจะ หมดจำนวนแท่งไม้ ให้โอกาสทำ 3 ครั้ง ถ้านักเรียนไม่เข้าใจ ผู้ ทดสอบสาธิตให้ดูก่อน <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถต่อแท่ง ไม้ได้สูงเกิน 5 แท่ง โดยให้ต่อไม่ เกิน 3 ครั้ง กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถต่อ แท่งไม้ได้สูงเกิน 5 แท่งได้			
2	<u>ทักษะการจัดภาพตัดต่อ</u> 2.1 จัดภาพตัดต่อรูป ลงในกรอบ	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำภาพ ให้ นักเรียนดูผู้ทดสอบบอกให้นัก เรียนหยิบภาพเหล่านี้ ใส่ลงใน กรอบที่เตรียมไว้ให้ซึ่งมีช่องแบบ ตามรูปทรงที่มีไว้ให้ แล้วให้นัก เรียนกดภาพลงในกรอบ			

ข้อที่	รายการทดสอบ	วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน	บันทึกคะแนน		หมายเหตุ
			ผ่าน	ไม่ผ่าน	
		<u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถนำภาพตัดต่อใส่ลงในกรอบแบบได้ทั้งหมด ภายในเวลา 15 วินาที กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถนำภาพตัดต่อใส่ลงในกรอบแบบได้ทั้งหมด ภายในเวลา 15 วินาที			
	2.2 จัดรูปทรงเรขาคณิตที่มีขนาดต่างกัน 4 ชั้น ลงในกรอบ	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำภาพ □ ○ △ ให้นักเรียนดูผู้ทดสอบบอกให้นักเรียนหยิบภาพเหล่านี้ ใส่ลงในกรอบที่เตรียมไว้ให้ซึ่งมีช่องแบบตามรูปทรงที่มีไว้ให้ แล้วให้นักเรียนกดภาพลงในกรอบ ผู้ทดสอบ นำรูปทรงเรขาคณิตมาเพิ่มอีก 1 ชั้น <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถนำภาพตัดต่อใส่ลงในกรอบแบบได้ทั้งหมด ภายในเวลา 20 นาที กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถนำภาพตัดต่อใส่ลงในกรอบแบบได้ทั้งหมด ภายในเวลา 20 วินาที			
	2.3 ประกอบภาพตัดต่อ 4 – 5 ชั้น เข้าด้วยกันลงในกรอบ	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำภาพที่ประกอบเข้าด้วยกัน 4 – 5 ชั้นอยู่ในกรอบให้นักเรียนดู หลังจากนั้น ผู้ทดสอบเทภาพตัดต่อออกจากกรอบ ผู้ทดสอบบอกให้นักเรียนจัดภาพโดย			

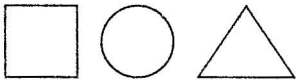
ข้อที่	รายการทดสอบ	วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน	บันทึกคะแนน		หมายเหตุ
			ผ่าน	ไม่ผ่าน	
		ชิ้นส่วนประกอบเข้าเป็นรูปภาพ ถ้านักเรียนไม่เข้าใจให้ผู้ทดสอบ สาธิตให้ดู <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถหยิบ ชิ้นส่วนของภาพตัดต่อประกอบ เป็นภาพลงในกรอบเหมือนเดิม ภายในเวลา 20 นาที ผู้ทดสอบอาจช่วยบ้างในกรณีที่นัก เรียนหยิบชิ้นส่วนใส่ผิด โดยใช้คำ พูดในการบอกให้หยิบ กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถหยิบ ชิ้นส่วนของภาพตัดต่อประกอบ เป็นภาพลงในกรอบเหมือนเดิม ภายในเวลา 20 นาที			
3.	<u>ทักษะการปั้นดินน้ำมัน หรือแป้งโด</u> 3.1 การคลึงดินน้ำมัน เป็นเส้นยาว	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำดินน้ำมัน หรือแป้งโด คลึงดินน้ำมันเป็นเส้นยาว ผู้ทดสอบบอกให้นักเรียนคลึงดิน น้ำมันเป็นเส้นยาว ถ้านักเรียนไม่ เข้าใจให้ผู้ทดสอบสาธิตให้ดู <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถคลึงดิน น้ำมันเป็นเส้นยาวขนาดเท่าไรก็ได้ 1 เส้น โดยอาจใช้มือเดียวหรือ 2 มือ ภายในเวลา 10 นาที กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถคลึง ดินน้ำมันเป็นเส้นยาวขนาดเท่าไร			

ข้อที่	รายการทดสอบ	วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน	บันทึกคะแนน		หมายเหตุ
			ผ่าน	ไม่ผ่าน	
		ก็ได้ 1 เส้น โดยอาจใช้มือเดียวหรือ 2 มือ ภายในเวลา 10 นาที			
	3.2 คลึงดินน้ำมันเป็นลูกบอลกลม	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำดินน้ำมัน หรือแป้งโดวางบนโต๊ะ ผู้ทดสอบบอกให้นักเรียนคลึงดินน้ำมันเป็นลูกบอลกลมลูกเล็ก หรือใหญ่ก็ได้ ถ้านักเรียนไม่เข้าใจให้ผู้ทดสอบสาธิตให้ดู <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถคลึงดินน้ำมันเป็นลูกบอลกลมได้อย่างน้อย 2 ลูก อาจจะเบี้ยวเล็กน้อย ภายในเวลา 10 นาที กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถคลึงดินน้ำมันเป็นลูกบอลกลมได้อย่างน้อย 2 ลูก อาจจะเบี้ยวเล็กน้อย ภายในเวลา 10 นาที			
	3.3 การปั้นดินน้ำมันเป็นรูปต่างๆ ที่เข้าใจความหมาย และไม่เข้าใจความหมาย	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำดินน้ำมัน หรือแป้งโดวางบนโต๊ะ ผู้ทดสอบบอกให้นักเรียนปั้นเป็นรูปอะไรก็ได้ แล้วแต่ความพอใจของนักเรียน <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถปั้นเป็นรูปอะไรก็ได้มา 1 อย่าง ภายในเวลา 20 นาที กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถปั้นเป็นรูปอะไรก็ได้มา 1 อย่าง ภายในเวลา 20 นาที			

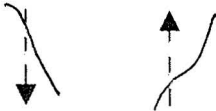
ข้อที่	รายการทดสอบ	วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน	บันทึกคะแนน		หมายเหตุ
			ผ่าน	ไม่ผ่าน	
		ในเวลา 20 นาที			
4.	ทักษะการตัดด้วยกรรไกร 4.1 หยิบกรรไกรสอดใส่นิ้วมือ และถือในท่าที่ถูกต้อง	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำกรรไกรที่มีปลายมน 1 อัน ผู้ทดสอบบอกให้นักเรียนทำตามถือกรรไกร ถ้านักเรียนไม่เข้าใจให้ผู้ทดสอบสาธิตให้ดู <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถสอดใส่นิ้วมือ และถือกรรไกรในท่าที่ถูกต้อง โดยนิ้วโป่งใส่ที่ถือกรรไกรข้างหนึ่ง และนิ้วชี้ใส่ที่มืออีกข้างหนึ่ง โดยใช้มือข้างใดข้างหนึ่ง กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถสอดใส่นิ้วมือ และถือกรรไกรในท่าที่ถูกต้อง โดยนิ้วโป่งใส่ที่ถือกรรไกรข้างหนึ่ง และนิ้วชี้ใส่ที่มืออีกข้างหนึ่ง โดยใช้มือข้างใดข้างหนึ่ง			
	4.2 ขยับขากรรไกรเปิดและปิดได้	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำกรรไกรที่มีปลายมน 1 อัน ผู้ทดสอบบอกให้นักเรียนสอดใส่นิ้วมือในท่าที่ถูกต้อง เหมือน 4.1 หลังจากนั้นใช้นิ้วมือทั้ง 2 นิ้วขยับกรรไกรให้เปิด และปิด <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถขยับกรรไกรให้เปิด และปิดได้เพียงเล็กน้อย หรือใช้นิ้วอื่นสอดเข้าไปร่วมด้วยเพื่อให้กรรไกรขยับเปิดและปิด			

ข้อที่	รายการทดสอบ	วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน	บันทึกคะแนน		หมายเหตุ
			ผ่าน	ไม่ผ่าน	
		กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถขยับกรรไกรให้เปิด และปิดได้เพียงเล็กน้อย หรือไม่สามารถใช้นิ้วอื่นสอดเข้าไปร่วมด้วยเพื่อให้กรรไกรขยับเปิดและปิด			
	4.3 ถือกรรไกรข้างหนึ่ง และถือกระดาษด้วยมืออีกข้างหนึ่ง	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำกระดาษ จำนวน 1 แผ่น กรรไกรปลายมน 1 อัน ผู้ทดสอบบอกให้นักเรียนถือกระดาษด้วยมือข้างหนึ่ง และกรรไกรด้วยมืออีกข้างหนึ่ง แบบถูกวิธี <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถถือกระดาษด้วยมือข้างหนึ่ง และกรรไกรด้วยมืออีกข้างหนึ่งอย่างถูกวิธี โดยนิ้วโป้ง และนิ้วชี้ใส่ในที่จับของกรรไกร กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถถือกระดาษด้วยมือข้างหนึ่ง และกรรไกรด้วยมืออีกข้างหนึ่งอย่างถูกวิธี โดยนิ้วโป้ง และนิ้วชี้ใส่ในที่จับของกรรไกร			
	4.4 ตัดกระดาษให้ขาดออกจากกันเล็กน้อยโดยเปิด และปิดกรรไกรหนึ่งครั้ง	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำกระดาษบางพอสมควร มา 1 แผ่น พร้อมกรรไกรปลายมน ผู้ทดสอบสาธิตการจัดกระดาษให้นักเรียนดูโดยการสอดนิ้วให้ถูกวิธีในกรรไกรและตัดกระดาษ 1 ครั้ง			

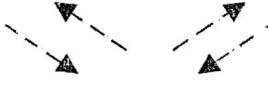
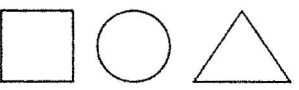
ข้อที่	รายการทดสอบ	วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน	บันทึกคะแนน		หมายเหตุ
			ผ่าน	ไม่ผ่าน	
		ให้กระดาษขาดจากกัน ผู้ทดสอบ ส่งกระดาษและกรรไกรให้นักเรียน พร้อมให้นักเรียนเลือกตัดตรงส่วน ใดของกระดาษก็ได้ <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถตัด กระดาษขาดจากกันเล็กน้อยโดย เปิด และปิดกรรไกรหนึ่งครั้ง รอย ตัดเรียบ ไม่มีรอยฉีกขาด กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถตัด กระดาษขาดจากกันเล็กน้อยโดย เปิด และปิดกรรไกรหนึ่งครั้ง ได้			
	4.5 ตัดกระดาษเป็นแถบ เส้นยาว 2 เซนติเมตร	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำกระดาษ ที่ขีดเส้นยาว 2 เซนติเมตร จำนวน 4 เส้น พร้อมกรรไกรปลายมน ผู้ทดสอบ บอกให้นักเรียนตัดกระดาษตาม เส้น ตามที่ขีดไว้ให้ <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถตัด กระดาษแถบเส้นยาว 2 เซนติเมตร ได้ 2 เส้นขึ้นไป และ รอยตัดเรียบ ไม่มีรอยฉีกขาด กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถตัด กระดาษเส้นยาว 2 เซนติเมตรได้			

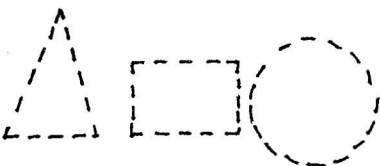
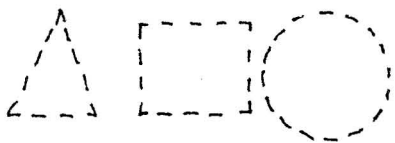
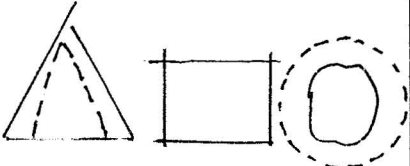
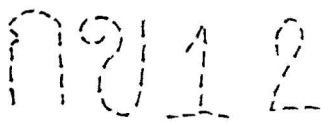
ข้อที่	รายการทดสอบ	วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน	บันทึกคะแนน		หมายเหตุ
			ผ่าน	ไม่ผ่าน	
5.	<u>ทักษะการวาดภาพและระบายสี</u> 5.1 ระบายสีรูปทรงขนาดใหญ่ และแบบอิสระ ตามที่กำหนด เช่น ผลไม้ สัตว์ ผัก สิ่งของ หรือ 	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำกระดาษรูป ผลไม้ สัตว์ สิ่งของ หรือ รูปทรงเรขาคณิต ☐ ○ △ 1 ภาพ พร้อมทั้งสีเทียน บอกให้นักเรียนระบายสีรูปภาพที่ให้มี <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถระบายสีรูปทรงขนาดใหญ่ และภาพรูป ผลไม้ สัตว์ หรือสิ่งของอยู่ภายในขอบรูป หรืออาจจะระบายสีออกมานอกขอบรูปประมาณ 2 เซนติเมตร ภายใน 20 วินาที กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถระบายสีรูปทรงขนาดใหญ่ และภาพรูป ผลไม้ สัตว์ หรือสิ่งของอยู่ภายในขอบรูป หรืออาจจะระบายสีออกมานอกขอบรูปประมาณ เกินกว่า 2 เซนติเมตร			
	5.2 เขียนรูปภาพที่มีส่วนประกอบหรือไม่มีส่วนประกอบแต่พอเข้าใจความหมายบ้าง	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำกระดาษ 1 แผ่น พร้อมดินสอดำ ผู้ทดสอบบอกให้นักเรียนวาดภาพอะไรก็ได้มา 1 ภาพ <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถวาดรูปภาพที่มีส่วนประกอบหรือไม่มีส่วนประกอบแต่พอเข้าใจความหมาย ไม่จำกัดขนาดของรูปภาพในเวลา			

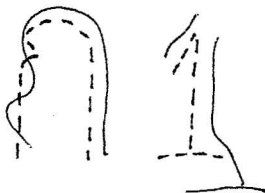
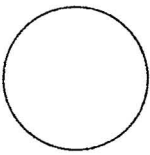
ข้อที่	รายการทดสอบ	วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน	บันทึกคะแนน		หมายเหตุ
			ผ่าน	ไม่ผ่าน	
		20 นาที กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถวาด รูปภาพที่มีส่วนประกอบหรือไม่มี ส่วนประกอบแต่พอเข้าใจความ หมาย ไม่จำกัดขนาดของรูปภาพใน เวลามากกว่า 20 นาที			
6.	<u>ทักษะในการขีดเขียน</u> 6.1 จับดินสอด้วยนิ้วมือ	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำดินสอมาให้นักเรียนดู แล้วสาธิตการจับดินสออย่างถูกวิธี ให้นักเรียนดู โดยใช้นิ้วโป้ง นิ้วชี้ นิ้วกลาง ช่วยกันจับตรงโคนดินสอ หลังจากนั้นผู้ทดสอบให้นักเรียนจับ ดินสอ โดยให้ดินสออยู่ในระดับ 60 องศา <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถจับดินสอ ด้วยนิ้วมืออย่างถูกวิธีไม่กำดินสอ ภายในเวลา 30 วินาที กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถจับ ดินสอด้วยนิ้วมืออย่างถูกวิธีไม่กำ ดินสอ ภายในเวลามากกว่า 30 วินาที			
	6.2 การลากเส้นตามรอย ประแนวตั้ง ↓ ↑	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำกระดาษขาวมาจำนวน 1 แผ่น ที่เขียนรอยประเป็นแนวตั้ง ให้นักเรียน 1 หน้ากระดาษ โดยให้ ลากเส้นตามลูกศรที่ชี้ ขึ้น ลง ผู้ ทดสอบเขียนรอยประจากเส้นแนว ตั้งตามลูกศรชี้ลง 10 เส้น จากเส้น แนวตั้งตามลูกศรชี้ขึ้น 10 เส้น			

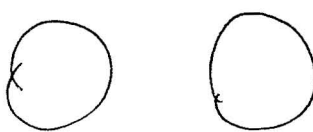
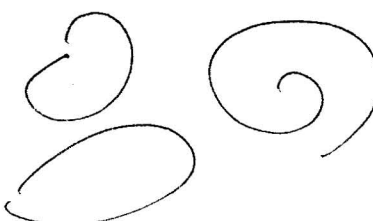
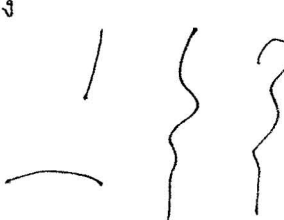
ข้อที่	รายการทดสอบ	วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน	บันทึกคะแนน		หมายเหตุ
			ผ่าน	ไม่ผ่าน	
		ดังตัวอย่าง <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถลากเส้นตามแนวตั้งตามรอยประได้โดยอาจเลยออกนอกเส้นประเล็กน้อย ดังตัวอย่าง กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถลากเส้นตามแนวตั้งตามรอยประได้โดยอาจเลยออกนอกเส้นประมากเกินไป ดังตัวอย่าง 			
	6.3 การลากเส้นตามรอยประแนวนอน 	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำกระดาษขาวมาจำนวน 1 แผ่น ที่เขียนรอยประเป็นแนวนอนให้นักเรียน 1 หน้ากระดาษ โดยให้ลากเส้นตามลูกศร ผู้ทดสอบเขียนรอยประจากเส้นแนวนอนไปทางซ้ายตามลูกศร 10 เส้น จากเส้นแนวนอนไปทางขวา ตามลูกศร 10 เส้น ดังตัวอย่าง			

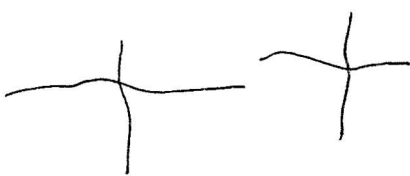
ข้อที่	รายการทดสอบ	วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน	บันทึกคะแนน		หมายเหตุ
			ผ่าน	ไม่ผ่าน	
		 <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถลากเส้นตามแนวอนตามรอยประได้ โดยอาจเลยออกนอกเส้นประเล็กน้อย ดังตัวอย่าง กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถลากเส้นตามแนวอนตามรอยประได้ โดยอาจเลยออกนอกเส้นประมากเกินไป ดังตัวอย่าง 			
	6.4 การลากเส้นตามรอยประแนวเฉียง 	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำกระดาษขาวมาจำนวน 1 แผ่น ที่เขียนรอยประเป็นแนวเฉียงให้นักเรียน 1 หน้ากระดาษ โดยให้ลากเส้นตามลูกศร ผู้ทดสอบเขียนรอยประจากเส้นแนวเฉียงไปทางซ้ายขึ้น ลง ตามลูกศร 10 เส้น จากเส้นแนวเฉียงไปทางขวาขึ้น ลง ตามลูกศร 10 เส้น			

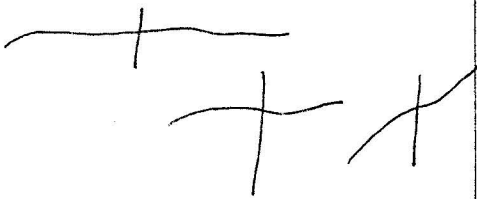
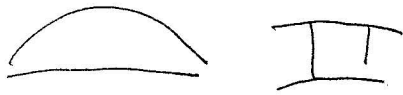
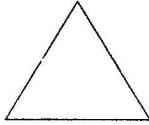
ข้อที่	รายการทดสอบ	วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน	บันทึกคะแนน		หมายเหตุ
			ผ่าน	ไม่ผ่าน	
		ดังตัวอย่าง <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถลากเส้นตามแนวเฉียงทั้งซ้าย และขวา ขึ้น ลง ตามรอยประได้โดยอาจเลยออกนอกเส้นประเล็กน้อย ดังตัวอย่าง กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถลากเส้นตามแนวเฉียงตามรอยประได้ โดยอาจเลยออกนอกเส้นประมากเกินไป ดังตัวอย่าง 			
	6.5 การลากเส้นตามรอยประรูปทรงต่างๆ เช่น 	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำกระดาษขาวมาจำนวน 1 แผ่น ที่เขียนรอยประเป็นรูปทรงต่างๆให้นักเรียน 1 หน้ากระดาษ โดยให้ลากเส้นตามลูกศร ผู้ทดสอบเขียนรอยประจากรูปทรงต่างๆตามลูกศร อย่างละ 2 รูป ดังตัวอย่าง			

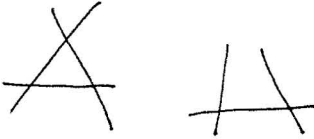
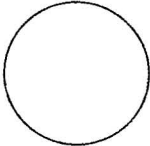
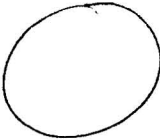
ข้อที่	รายการทดสอบ	วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน	บันทึกคะแนน		หมายเหตุ
			ผ่าน	ไม่ผ่าน	
		 <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถลาก เส้นตามรูปทรงต่างๆ ตามรอย ประได้โดยอาจเลยออกนอกเส้น ประเล็กน้อย ดังตัวอย่าง กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถลาก เส้นตามรูปทรงต่างๆตามรอยประ ได้โดยอาจเลยออกนอกเส้นประ มากเกินไป ดังตัวอย่าง 			
	6.6 การลากเส้นตามตัว อักษร และตัวเลข ก ข 1 2	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำกระดาษที่เขียนรอย ประเป็นตัวอักษร และตัวเลข อย่างละ 2 ตัว แล้วให้นักเรียนลาก เส้นตามรอยประที่กำหนดไว้เช่น 			

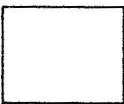
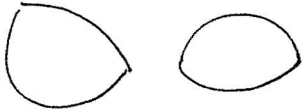
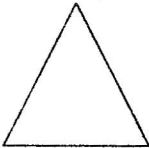
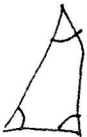
ข้อที่	รายการทดสอบ	วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน	บันทึกคะแนน	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
		<u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถลากเส้นตามตัวอักษร และตัวเลขได้โดยอาจเลยออกนอกกรอบเส้นประเล็กน้อย อย่างน้อย 3 ตัวภายในเวลา 30 วินาที ดังตัวอย่าง กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถลากเส้นตามตัวอักษร และตัวเลขได้โดยอาจเลยออกนอกกรอบเส้นประมากเกินไป ภายในเวลา 30 วินาที ดังตัวอย่าง 		
7	<u>การวาดเลียบแบบรูปทรงต่างๆ</u> 7.1 เลียนแบบรูป 	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำกระดาษมา 1 แผ่น พับครึ่งกระดาษ ผู้ทดสอบวาดรูปวงกลมไว้ส่วนหนึ่ง แล้วผู้ทดสอบบอกให้นักเรียนเขียนรูปวงกลม เลียนแบบตามที่วาดไว้ในกระดาษส่วนครึ่งที่เหลือ <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้าภาพเกิดจากเส้นโค้งเขียนมาบรรจบกัน ภายในเวลา 5 วินาที ดังตัวอย่าง		

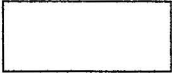
ข้อที่	รายการทดสอบ	วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน	บันทึกคะแนน	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
		 กา X ถ้านักเรียนไม่สามารถลากเส้นโค้งมาบรรจบกันภายในเวลา 5 นาทีได้ดังตัวอย่าง 		
	7.2 เลียนแบบรูป	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบส่งกระดาษที่มีรูป ให้นักเรียนดูความยาว 1 นิ้ว ผู้ทดสอบบอกนักเรียนวาดรูปตามแบบที่วาดให้ดู ในกระดาษส่วนครึ่งที่เหลือ <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้าภาพเส้นอยู่แนวตั้งมีความยาวอย่างน้อย ½ ภายในเวลา 5 วินาทีดังตัวอย่าง กา X ถ้าภาพเส้นไม่อยู่แนวตั้งมีความยาวอย่างน้อย ½ ภายในเวลา 5 วินาทีดังตัวอย่าง 		

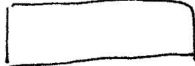
ข้อที่	รายการทดสอบ	วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน	บันทึกคะแนน	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
	7.3 เขียนแบบรูป 	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบส่งกระดาษที่มีรูป — ให้ยาว 1 นิ้ว ผู้ทดสอบบอกนักเรียนวาดรูปตามแบบที่วาดให้ดู ในกระดาษส่วนครึ่งที่เหลือ <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้าภาพที่เกิดขึ้นเป็นเส้นแนวนอนความยาวอย่างน้อย $\frac{1}{2}$ ภายในเวลา 5 วินาที ดังตัวอย่าง กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถลากเส้นแนวนอนมีความยาวอย่างน้อย $\frac{1}{2}$ ภายในเวลา 5 วินาที ได้ดังตัวอย่าง 		
	7.4 เขียนแบบรูป 	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบส่งกระดาษที่มีรูป + ผู้ทดสอบบอกนักเรียนวาดรูปตามแบบที่วาดให้ดู ในกระดาษส่วนครึ่งที่เหลือ <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้าภาพที่เกิดขึ้น 2 เส้นตัดกันที่ศูนย์กลางและยาวเท่ากันภายในเวลา 10 วินาที ดังตัวอย่าง 		

ข้อที่	รายการทดสอบ	วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน	บันทึกคะแนน	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
		กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถลากเส้นตัดกันที่ศูนย์กลางและยาวเท่ากัน ภายในเวลา 10 วินาที ดังตัวอย่าง 		
	7.5 เลียนแบบรูป 	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบส่งกระดาษที่มีรูป ให้ผู้ทดสอบบอกให้นักเรียนวาดรูปตามแบบที่วาดให้ดู ในกระดาษส่วนครึ่งที่เหลือ <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนวาดรูปมีมุม 4 มุม เส้นอาจตัดกันแต่จะต้องให้เป็นมุมถูกต้อง มุมต้องไม่โค้งหรือมุมแหลม ภายในเวลา 20 วินาที ดังตัวอย่าง กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถวาดรูปมีมุม 4 มุม เส้นอาจไม่ตัดกันเป็นมุมถูกต้อง ภายในเวลา 20 วินาที ดังตัวอย่าง 		
	7.6 เลียนแบบรูป 	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบส่งกระดาษที่มีภาพสามเหลี่ยมให้นักเรียนดู บอกให้นักเรียนวาดรูปให้เหมือนแบบ		

ข้อที่	รายการทดสอบ	วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน	บันทึกคะแนน	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
		<u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนวาดรูปโดยมีมุม 3 มุม เส้นอาจตัดกัน แต่ต้องไม่โค้งหรือมน ภายในเวลา 15 วินาที ดังตัวอย่าง กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถวาดรูปโดย มีมุม 3 มุม เส้นไม่อาจตัดกัน ภายใน เวลา 15 วินาที ดังตัวอย่าง 		
8.	<u>ลอกแบบตามรูปทรงต่างๆ</u> 8.1 ลอกแบบ 	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำแผ่นพลาสติกมีแบบวงกลม มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนลอกแบบ รูปวงกลมตามแบบที่ให้นักเรียนลอก <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนวาดรูปทรงวงกลมได้ ตามแบบจำนวน 1 วง ภายในเวลา 10 วินาที ดังตัวอย่าง กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถวาดรูปทรง วงกลมได้ตามแบบจำนวน 1 วง ภายใน เวลา 10 วินาที ดังตัวอย่าง 		

ข้อที่	รายการทดสอบ	วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน	บันทึกคะแนน	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
8.2	ลอกแบบ 	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำแผ่นพลาสติกมีแปบริปูทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส แล้วให้นักเรียนลอกตามแปบริปูทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนวาดรูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส ได้ตามแบบโดยมีมุมทั้ง 4 มุม ตั้งฉากกัน จำนวน 1 รูปภายในเวลา 10 นาทีดังตัว อย่าง กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถวาดรูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส ได้ตามแบบจำนวน 1 รูปภายในเวลา 10 วินาที ดังตัวอย่าง 		
8.3	ลอกแบบ 	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำแผ่นพลาสติกที่มีรูปทรงสามเหลี่ยม แล้วให้นักเรียนลอกแบบรูปทรงสามเหลี่ยม <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนวาดรูปทรงสามเหลี่ยม ได้ตามแบบโดยมีมุมทั้ง 3 ตัดกัน จำนวน 1 รูป ภายในเวลา 15 วินาที ดังตัวอย่าง 		

ข้อที่	รายการทดสอบ	วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน	บันทึกคะแนน	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
		กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถวาดรูปทรงสามเหลี่ยม ได้ตามแบบจำนวน 1 วง ภายในเวลา 15 วินาที ดังตัวอย่าง 		
	8.4 ลอกแบบ 	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำแผ่นพลาสติกที่มีรูปทรงเป็นตัววี แล้วให้นักเรียนลอกแบบตามรูปทรงตัววี <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนวาดรูปตัววี ได้ตามแบบโดยมีมุมแหลม 1 มุม จำนวน 1 รูป ภายในเวลา 10 วินาที ดังตัวอย่าง กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถวาดรูปตัววี ได้ตามแบบจำนวน 1 วง ภายในเวลา 15 วินาที ดังตัวอย่าง 		
	8.5 ลอกแบบ 	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำแผ่นพลาสติกที่มีรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า แล้วให้นักเรียนลอกแบบรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนวาดรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ได้ตามแบบโดยมีมุม 4 มุม ตั้งฉากกัน จำนวน 1 รูปภายในเวลา 15 วินาที ดังตัวอย่าง		

ข้อที่	รายการทดสอบ	วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน	บันทึกคะแนน	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
		 กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถวาดรูปทรงสี่เหลี่ยม ได้ตามแบบจำนวน 1 วง ภายในเวลา 15 วินาที ดังตัวอย่าง 		
	8.6 ลอกแบบอักษรและตัวเลข ก 1	<u>วิธีการ</u> ผู้ทดสอบนำแผ่นพลาสติกที่มีรูปอักษรและตัวเลขให้นักเรียนดู ผู้ทดสอบสาธิตการลอกแบบตัวอักษร และตัวเลข ให้นักเรียนดู อย่างละ 2 ตัว โดยการวางแผ่นพลาสติกแบบบนกระดาษ แล้วใช้ดินสอลากเส้นตามช่องแบบลอกแบบตัวอักษรและตัวเลข หลังจากนั้น ให้นักเรียนทำตามผู้ทดสอบ สาธิตให้ดู <u>เกณฑ์การตัดสิน</u> กา ✓ ถ้านักเรียนลอกแบบตัวอักษรและตัวเลข ได้อย่างน้อย 3 ช่องแบบของตัวอักษร และตัวเลข ภายในเวลา 30 วินาที ดังตัวอย่าง ก 1 กา × ถ้านักเรียนไม่สามารถวาลอกแบบตัวอักษร และตัวเลข ได้อย่างน้อย 3 ช่องแบบของตัวอักษร และตัวเลข ภายในเวลา 30 วินาที ดังตัวอย่าง ก 1		

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวศิริพร สหัสสานนท์
วันเดือนปีเกิด	13 มีนาคม พ.ศ. 2501
สถานที่เกิด	6 / 1 หมู่ที่ 12 คลอง 23 ตำบลศิระชะกระบือ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	7 / 102 ซอยปทุมทิพย์ (17) ถนนกรุงเทพ-นนท์ แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 5
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี 11130
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2514	ชั้นประถมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านช่องตะเคียน อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก
พ.ศ. 2517	ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสุธรรมวงศวิทยา อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
พ.ศ. 25219	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. 25299	ประกาศนียบัตรเทคนิควิชาชีพ (ปวท.) เอกบัญชี วิทยาลัยอินทราชัย เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2531	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) เอกบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูพระนคร เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2534	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) เอกการจัดการทั่วไป วิทยาลัยครูพระนคร เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2543	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม) เอกการศึกษาพิเศษ สาขาการเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติ กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

การศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่อง
ทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 - 7 ปี จากการเตรียม
ความพร้อมโดยใช้แบบฝึกหัดกิจกรรมศิลปะ

บทคัดย่อ
ของ
ศิริพร สหัสสานนท์

เสนอต่อ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ
พฤษภาคม 2544

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี ชาย – หญิง กำลังเตรียมความพร้อมอยู่ที่ มูลนิธิคริสเตียนเพื่อเด็กพิการ ปีการศึกษา 2543 จำนวน 8 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ใช้เป็นกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการฝึกกายภาพบำบัด และกิจกรรมศิลปะ และกลุ่มควบคุม ที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะ แบบแผนการทดลองการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบ Randomized Control – Group Pretest – Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการสอนโดยใช้แบบฝึกกิจกรรมศิลปะ และแบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ การทดสอบของวิลคอกซัน และแมน – วิทนี ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กสูงขึ้น หลังจากได้รับการฝึกกายภาพบำบัด และกิจกรรมศิลปะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเนื่องมาจากสมองพิการ (ซี.พี.) อายุ 4 – 7 ปี ที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยเด็กที่ได้รับการฝึกกายภาพบำบัด และกิจกรรมศิลปะ มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กสูงกว่าเด็กที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะ

THE EFFECT OF USING CREATIVE ART ACTIVITIES TO IMPROVE FINE MOTOR OF
THE STUDENT'S WITH CEREBRAL PALSY AGE 4 - 7 YEAR IN PRESCHOOL

AN ABSTRACT

BY

SIRIPRON SHASSANANDA

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Special Education
at Srinakharinwirot University

May 2001

The purpose of this research was to study the abilities in using fine motor of the student's with cerebral palsy, Age 4 –7 year. The experimental group consisted of 8 pre - school student's with cerebral palsy, boy and girls Age 4 –7 year, Christion Care Foundation For Children with the Abilities in the Academic year 2000. The result was achieved by purposive sampling method which divided the students into experimental group and controlled group; 4 pre – school children in each group. The experimental group was exposed to physical therapy training and art activities while the controlled group was exposed only to art activities:

The experimental planning of research was randomized control – group Pretest – post test design. The instrument for the experiment was the design from which the fine motor abilities of the student's with cerebral palsy were recorded. The collected data were analyzed using Wilcoxon Matched Pairs Signed Rank Test and Mann – Whitney u Test. The results were as follows

1. The fine motor abilities of the student's with cerebral palsy, age 4 –7 year who were exposed to physical therapy training and art activities were significantly higher than those before the experiment at .01 level.

2. The fine motor abilities of the student's with cerebral palsy, age 4 –7 year who were exposed to only art activities had significant differences at .05 level. And those who were exposed to both physical therapy training and art activities had the abilities of using fine motor higher than those who were exposed to only art activities.